

www.okumayISEV.com

HANS C. ANDERSEN

ANDERSEN
MASALLARI

DİJİTAL e-KÜTÜPHANE

isev.org.tr

Hans Christian Andersen

2 Nisan 1805'te bir ayakkabıcının tek oğlu olarak dünyaya geldi. 11 yaşındayken babasının ölmesi üzerine okulu bıraktı ve annesiyle birlikte temizlikçi ve çamaşırcı olarak çalışmaya başladı. 1819'da tiyatro oyuncusu olmak ümidiyle gittiği Kopenhag'da başarılı olmadı ve 1828'de Kopenhag Üniversitesi'ne girdi.

1829'da ilk önemli yapıtı sayılan 'Holmen Kanalından Amager Adasının Doğu Ucuna Bir Yürüyüşü' yayımladı. Almanya, Fransa, İtalya, Türkiye ve İngiltere'ye geziler yaptı ve yolculuklarından gezi kitaplarına birçok malzeme çıkardı. Oyun yazarlığındaki başarısız girişimlerinden sonra köleliğin kötülüklerini anlattığı Mulatten (1840) ile dikkat çekti. 'Doğaçlamacı' (Improvisatoren, 1835) ve 'İki Barones' (De to Baronesser, 1847) romanlarından en tanınmışlarıdır.

Asıl başarısını 'Kibritçi Kız', 'Küçük Claus ve Büyük Claus' ve 'Güzel Prenses ve Bezelye' gibi masalları içeren 'Çocuk Masalları' (1835) kitabıyla yakaladı. Masallarının bazılarında iyiliğin ve güzelliğin zaferine olan iyimser bir inanç açığa vurulurken; bazıları da oldukça kötümser ve acıklıydı ve kendi yaşamından güçlü izler taşıyordu.

1872'ye kadar masal yazmayı sürdüren Andersen 4 Ağustos 1875'te Kopenhag'da hayata veda etti.

Kendine özgü masal anlatma yöntemiyle çocuk edebiyatına gerçek bir yenilik getirdi. Gündelik dilin deyimlerini ve kalıplarını kullandı. Masallarının çoğu Türkçeye de çevrildi.

Küçük kır çiçeği

Soğuk geçen kış mevsimi nihayet sona ermişti. İlkbahar gelmiş ve doğa bir gelin gibi süslenmişti. Uçsuz bucaksız kırlarda çiçekler açmış, çimenler yeşermişti. Güneşin ışıklarını gören çiçekler, böcekler, kuşlar ve insanlar güzel havaların keyfini çıkarıyorlardı. Kuşlar, en güzel şarkıları söylüyorlardı. Karıncalar, oradan oraya koşuşturup duruyordu. Kelebekler, rengârenk kanatları ile yeşil çimenlerin arasında uçuşuyordu. Arılar, yeni açmış çiçeklere vızıldayarak konuyordu. Sincaplar, ağaçların dallarında oynuyordu. Bütün canlılar, sevinç ve umut dolmuştu. Kısacası bütün doğa canlanmış ve yaşama isteği ile dolmuştu.

Yemyeşil çimenlerin ortasında, küçük bir kır çiçeği açtı. Narin boynunu topraktan çıkarıp, güneşe doğru baktı. Şöyle bir gerinip, özgürlüğünün tadını çıkardı. Aylardır toprağın altında beklemekten canı çok sıkılmıştı. Çünkü, Küçük kır çiçeği çevresine bakmaya doyamıyordu. Öylesine özlemişti ki gün ışığını, neredeyse mutluluktan ağlayacaktı. Uzun zamandır görmediği arkadaşlarına selam verdi. Yakınlardaki bir evin bahçesinde açan güller ve lalelere de selam verdi, ama onlar, küçük kır çiçeğinin yüzüne bile bakmadılar. Çünkü onu küçük görüyorlardı.

—Tabii yaa, biz dünyanın en güzel ve en asil çiçekleriyiz. Basit bir kır çiçeğinin yüzüne bile bakmayız! diyorlardı.

Kır çiçeği, onların bu davranışlarına üzüldü, ama basit bir kır çiçeği olduğu için üzülüyordu. Çünkü çok mutluydu. Güneşin sıcaklığını zevkle içine çekiyor, çayır kuşunun yükselen türküsünü dinliyordu. Etrafına

bakıyor ve tabiatın güzelliğini sessizce duyup, hissediyordu. Küçük çayır kuşunun da neşeli ötüşleri ile onu anladığını biliyordu. Bu yüzden, neşeyle şakıyan mutlu kuşa saygıyla bakmıştı. Benim elimden de aynı şey gelmiyor, diye hiç üzülmedi. İçinden : Görüyorum, duyuyorum, diye geçiriyordu. Güneş ısıtıyor, rüzgâr okşuyor. Halimden şikâyetçi olmam anlamsız olur.

Bahçedeki çiçekler, kibirli kibirli çevrelerini süzüyorlardı. Şakayıklar, gülden daha iri görünmek için şişiniyorlardı; ama gülü gül yapan iriliği değildir ki. Lâleler renklerinin güzelliği ile göz alıyor, tavus kuşu gibi çalılımlı çalılımlı kabarıyorlardı. Küçük kır çiçeğine şöyle yan gözle bakmaya bile tenezzül etmiyorlardı. Hâlbuki o içinden: Ne güzeller! diyordu. O güzelim kuş gidip onlarla arkadaşlık edecektir. Ben de uzaktan da olsa bu misafirliği seyredebileceğim.

Tam o sırada çayır kuşu, şakayıklara, lâlelere değil de, çayıra yöneldi. Sevincinden aklı başından giden küçük kır çiçeği, çok mutlu oldu. Parlak kuş, şarkı söyleyerek çiçeğin etrafında dans etmeye başladı:

—Ne yumuşak bir çayır! Oh! Altın yürekli, kırmızı elbiseli ne güzel bir çiçek bu böyle!

Küçük çiçeğin mutluluğu tarif edilir gibi değildi. Kuş, gagası ile onu öptükten sonra, gökyüzünün mavisine yükselmişti. Kır çiçeği için için gülerken, fakat utangaç bir bakışla bahçedeki çiçeklere baktı. Kendisine gösterilen saygıya şahit oldukları için, sevincini anlamaları gerekti. Lâleler eskisinden daha dik duruyor; kırmızı ve sivri suratlarından düşen bin parça oluyordu. Şakayıkların başı pek kabarıktı. Allah'tan dilleri yoktu. Olsa, kim bilir ne tatsız şeyler söyleyecek, zavallı çiçeğin kalbini kıracaklardı. Küçük çiçek her şeyin farkındaydı, öfkeleri ona dert oldu.

Bir gün, elinde bir bıçakla genç bir kız bahçeye girdi; lâlelere yaklaşarak hepsini birbiri ardına kesti. Kır çiçeği içini çekerek:

—Ah! Ne felâket! Yazık zavallılara! dedi.

Genç kız lâleleri götürürken, o, bir kır çiçeği olduğuna sevinmişti. Gün batarken, yapraklarını kapattı ve Allah'a şükretti; bütün gece rüyasında güneşi ve küçük kuşu gördü.

Ertesi sabah, yapraklarını gün ışığına açınca kuşun sesini duydu, sesinden üzgün olduğunu anladı. Zavallı çayır kuşunun üzüntüsü yersiz değildi: onu yakalayıp açık pencerenin önünde asılı duran bir kafese kapatmışlardı. Özgür olmanın mutluluğunu, yeşermiş tarlaların güzelliğini ve gökyüzünde dilediği gibi uçmaya duyduğu özlemi anlatıyordu şarkısında kuş.

Kır çiçeği, kuşun yardımına koşmak için can atıyordu, ama gücü yetmez, nasıl koşsun? Zavallı kuşa öyle çok üzüldü ki, dört yanını çeviren güzellikler ve güneşin tatlı sıcaklığı bile onu teselli edemedi. Az sonra iki çocuğun bahçeye girdiğini gördü. Birinin elinde keskin ve parlak bir bıçak vardı. Ne olduğunu anlayamayan kır çiçeğine doğru ilerlediler.

Oğlanlardan biri:

—Çayır kuşuna buradan güzel bir parça çimen kesebiliriz, diyerek çiçeğin etrafındaki çimen parçasını kesmeye başladılar.

Diğeri:

— Çiçeği koparsana, dedi.

Bunu duyan kır çiçeği, korkusundan yere kapandı. Koparılmak, canından olmaktır. Çimenle birlikte, kuşun kafesine gireceğini sandığı zaman ne kadar da mutlu olmuştu.

Büyük:

— Hayır, varsın kalsın, diye cevap verdi; buraya çok yakışmış.

Böylece hem çiçeğin canı bağışlanmıştı, hem de kafese girmiş oldu.

Zavallı kuş, esirlikten acı acı dert yaşıyor ve kanatlarını demir tellere çarpıyordu. Kır çiçeği çok istemesine rağmen, ona bir tek avutucu söz söyleyemiyordu. Öğlen olduğunda çayır kuşu:

—Çok susadım. Bana bir yudum su bile bırakmadan gittiler. Gırtlığım kupkuru, ateş gibi yaşıyor! Ne yazık! Güneşten uzak, serin çayırlardan, dünyanın bunca göz kamaştırıcı güzelliklerinden uzak, can vereceğim demek.

Sonra biraz serinliyebilmek için, gagasını serin çimenlere daldırdı. Gözü kır çiçeğine ilişmişti. Başı ile dostça bir işaret yaparak ve eğilip öperek şunları söyledi:

—Sen de burada kuruyup gideceksin, zavallı nazlı çiçek! Elimden koskoca dünyamı alıp, karşılığında bana birkaç tutam ot verdiler.

Eş dost diye bir sen varsın. Her ot parçası, gözüme ağaç görünecek, senin her yaprağın kokulu bir çiçeğin yerini tutacak. Ah! Sen, bütün kaybettiklerimi hatırlatıyorsun bana!

Yapabileceği hiçbir şey olmayan çiçek, içinden: Ah! Onu birazcık olsun avutabilseydim, diyordu. Kuş, çimen filizlerini tek tek yolduğu, kemirici bir susuzlukla mum gibi eridiği halde, çiçeğe bir türlü eli varıp dokunamadı.

Akşam oldu, hava karardı; zavallı çayır kuşuna bir yudum su getirecek bir kul çıkmadı. Çırpıntılı bir silkinişle kanatlarını gerdi, kara sevdalı bir sesle öttü.

Ufacık başı çiçeğe doğru düştü, istek ve acı dolu yüreği duruverdi. Bu hazin manzarayı seyreden kır çiçeği, bir gece önceki gibi, uyumak için yapraklarını örtemedi. Üzüntüden kahrolup yere serildi.

Çocuklar, ancak ertesi gün, sabahleyin geldiler. Ölü kuşu görünce gözyaşları dökerek, mezar kazdılar.

Güzel, küçük bir kırmızı kutuya konan kuş, krallara lâıyk bir törenle gömüldü. Kapanan mezarın üstüne gül yaprakları serpildi.

Zavallı kuşçağız! Sağken, öterken, kafesinde unutulmuş, yoksulluk içinde can vermişti. Ölümünden sonra, gözyaşları dökölüyor, saygı gösteriliyordu.

Çimenle kır çiçeğine gelince, onları da büyük yolun tozu toprağı içine fırlatıp attılar. Küçük kuşu candan sevmiş olanın yüzüne, kimse dönüp de bakmadı bile.

Kral çıplak

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, çok eski devirlerde yaşayan bir Kral varmış. Bu Kral, giyinmeye ve süslenmeye çok düşkünmüş. Süslü Kralımız, günde on kere elbise değiştirmiş. Askerlerini denetlerken ayrı, tiyatroya giderken ayrı, yemeğe otururken ayrı, gezmeye çıktığında ayrı elbise giyer, kısaca her fırsatta kıyafet değiştirmiş. Amacı, yeni elbiselerini herkese göstermekmiş. Günün her saatinde elbise değiştirmiş.

—Kral nerede? diye soranlara,

—Giyim odasında, diyorlarmış.

Ülkenin başkenti, cıvılcıvılcı bir şehirmiş ve çok kalabalıkmış. Günün birinde, şehre kendilerine dokumacı süsü veren ve dünyanın en güzel kumaşını dokuduklarını iddia eden iki düzenbaz gelmiş. Olağanüstü güzellikte olan, kumaşın renkleri ile deseni değilmiş. Bu kumaşla dikilen elbiselerin bir özelliği varmış: Beceriksiz ve aptal insanlar, bu kumaşı göremezmiş.

Kral:

—Bu elbiselere paha biçilemez! Bu sayede, ülkemizin değersiz memurlarını tanıyabileceğim. Becerikliyi budaladan ayırt edebileceğim. Evet, bu kumaş benim için tam biçilmiş kaftan, diyormuş.

Kral, hemen başlayabilsinler diye, iki düzenbaza bir sürü altın vermiş.

Uyanık adamlar, iki tezgâh kurmuşlar. Makaralarda ip olmadığı halde, sanki görünmez bir ipi tutuyor ve kumaş dokuyor gibi yapıyorlarmış. Durmadan ince ipek ve iyi cins sırma istiyorlarmış, ama aslında hepsini torbalarına saklayıp, boş tezgâhlarda gece yarısına kadar çalışmışlar.

Kral, gidip, şunların yaptıklarını gözümle bir göreyim, diye içinden geçirmiş.

Bir taraftan da, “Ya, kumaşı göremezsem! Ya, bir budala olduğumu düşünürlerse? Diye kaygılanıyormuş. Hoş, kendisinden şüphesi yokmuş, ama işi incelemek üzere başka birini göndermeyi daha uygun bulmuş.

Şehir halkı, kumaşın üstün özelliğini duymuş ve kimlerin aptal ve beceriksiz olduğunu öğrenmek için sabırsızlanıyormuş.

Kral:

—Dokumacılara, Başvekilimi göndereyim. Kumaştan iyi anlar. Tecrübesi, akli fikri, herkesten üstündür, demiş.

Yaşlı Başvekil, iki düzenbazın boş tezgâhların başında çalıştıkları odaya girmiş.

Gözlerini açarak: “Hay Allah! Bir şey göremiyorum! diye düşünmüş, ama belli etmemiş.

İki dokumacı, Başvekile sormuşlar:

—Rengi ve deseni nasıl buldunuz efendim? Yaşlı Başvekil, gözünü kocaman açmış ve dikkatle bakmış, ama hiç bir şey görememiş. Göremez tabii! Çünkü ortada bir şey yokmuş ki, görsün!

Düşünmüş, taşınmış: Allah’ım, ben bir budala mıyım yoksa? Aman kimseler duymasın! Beceriksiz herifin biriyim ben galiba? Kumaşı göremediğimi nasıl söylerim?

Dokumacılardan biri sormuş:

—Nasıl buldunuz?

Başvekil gözlüğünü takarak:

—Muhteşem, ancak bu kadar güzel olabilir! Bu desen, bu renkler...

Evet, çok beğendiğimi gidip Kralıma haber vereyim, demiş.

—Biz de memnun olduk, demişler dokumacılar.

Düzenbazlara ne para, ne ipek, ne de sırma dayanıyormuş. Hepsini cebe indiriyorlarmış tabii. Tezgâh boş duruyor, ama onlar durmadan çalışıyorlarmış.

Kral bir süre sonra, kumaşı incelemek ve bitip bitmediğini öğrenmek için başka bir vekilini göndermiş. Bu yeni haberci de, tıpkı Başvekilin durumuna düşmüş; bakıyor, gözünü kırpmadan bakıyor, bir şeycikler göremiyormuş.

İki dolandırıcı, yerinde yellere esen desenleri ve göz alıcı renkleri göstererek sormuşlar:

—Kumaş fevkalâde değil mi?

Adamcağız, ne diyeceğini bilememiş. Adam sen de, doğruculuk bana mı kaldı, otururum oturduğum yerde diye düşünmüş. Kumaşı ballandıra ballandıra methedip, seçtikleri renklere ve desenlere hayran olduğunu söylemiş. Sonra da Kral'a giderek:

—Eşsiz, göz kamaştırıcı, diye kumaşı öve öve bitirememiş. Kumaşın ünü bütün şehirde dillere destan olmuş. Herkes, kumaşın güzelliğini abartarak birbirlerine anlatıyormuş.

Kumaşın güzelliği ile ilgili övgüleri duyan Kral, daha fazla dayanamayıp içlerinde iki Vekilin de bulunduğu kalabalık ve seçkin bir topluluğun eşliğinde, iki dolandırıcının yanına gitmiş.

Kral'ın vekilleri:

—Harika değil mi? Desen de, renkler de tam size lâıyk, demişler.

Kral, neye uğradığını şaşırmış:

Bu da nesi? Hiç bir şey göremiyorum! Korkunç! Aman Allah'ım bir budala olduğumu anlarsa mahvolurum!" diye düşünmüş.

Birden toparlanıp haykırmış:

—Göz kamaştırıcı! Harika! Tam da benim istediğim gibi olmuş, demiş ve sanki gerçekten görüyormuş gibi tezgâha yaklaşmış. Olmayan kumaşı ellerine alıp, incelemiş. Diğerleri de yaklaşmış ve görmedikleri halde:

—Göz kamaştırıcı! demişler.

Kral'a bu elbiseyi büyük törende giymesini bile önermişler. Hep bir ağızdan,

—Göz kamaştırıcı! İç açıcı! Ne dense azdır, diye övme yarışına girişmişler. Herkes sevinç içindeymiş. İki düzenbaza madalya takılmış ve dokumacı başı rütbesine yükseltilmişler.

Törenden bir gece önce, dokumacıların gözüne uyku girmemiş; on altı mumun ışığında sabaha kadar çalışmışlar. Nihayet, kumaşı tezgâhtan indirir gibi yapmışlar ve koskoca makaslarla havayı biçmişler; ipliksiz iğne ile dikmişler ve sonunda elbise hazır deyip, çıkmışlar işin içinden.

Sahtekârlar, sanki ellerinde elbiseleri tutuyormuş gibi:

—İşte, pantolon ve ceketiniz, Sayın Kralım. Bir tüy kadar hafif. Zaten kumaşın değeri de burada, demişler.

Sahtekârlar:

—Efendim, dilerseniz yeni elbisenizi bir deneyin. Boy aynasının önünde yeni elbiseleri prova ederiz, demişler.

Kral soyunmuş ve adamlar olmayan elbiseleri tutmuşlar, giydirmişler, sözde ilikler gibi yapmışlar. Kral, aynada kendini seyretmiş ve şöyle bir dönmüş.

Bütün dalkavuklar bir olmuş:

—Ulu Tanrım! Kırk bir kere maşallah! Ne çok yakıştı! Üzerinizde çok güzel durdu! Ne renk! Ne desen! diyerek, âdeta yarışıyorlarmış.

Başvekil odaya girmiş.

—Kral'ım büyük tören başladı, demiş.

Kral:

—Peki, hazırım, diye cevap vermiş.

Kral, törende kurula kurula ilerlerken, yolları ve pencereleri dolduran kalabalık haykırıyormuş:

—Ne anlı, şanlı kıyafet!

Budala durumuna düşmek istemeyen halk, kumaşı görüyormuş gibi davranıyormuş. Kral, Kral olalı böyle bir hayranlık yaratmamış doğrusu!

O sırada, kalabalığın arasından güçlkle sıyrılan küçük bir çocuk, Kral'ı görünce kahkahalarla gülmeye başlamış:

—Kral çıplak! Kral çırılçıplak! diye avazı çıktığı kadar bağırılmış.

Çocuğun sözlerini duyan Kral ve halk, şaşkınlıktan oldukları yerde kalakalmışlar. Halk arasında fısıldaşmalar başlamış. Nihayet herkes, kral'ın gerçekten çıplak olduğunu anlamış. Kral, çok utanmış ve onuru kırılmış. Başını daha da dikleştirmiş ve arkasında adamlarıyla sarayına kaçarcasına dönmüş.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Ölümsüzlük otu

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde insanların çok mutlu olduğu, çocukların sokaklarında neşeyle oynadığı, hayvanların özgürce yaşadığı bir ülke varmış. Bu ülkenin kralının, bir de kızı varmış. Kral, bir gün sarayın güzel bahçesinde dalgın dalgın dolaşuyormuş. Artık çok yaşlandığı için, kendisi öldükten sonra ülkesine ne olacağını düşünüyormuş. Çünkü yerine geçecek bir oğlu yokmuş. Kral, ölümsüz olmayı ve sonsuza kadar yaşamayı çok istiyormuş.

—Bir an önce ölümsüz olmak istiyorum! Bunun için, elinden geleni yapmalısın, diye emretmiş.

Sonunda, ülkenin ünlü büyücüsünü çağırmaya karar vermiş.

Yaşlı Kral:

Büyücü:

—Emredersiniz Kral'ım, diyerek evine dönmüş.

Büyücü, hemen işe koyulmuş ve ölümsüzlük iksiri yapmaya başlamış. Ateşe oturttuğu kazana büyümlü sözler eşliğinde ha bire bir şeyler katıp, duruyormuş. Binlerce ot, çiçek, kaplumbağa kabuğu katarak karıştırmış. Sadece, ölümsüzlük otunu bulamamış. Kralın huzuruna çıkararak:

—Sevgili Kral'ım, hiçbir yerde ölümsüzlük otunu bulamadım. Eğer onu bulamazsam, asla ölümsüz olamazsınız, demiş.

Kral, bir süre düşündükten sonra tellallarını çağırmış:

—Hemen bütün ülkeye duyurun! Ölümsüzlük otunu bulup, bana getirene kızımı vereceğim! demiş.

Tellallar, borazanlarını çalarak, bütün sokakları dolaşmışlar. O sırada, şehre yeni gelmiş bir denizci de tellalları dinliyormuş. Kalabalığın arasına karışıp, insanların güzel prenses hakkındaki sözlerini duyunca Kral'ın huzuruna çıkmaya karar vermiş. Denizci, yıllarca dünyayı dolaşmış, birçok tehlikeyle karşılaşmış. Bu yüzden, hiçbir şeyden korkmazmış, çok cesurmuş. Hemen saraya gitmiş, onu Kral'ın huzuruna çıkartmışlar:

—Kral, hazretleri ben ölümsüzlük otunu bulabilirim, demiş.

—Güçlü ve cesur birine benziyorsun. Eğer başarısan güzel kızımı seninle evlendiririm. Sana bir yıl, bir gün süre veriyorum. Eğer bulamazsan, seni cellâdıma teslim ederim! demiş Kral.

Denizci, hemen limana gitmiş ve kuzeye giden bir gemiye binmiş. Gece gündüz, hiçbir yere uğramadan yol alan gemi, fırtınaları ve dev dalgaları aşarak dünyanın en soğuk ve en kuzey ucuna varmış. Gemiden inen denizci, günlerce yürüdüktan sonra büyük bir dağı aşmış. Önünde büyük bir kayın ağacı ormanı varmış. Burnuna keskin bir reçine kokusu çarpmış. Ölümsüzlük otunu ormanda aramış, ama bulamamış. Ormandan çıkınca büyük bir göle varmış. Gölde bir kuğu sürüsü yüzüyormuş. Gölün çevresinde dolaşmış, aramış, ama burada da bulamamış. Gölün kenarında küçük bir köy varmış. Köyün meydanına vardığında delikanlıların ve genç kızların dans ettiğini görmüş. Baharın gelişini kutlayan köylüler, gece geç saatlere kadar eğlenmişler. Bu köyün insanları çok iyiymiş. Denizciyi çok iyi karşılayıp, karnını doyurmuşlar. Denizci yorgunluktan öldüğü için, geceyi orada geçirmeye karar vermiş.

Sabah erkenden kalkan denizci, ölümsüzlük otunu burada bulamayacağını anlamış. İyi kalpli köylülerle vedalaşıp, geyiklerin çektiği bir arabaya binerek yola çıkmış. Limana varınca, doğuya giden bir gemiye binmiş. Dünyanın yarısını dolaştıktan sonra, gemi bir limana yanaşmış. Liman çok kalabalıkmış. Aylarca gemide seyahat eden denizci, karaya ulaştığı için, çok mutluymuş. İçinden bir ses, ölümsüzlük otunu burada bulacağını fısıldıyormuş ona. Denizci dereleri, tepeleri aşmış; birçok şehirden geçmiş. Günler sonra, yorulan ve karnı acıkan denizci, büyük

bir incir ağacının altına oturup çantasından çıkardığı ekmeğini yemeye başlamış. Ölümsüzlük otunu ve güzel prensesi düşünen denizci, yere dökülen ekmeğin kırıntılarını taşıyan telaşlı karıncaları seyretmeye başlamış. Karıncalar, çok çalışkan canlılardır. Denizci, onlara saygıyla bakmış ve zarar vermemek için, çok dikkat etmiş. Karıncaların Kralı, denizcinin bu davranışını çok beğenmiş.

—Burada ne arıyorsun? diye sormuş. Denizci, sesin nereden geldiğini anlamak için, etrafına bakmış, ama kimseleri görememiş.

Karınca:

—Aşağıya bak, tam önümdesin! demiş.

Denizci yere bakmış, ama önünde küçük bir karıncadan başka bir şey görememiş.

—Sen mi, konuştuğun sevimli karınca?

—Evet, benim! Buralarda ne arıyorsun?

—Çok uzaklardan geldim. Ölümsüzlük otunu bulmak için, dünyanın yarısını dolaştım, ama bulamadım.

—Siz insanların çok değer verdiği bu otun nerede olduğunu biliyorum. Seni oraya götürebilirim, ama peşimden yavaş yavaş gelebilecek kadar sabırlı mısın? Benim hızıma ayak uydurarak, sabrını ispat edersen eğer dileğine kavuşursun.

Denizci, çok sabırlı bir insan değilmiş, ama otu bulmak için her şeye katlanırmış. Karıncanın teklifini kabul etmiş.

Karınca önde, denizci arkada yola çıkmışlar. Çıkışlar, ama aslında yerinde sayıyormuş denizci. Bir adım, iki adım sonra bu işin hiç de kolay olmadığını anlamış. Önünde giden karınca, bir çakıl taşı, bir dalı, bir yaprağı aşana kadar geçen uzun sürede denizci sabırsızlanıyormuş. Karıncayı yerden kaldırmamak için, kendini zor tutuyormuş. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler bir de arkalarına bakmışlar ki, bir arpa boyu yol gitmişler. Denizci, can sıkıntısından kurtulmak için, karıncanın hareketlerini inceliyormuş. Bir bilgenin sözlerini hatırlamış:

“Karıncadan ibret al, akıllı olmayı öğrenirsin.”

Karıncalar, her şeyi yöntemli olarak bir matematik problemi gibi çözerler. Çalışarak, didinerek ve yumurtlayarak doğada yüzyıllarca var olmuşlardır.

Alnından soğuk terler akıyormuş denizcinin. Zaman havada asılı kalmış sanki. Başı dönüyor, gözleri kararıyormuş. Dakikalarca adımını atmak için beklemekten, yorulmuş. Günlerce yürüseymiş, bu kadar yorulmazmış. Bazen bu sıkıntıya dayanamayarak, çığlık çığığa koşmak, koşmak istiyormuş. Karıncanın teklifini kabul ettiği için kendine lanetler yağdırıyormuş.

Yine bu sabırsızlık anlarından birinde, dallardan birine konmuş bir çift kumru görmüş. Kumrular, hep çift dolaşırlar ve hiç ayrılmazlar. Kumruların ötüşü onu sakinleştirmiş. Güzel prensesi düşünmüş; güçlü olmaya ve sabretmeye karar vermiş. Karıncaya bakmış; ne yapacağını ve nereye gideceğini biliyor, hızlı hızlı engelleri aşıyormuş. Karıncanın bu hali, denizciye cesaret vermiş. Denizci bunları düşünürken, karıncanın sesini duymuş:

—Geldik!

Denizci kulaklarına inanamamış. Karınca, yeniden:

—Geldik! Bir insanoğlunun bu kadar sabırlı olacağına inanmıyordum, ama sen başardın. Şu dağdan akan kaynağı görüyor musun? İşte, o kaynağın arkasında bir mağara vardır. Ölümsüzlük otunu orada bulabilirsin. Yalnız, ihtiyacın olduğu kadarını al, demiş.

Denizci o kadar sevinmiş ki, hani mümkün olsa karıncaya sarılıp öpecekmiş. Dakikalar, saatler ve günlerce arkasından yürüdüğü karıncaya teşekkür etmiş ve ona son bir kez bakıp dağa tırmanmaya başlamış. Kaynağa vardığında hızla aşağıya doğru akan suların arasına dalmış. Kendini kocaman bir mağarada bulduğunda sız sız ıslakmış. Mağaranın içi de buz gibiymiş. Soğuktan titreyerek yavaş yavaş yürümüş. Mağaranın dibinde mor çiçekleri olan otlar varmış. Yere eğilip, ölümsüzlük otunu koparmış ve çantasına koymuş. Geldiği yoldan koşarak geri dönmüş. Günlerce yol aldıktan sonra, limana varmış.

O sırada, ülkesine giden bir gemi demirliymiş limanda. Bu gemiye yetiştığı için, çok sevinmiş.

Denizci, uzun bir yolculuğun ardından ülkesine dönmüş. Kralın verdiği bir yıl, bir günlük zaman dolmak üzereymiş. Sarayın önüne geldiğinde askerler onu içeriye almak istememişler. Çünkü yolculuğu boyunca elbiseleri param parça olmuş.

Üstüne üstlük, uzun sakalıyla da bir dilenciye benziyormuş. Denizci, derdini anlatana kadar akla kararı seçmiş. Sonunda, onu Kralın huzuruna çıkarmışlar. Denizci, saygıyla eğilmiş ve Kral'ı selamlamış.

Tahta yaklaşmış ve çantasını açıp, ölümsüzlük otunu Kral'a uzatmış. Gözlerine inanamayan Kral, çok sevinmiş. Ölümsüzlük otunu büyücüye vermiş. Ölümsüzlük iksirinin eksigi kalmamış artık. Büyücü, iksiri hazırlamış ve altın bir kadehe doldurup Kral'a sunmuş.

Muradına eren Kral, denizciyi hediyelere boğmuş. En güzel kumaşlardan, en güzel elbiseleri diktirmiş. Denizci birkaç gün dinlenmiş ve eski gücüne kavuşmuş. Güzel elbiselerini giymiş ve sapı mücevherlerle süslü kılıcını beline takmış. Artık düğün için hazırmış. Saraydaki bütün hazırlıklar tamamlanınca, düğün başlamış.

Mutlu ülkenin mutlu insanları süslenen sokaklarda yiyip, içip, dans etmişler. Sabırlı ve cesur denizci ile güzel prenses, sonsuza kadar birbirlerini çok sevmişler; mutluluk içinde yaşamışlar.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Uyku perisi

Akşam, yemekler yenildikten ve herkes bir köşeye çekildikten sonra, uyku perisi ortaya çıkar. Tüy gibi ayaklarıyla odalarda dolaşır ve sihirli değneğini kaldırıp bir balerin gibi döner. İşte, o zaman uyku bulutu her tarafa yayılır. Uyku perisini göremeyiz, ama geldiğini hissederiz. Uslu uslu oturan çocukların gözlerine renkli rüyalardan üfleyiverir. Onun kadar çok masal bilen yoktur. Güzel masallarından birine başladığında, bütün evren sessizce onu dinler. Onun masallarını anlatabilmesi için, yerlerinde duramayan çocukların uyuması gereklidir. Çocuklar uykuya dalar dalmaz, uyku perisi yataklarına oturur. Beyaz ve upuzun ipek elbisesi ile çok güzeldir, ama onu göremeyiz.

Elinde tuttuğu şemsiyelerinden biri rengârenk resimlerle süslü, diğeri ise resimsizdir. Akıllı ve uslu çocuklar için, renkli şemsiyesini açar. Uslu çocuklar, bütün gece rüyalarında, en güzel masaları görürler. Resimleri olmayan şemsiyesini, akılları yaramazlığa çalışan çocukların başına açar. Onlar, ertesi gün uyandıklarında hiçbir rüya görmemişlerdir.

Şimdi uyku perisinin bir hafta, her akşam, küçük bir çocuğa nasıl misafirliğe geldiğini dinleyeceğiz.

Uyku perisi, çocuğu yatağına yatırdıktan sonra, fısıldayarak anlatmaya başlamış:

—Kulağın bende olsun.

Birden, saksıdaki çiçeklerin dalları uzamaya ve halılara, duvarlara tavana yayılmaya başlamış. Kocaman birer ağaç olup, küçük çocuğun

odasını güzel bir koruluğa döndürmüşler. Ağaçların dalları çiçek açmış. Çiçeklerden yayılan mis gibi bir koku bütün odayı doldurmuş. Meyveleri altın gibi parlıyor, dallardan çilekli pastalar sarkıyormuş. Küçük çocuk, uykusunda gülümsemiş. O sırada, çocuğun kitaplarının durduğu masanın çekmecesinden tıkrıtlar gelmeye başlamış.

Uyku perisi, masaya yaklaşır çekmeyi açmış. Küçük yazı tahtasının üzerinde çırpınıp duran bir rakammış bu. Çünkü yanlış hesaplandığı için, kendi yerine dönmek istiyormuş. Kalem, hesabı düzeltmek istermiş gibi, sıçramış, ama elinden bir şey gelmemiş. Bu da yetmiyormuş gibi, yazı defterinden yürek parçalayan sesler işitilmiş. Her sayfada, baştan aşağıya, yanında küçük bir harf bulunan büyük harfler duruyormuş. Hemen yanibaşlarında, küçük çocuğun yazdığı başka harfler varmış. Onlar, ayakta dikilmeleri gerekirken, yerde yüzükoyun yatıyorlarmış. Büyük harf:

—Doğru dürüst dursanıza! Dik durun ve kendinize çeki düzen verin! diye bağırması.

Harfler:

—Biz de isteriz, ama yapamıyoruz, öyle hastayız ki!

—Size ilâç vermeli o halde.

—Yok, hayır! diyerek hemen toparlanmalarını bir gören olsaymış, gülmekten yerlere yatarmış. Askerler gibi, düzgün bir sıraya girmişler.

Uyku perisi:

—Şimdi masal anlatacak vaktim kalmadı. Bu yaramazları bir düzene koymalıyım. Bir, iki! Bir, iki...

Harfleri böylece yola getirmiş.

İkinci günün akşamı, küçük çocuk yatağına girmiş. Uyku perisi, sihirli değneğini kaldırıp eteklerini havalandırarak dönmüş. O zaman, odadaki bütün eşyalar konuşmaya başlamışlar. Hep bir ağızdan konuştukları için, odayı bir uğultu kaplamış. Sözlerinden hiçbir şey anlaşılıymış, ama şikâyet ettikleri belli oluyormuş. Uyku perisi sihirli değneğini kaldırıp, bu gevezeleri susturmuş. Duvarda asılı duran bir manzara resmine yaklaşmış.

Yaldızlı çerçevesi resimde, ulu ağaçlar, yemyeşil çayırlarda rengârenk çiçekler, ormanın çevresini dolandıktan sonra şatoların önünden geçip, denize akan küçük bir dere görülüyordu. Uyku perisi, sihirli değneğini bu resme deydirmiş ve küçük çocuğun elinden tutup manzaraya girmiş. Kuşlar ötmeye, yapraklar sallanmaya başlamış, bulutlar yollarına devam etmişler. Küçük dere şırıl şırıl akmaya başlamış. Çocuk, çıplak ayakları ile yeşil çayırlarda dolaşmaya başlamış.

Ağaçların dallarının arasından süzülen güneş, üzerine vuruyordu. Denize doğru koşmaya başlamış ve ayakları yerden kesip, uçmuş, uçmuş, uçmuş. Kendini kırmızı bir sandalın içinde bulmuş. Rüzgârdan usul usul sallanıyor, yelkenleri gümüş gibi parlıyordu. Boyunlarında ışıltılı bir mavi yıldız, başlarında da altın birer taç taşıyan kuğular sandalı çekerek yeşil bir ormanın önüne getirmişler. Ormandaki ağaçlar, birbirinden güzel masallar fısıldamışlar çocuğun kulağına. Çiçekler, perileri anlatan şarkılar söylerken, kelebekler dans ediyorlarmış. Üstleri gümüş ve altın pullu göz kamaştırıcı balıklar, sandalın arkasından yüzüp, ona eşlik ediyordu. Kuş sürüleri de kuğulara arkadaşlık ediyordu. Küçük çocuk, çok mutluydu. Ormanlar kimi vakit sıklaşıp ıssızlaşıyor, kimi vakit çiçek dolu ve güneşle aydınlanmış bir bahçeye dönüyordu. Kıyıda yükselen camdan ve mermerden şatoların önünden geçiyorlarmış. Şatoların balkonlarından prensesler sarkıyordu. Bu kızlar, çocuğun her zaman beraber oynadığı arkadaşlarıymış. Kızlar, ellerinde tuttıkları kalp şeklindeki şekerleri ona uzatıyorlarmış. Küçük çocuk, geçerken kalpli şekerlerden birini yakalamış, ama şeker ikiye bölünmüş. Kıza küçüğü, ona da büyük parçası düşmüş.

Her şatonun kapısında nöbet tutan bir prens varmış. Bunlar altın kılıçları ile selâma durup, üzümler, kurşun askerler atmışlar ona.

Küçük çocuğun sandalı, bir bulutlara yükseliyor, bir kentin ortasından geçip gidiyordu. Tesadüf, yolu onu çok seven dadısının oturduğu şehre düşmüş. Yaşlı kadın, gülümseyerek ona el sallamış ve eskiden ona söylediği bir şarkıya başlamış:

Uzun bir gün boyunca seni özlerim,
Geceleri de, benim küçük çocuğum.
Ne öpücükler kondurmadım ki ben,
Dudaklarına, gözlerine, kollarına,
Yavrucuğum, uykudayken sen.
İlk sözlerini bana söyledin!
Bir gün sana veda etmem gerekti...
Git, haydi Tanrı razı olsun senden.
Deli gibi sevdiğim, küçük afacan melek.

Bütün kuşlar dadiya eşlik ediyor, çiçekler ahenkle sallanıyor, yaşlı ağaçlar da dallarını oynatıyormuş.

Üçüncü gün, yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyormuş! Küçük çocuk, yağmurun sesini uykusunda duymuş. Uyku perisi, çocuğun elinden tutmuş ve camın kenarına yaklaşmışlar. Su giderek yükseliyormuş. Sonunda, küçüğün penceresinin hizasına kadar gelmiş. O sırada, pencereye yanaşan bir gemiye atlamışlar. Gemi yolcularını aldıktan sonra, suyla dolan sokaklardan, caddelerden geçerek meydana varmış.

Çocuk, gündüz saatlerinde yürüyerek geçtiği yerlerden büyük bir gemiyle geçiyormuş. Hava ansızın açmış; kilisenin yanından sapıp büyük gölde ilerlemişler. Çocuk, geminin güvertesinden gözden kayboluncaya kadar şehrine bakmış. Yolda sıcak memleketlere doğru yola çıkmış bir leylek sürüsüne rastlamışlar. Leylekler, birbirinin ardı sıra uçuyorlarmış. İçlerinden biri çok yorgun görünüyormuş. Sürünün en sonundan uçuyormuş. Aralarındaki mesafe gittikçe açılmış. Zavallı hayvan gergin kanatları ile alçaldıkça alçalmış, gücü git gide zayıflamış, bir iki çabalamış, ama boşuna. Ayakları gemi halatlarına değmiş; yelkenlerden aşağıya kaymış ve bum! Soluğu güvertede almış.

Gemicilerden biri, onu kümese piliçlerin, ördeklerin, hindilerin yanına koymuş.

—Şu gelene de bakın! demiş piliçler.

Hindi elinden geldiği kadar kabarak, kim olduğunu sormuş. Ördekler ağırbaşlılık taslayarak geri geri gidiyorlarmış.

Leylek, onlara sıcak Afrika'dan, piramitlerden, vahşi bir at gibi çölleri baştanbaşa dolaşan deve kuşundan bahsetmiş. Ördekler, hiçbir şey anlamamışlar. Bilgisizliklerini saklamak için:

—Aptal bir leylek işte! Siz de aynı fikirdesiniz değil mi? demişler.

Hindi:

— Alıklığın son perdesi! Gluuu ederek kabarmaya başlamış.

O zaman, susan leylek Afrika'yı düşünmüş.

Hindi lâf atmış:

—Pek güzel ince bacaklarınız var! Nerden buldunuz acaba?

Ördekler alaylı alaylı gülerек:

—Vak, vak, vak! diye bağışmışlar.

Leylek hiç oralı değil gibiymiş.

Hindi:

—Neden, sen de bizimle birlikte gülmüyorsun? Belki de senin aklın ermemiştir. Yazık! Ne kafasızmış! Haydi, bırakalım şunu da, biz kendi aramızda eğlenelim.

O sırada, küçük çocuk kümese girmiş ve leyleği dışarı çıkarmış. Çocuğun elinden güverteye fırlayan leylek, çocuğa teşekkür etmek için kanadını kaldırmış ve sallamış. Sonra kanatlarını açarak sıcak memleketlere doğru uçup gitmiş.

Tavuklar gıdıklamış, ördekler vaklamış, hindinin ibiği ateş gibi kızarmış.

Küçük çocuk:

—Yarın, sizinle güzel bir çorba yaparız! diyerek uyanmış ve kendini yatağında bulunca çok şaşırılmış.

Dördüncü gün, küçük çocuk cılız bir ses duymuş. Etrafına bakmış, ama kimseyi görememiş. Tekrar duymuş ve merdivenin başında bir fare görmüş. Yatağında doğrulup:

—Sen mi seslendin, minik fare? diye sormuş.

—Evet, seni düğüne davet etmeye geldim. Bu gece iki fare evleniyor. Yemek odasının penceresinin altındaki basamakta oturuyorlar, orada çok güzel bir evleri var.

—İyi, ama o kadar küçük bir delikten nasıl sığarım?

—Sen bana bırak, demiş.

Birdenbire çocuğun boyu kısaltmaya başlamış. Küçülmüş, küçülmüş, sonunda fare kadar olmuş.

Çocuk küçüldüğü için, pijamalarının altından çıkana kadar çok uğraşmış. Böyle önemli bir düğüne çıplak gidemezmiş ya! Kurşun askerlerinden birinin elbisesini ödünç almış. Üzerindeki asker üniformasıyla çok güzel görünüyormuş. Fare:

—Annenizin yüksüğüne oturur musunuz? demiş. Sizi çekmek şerefine nail olayım.

Çocuk, annesinin yüksüğüne oturmuş ve düğüne gitmek için yola çıkmışlar.

Basamağın altında, onların sığabileceği yükseklikte bir yoldan geçmişler.

Yüksüğü çeken fare:

—Buradaki kokuyu beğendiniz mi? diye sormuş. Bütün yolu yağ ile cilaladılar. Ah! ne güzel şey!

Sonra salona girmişler. Salonun sağında fare hanımla, solda da bıyıklarını kuyrukları ile sıvazlayan beyler oturuyormuş. Evlenecek çift, salonun ortasında duruyormuş. Oyuk bir peynir kabuğunun içinde ayakta duruyorlar ve herkesin önünde öpüşüyorlarmış. Durmadan yeni davetliler geliyormuş. Öyle bir akın varmış ki, neredeyse birbirlerini ezeceklermiş. Nişanlılar kapının orta yerine gelip durmuşlar. Bu yüzden içeriye girmek de, çıkmak da imkânsızlaşmış. Odalara da, yağ sürülmüş. Bu hoş koku limonata, gazoz yerine geçiyormuş. Çerez olarak da nişanlıların ilk harflerinin oyulduğu yeşil bezelye tanesi gösteriliyormuş. Düğünde neşeyle

dans eden farelerin arasına karışan çocuk, hayatı boyunca böyle bir düğün görmediğini söylemiş.

Küçük çocuk, geldiği taşıyla evine dönmüş. Odasına gelince aynaya bakıp, üniformasını görmeye çalışmış, ama boyu yetişmiyor-muş. Hoplamış, hoplamış. Gözlerini açıp, yatağın üzerinde zıpladığını anlayınca gülmekten yerlere yatmış. Onun kakahalarını duyan annesi, kapıdan başını uzatıp:

—Neler oluyor? diye gülümsemiş.

Beşinci günün akşamı, uyku perisi:

—Beni yanlarına çağıran o kadar çok insan var ki, bir bilseniz. Uykuları kaçınca, bütün gece yataklarında oturup düşünceleri kovmamı ve iyi bir uyku getirmemi dilerler içlerini derin derin çekerek, demiş ve etekleri uçuşarak yerinden fırlamış.

Mışıl mışıl uyuyan küçük çocuğun kulağına eğilip:

—Haydi, ablanın bebeğinin düğününe gidiyoruz! Çok güzel olacak! demiş.

Küçüğün elinden tutarak, masanın üzerinde duran küçük karton evin önüne getirmiş. Karton evin içi pırıl pırıl aydınlanmış, Kapısında da kurşun askerler nöbet tutuyorlarmış. Nişanlılar hediyelerini almışlar, ama yiyecekleri reddetmişler. Çünkü sevgileri onlara yetiyormuş.

Kocası:

—Yazlık bir ev mi tutalım, yoksa seyahate mi çıkalım? diye sormuş.

Sürekli seyahat eden kırlangıç ile durmadan kuluçkaya yatarak civciv çıkaran tavuğa akıl danışmışlar. Kırlangıç, tatlı meyveleri, bulutlara değen yüksek dağları ve çok güzel bir havası olan sıcak diyarlardan bahsetmiş.

Tavuk:

—İyi, hoş, ama o memleketlerde buradaki

gibi kırmızılâhana yok. Ben bütün bir yaz boyunca, yavrularımla kırdâ yaşadım. Bizim dolaştığımız ve canımızın istediği gibi eşelediğimiz

bir kum ocağı vardı. Kırmızı lâhana dolu bir bahçeye girer ve doyana kadar yerdik. Ne güzel günlerdi! Daha güzel bir yer düşünemiyorum! demiş.

Kırlangıç:

—Burada günler hep birbirine benziyor. Havalarda da çok kötü geçiyor, demiş.

Tavuk:

—Alışılıyor, diye cevap vermiş.

—Çoğu zaman, çok soğuk oluyor, her yer buz

tutuyor.

—Lahanalara iyi geliyor, demiş gene tavuk.

Dört sene önce, tam beş hafta süren yazımız olmadı mı? Öyle sıcak oldu ki, bunaldık, nefes alamadık. Sonra bizim buralarda, başka memleketlerdeki zehirli hayvanlar da yoktur. Yurdumuzu güzel bulmayanlar, burada yaşamaya lâayık değildiler!

Sonra ağlayarak devam etmiş:

—Ben de çok gezdim! Saatlerce uzaklıktaki bir tepeden geçtim, ama seyahat etmekten hiç zevk almadım!

Bebek:

—Evet, tavuk çok haklı, dağ görmeyi hiç canım istemiyor. İyisi mi, biz gidip şehir dışındaki kum ocağına yerleşelim. Lâhana bahçelerinde gezintiler yaparız, demiş ve öyle de yapmışlar.

Altıncı gün, uyku perisi:

—Bu akşam, masal anlatmaya vaktim yok. Yarına her şeyi hazırlamam lâayım, pazar çünkü. Ben gidip kilise kulelerini şöyle bir dolaşayım bakalım. Küçük cinler, seslerini tatlılaştırmak için çanları parlatıyorlar mı? Sonra tarlalara uğrayıp, rüzgârın, çayırların ve yaprakların tozunu alıp almadığına bakacağım. Sonra da daha iyi parlamaları için, gidip bütün yıldızları toplamam lazım. Onları önlüğüme koyarım, ama önce numaralamalıyım. Yoksa yerlerini karıştırabilirim. Of! Daha çok işim var! demiş.

O sırada, küçük çocuğun yatağının üzerindeki duvarda asılı duran büyük babasının resmi canlanmış. Büyük baba, başını çerçeveden uzatarak demiş ki:

—Torunuma güzel masallar anlattığınız için, teşekkür ederim, ama onu kandırmayın. Yıldızları nasıl, indirip de parlatacakmışsınız? Yıldızlar, bizim dünyamız gibi yuvarlaklardır, en iyi tarafları da öyle oluşlarıdır.

Uyku perisi:

—Teşekkür ederim, ihtiyar dede. Sen

ailenin başsın, kabul ama ben senden daha yaşlıyım. Romalılar ve Yunanlılar, bana rüya tanrısı derlerdi. En iyi evlere girip çıkardım, gene de öyle. Küçük olsun büyük olsun, herkesle iyi geçinmesini bilirim, demiş.

Uyku perisi, şemsiyesini alıp gitmiş.

Büyük baba homurdanarak:

—Hele bakın! Artık bildiğini söylemek de mi yasak! Diyormuş arkasından.

Yedinci günün akşamı, uyku perisi küçükün kulağına eğilip fısıldamaya başlamış:

—Bugün, seni kardeşimle tanıştıracam. Onun adı da uyku perisidir, ama o bir insana sadece bir kere misafirliğe gider. Misafir olduğu kimseyi atına bindirir ve masal anlatır. Sadece iki tane masal bilir: biri, kimsenin aklına hayaline gelmeyecek kadar güzeldir. Diğeri ise, inanılmayacak kadar çirkin ve korkunçtur.

Bunları söyledikten sonra uyku perisi, küçük çocuğun elinden tutup, pencerenin önüne götürmüştü:

—İşte, kardeşim geçiyor; ona ölüm de derler, demiş. Görüyor musun? Sadece iskelet olarak gösterdikleri resim kitaplarındaki kadar çirkin değildir. Hayır, elbisesinde sim işlemleri vardır. Güzel bir süvari üniforması giyer.

Atının ütünde, arkasından siyah kadife pelerini uçuşuyor. Şu dolu-dizgin gelişine bak! Görüyor musun?

Küçük çocuk, uyku perisinin kardeşinin atına genç, ihtiyar birçok kimseyi bindirerek gelişini seyretmiş. Kimini önüne, kimini arkasına oturtmuştu. Mutlaka, şu soruyu sormakla işe başlıyormuş:

—Defterinizi görelim! Notlarınız nasıl?

Bütün insanlar:

—Pekiyi! diye cevap vermişler.

İyi ve pekiyi alanlar, atın önüne oturmuş ve çok güzel masallar dinlemişler. Orta ve zayıf alanlar, arkaya geçip en korkunç hikâyeleri dinlemeye mecbur kalmışlar. Ağlayarak, attan inmek istiyorlarmış.

Küçük çocuk:

—Kardeşini çok sevdim, ondan korkmuyorum, demiş.

Küçük peri:

—Bu çok iyi, ama gayret et de defterinde hep iyi notlar olsun, demiş.

Büyük baba, çerçeveden uzanıp:

—Çok öğretici bir şey, diye mırıldanmış. Demek ki, fikrini açıkça söylemenin faydalı olduğu da oluyormuş.

İşte, uyku perisinin bir haftası da böyle geçmiş. Bu akşam, gelirse size de anlatır çocuklar.

Kibritçi Kız

Buz gibi soğuk bir yılbaşı gecesi idi. Sahiden de , Dondurucu, kavurucu bir soğuk vardı. İnsanın iliklerine kadar üşüdüğü gecelerden biriydi. Yoldan geçenler paltolarının yakasını kaldırmışlar, atkılarını bürünmüşler, hızlı hızlı yürüyorlardı. Kimi evine geç kalmış, acele ediyor, kimi bir eğlence yerine gidiyordu. Herkesin gidecek ve ısınacak bir yeri vardı aslında.

Çocuklar annelerinin babalarının yanında koşturuyorlar, fırsat buldukça birbirlerine kartopu atıyorlardı. Gecenin zevkini en çok onlar çıkarıyorlardı. Kahkahalarla gülüyorlar, sevinçle haykırıyorlardı. Yalnız bir çocuk vardı ki gelip geçenler onun farkında değillerdi. Ufak bir çocuk. Miniminnacık bir kız çocuğu. Başı açık, elbisesi yama içinde, yoksul bir kızcağız. Bir kapının önüne büzülmüş, çıplak ayaklarını altına almıştı. Soğuktan morarmış tir tir titriyordu. Üzerinde oturduğu taş basamakta buz gibiydi. Sanki gecenin bütün soğuşunu iliklerinde hissediyordu.

Sanki donmuş, bir buz parçası kesilmişti. Geniş bir mukavva kutunun içine sıralanmış kibrit kutularına bakarken gözleri yaşarıyordu. Evet, bu bir kızdı. O gün bir tek kutu kibrit bile satamamıştı. Satsa, bir kaç kuruş para kazansa, kalkıp evine gider, annesiyle birlikte hiç olmazsa bir kase sıcak çorba içerdi. Gidemiyordu, çünkü o gün hiç kibrit satamadığını annesine söyleyemezdi. Soğuktan, üzüntüsünden titreyen kısık, incecik sesiyle `Kibrit var, kibrit` diye bağıyordu. Sokaktan geçenlerin hiçbiri başını çevirip bakmıyordu... Herkes o kadar kendi derdindeydi ki, bizim kızı gören bile olmuyordu.

Ayakları o kadar üşüyordu ki, şimdi ayaklarında terlikleri olsaydı! Biraz önce, sokak sokak dolaşırken, hızla geçen bir arabanın önünden kaçmış, kaçarken terlikleri ayağından fırlamıştı. Karşı kaldırıma geçtikten sonra, dönüp bakmıştı ama yaramaz bir çocuk terliklerini alıp kaçmıştı işte. Neden almıştı ki terliklerini. Neden ? Bunun üzerine bir kapının girintisine sığınmış, oracığa kıvrılıp oturmuştu. Parmakları donmuş, sızlamaya başlamıştı. Kızcağız bu acıya dayanamadı, kutulardan birini açıp bir kibrit çıkardı. Parmakları uyuşmuştu, kibrit çöpünü elinde güçlkle tutuyordu. Eli titreye titreye çöpü duvara sürttü. Kibrit birden alev aldı; tatlı, yumuşacık, küçük bir alev.

Kibritçi kız, kibriti bir elinden öbür eline geçirerek, parmaklarını ısıttı. İçi de ısınmıştı. Sanki gürül gürül yanan bir ocağın karşısındaydı. Gözleri aleve dikildi ve sanki ayaktayken rüya görmeye başladı. Kocaman bir oda vardı ve o sıcacık odanın içinde yanan şöminenin karşısında oturuyordu. Arkasında kalın bir yünlü hırka, ayaklarında kürklü terlikler vardı. Isındı. İliklerine kadar sıcacık olmuştu sanki. O sırada, kibrit sönüverdi. Kızcağızın parmakları yeniden donmaya, sızlamaya başlamıştı.

Kibritçi kız, bir kibrit daha yaktı. Bu sırada soğuk bir rüzgar esti. Aleve bakarken, karşısındaki duvar sanki eridi, birden açıldı, içerisi görüldü. İçeride geniş bir oda vardı. Kar gibi bembeyaz örtünün serili olduğu bir bir masanın üzerine tabak tabak yiyecekler vardı..

Sofrada gümüş şamdanlar yanıyor, odayı gündüz gibi aydınlatıyordu. Kibritçi kızın gözleri sofranın ortasında, büyük bir tabağa konulmuş, nar gibi kıpkırmızı kaz kızartmasına dikilmişti. Ağzı sulandı.

Elini oraya doğru uzattı. Kibrit yana yana sonuna gelmişti, parmağını yakıyordu. Kızcağız çöpü yere atıverdi. Atmasıyla birlikte, yılbaşı sofrası siliniverdi, gözlerinin önüne taş duvar yeniden dikildi.

Kibritleri bitiyordu ama o ısınmak için bir tane daha yaktı. Bir yaz gecesine gitti aniden. Altındaki toprak, gündüz güneşten ısınmış, fırın gibi yanıyor ve kız iliklerine kadar ısındığını hissediyordu.

Derken bir yıldız kaydı, gökyüzüne geniş bir yay çizerek uzaklaştı, söndü. Kızcağız: `işte, biri daha öldü` diye mırıldandı. Bir . gün, ninesi

söylemişti: Her yıldız düştükçe yeryüzünden biri ölmüş... Ninesini bir daha görebilmek için bir kibrit daha çaktı. Soğuktan kaskatı kesilmiş, beyni durmuştu. O şimdi sokak ortasında olduğunu unutmuş, düşler dünyasına dalmıştı. Kibritin alevinde yine ninesini görüyor, onun sesini işitir gibi oluyordu. İşte ninesi geliyordu. Lapa lapa yağan karların arasından . bir melek gibi iniyordu... Geldi, geldi... Kollarını açtı, torununu kucakladı, aldı göklere doğru götürdü...

Ertesi sabah, yoldan geçenler, bir evin basamağında donmuş kalmış kızcağızın ölüsünü buldular. Yanı başında bir sürü boş kibrit kutusu vardı.

Zavalılık ısınmak için bütün kibritlerini yakmış dediler... Bu kibritlerin alevinde onun ne düşler gördüğünü bilemezlerdi ki.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Güzel Prenses ve Bezelye

Bir zamanlar bir prens varmış. Bu prens evlenmek istiyormuş, ama evleneceği kişi gerçek bir prenses olmalıymış. Böyle birini bulmak için bütün dünyayı dolaşmış, ama çok büyük bir hayal kırıklığına uğramış. Çünkü, karşısına çıkan prenseslerin hakiki olup olmadığını bir türlü anlayamıyormuş. Hep eksik bir şeyler bir şeyler oluyormuş. Sonunda üzüntü ve umutsuzluk içinde yurduna dönmüş.

Bir gece korkunç bir fırtına çıkmış; şimşekler çakıyor, gök gürlüyor, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, kıyametler kopuyormuş. Derken sarayın kapısı çalınmış, yaşlı kral gidip kapıyı açmış. Fakat, o da ne kapıda, yağmurdan ve fırtınadan perişan olmuş bir zavallı bir kız duruyormuş. Üstelik her tarafından sular akan, tepeden tırnağa sıırıslıklam olmuş bu kız gerçek bir prenses olduğunu söylüyormuş. “Eh, anlarız bakalım!” diye düşünmüş yaşlı kraliçe, ama kimseye bir şey söylememiş. Yatak odasına gitmiş, yere bir bezelye tanesi koymuş. Bu bezelye tanesinin üzerine yirmi tane döşek, döşeklerin üzerine de yirmi tane kaz tüyü yatak koymuş. Gece olunca prenses bu yatakta yatmış. Sabah olunca kıza, gece nasıl uyduğunu sormuşlar. “Ah, korkunç bir şeydi!” demiş prenses. “Bütün gece gözümü bile kırpmadım! Allah bilir ne vardı yatak ta! Sert bir şeyin üstünde yatmışım gibi, her yerim çürüdü, mosmor kesildi! Gerçekten berbattı!” Böylece anlaşılmiş ki, yirmi döşek ve yirmi kaz tüyü yatağın altındaki bezelye tanesini hissedecek kadar nazlı, narin olduğuna göre, bu prenses hakiki bir prensestir! Prens onunla evlenmiş.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Dünyanın En Güzel Gülü

Bir zamanlar yaşlı bir kraliçe varmış. Kraliçe güçlü, dediği dedik bir insanmış. Kimse bir dediğini iki etmezmiş. Kraliçe, bütün mevsimlerde bütün dünya ülkelerinde yetişen güllerden güzel güller yetiştirmiş. Ama sarayda, acı ve keder kol geziyormuş. Çünkü kraliçe çok ağır hastaymış, doktorlarda yakında öleceğini söylüyorlarmış. “Tek bir umut var kraliçenin kurtulması için” demiş bir bilgin. “Eğer dünyanın en güzel, en soylu gülünü bulup getirirseniz kraliçe uzun yıllar yaşar.” Yaşlı, genç kraliçenin iyileşmesi için dünyanın dört bir yanında en güzel gülü aramaya koyulmuş ama hiç biri işe yaramamış. Sonunda kraliçenin küçük oğlu annesine seslenerek beni dinle demiş ve başlamış okumaya.

Kitapta, cennetin görünmeyen bir köşesinde açan yapayalnız bir gülden söz ediliyormuş. Bu gül kendisini ta derinden görmek isteyene görünürmüş. Beyaz bir gülmüş ama güneşin batışında pembeleşen, o kızılık yansıdığı vakit büyüleyici bir renge bürünen bu gül gerçek sevginin ve güzelliğin simgesi imiş. Birden tatlı bir pembelik yayıldı. Kraliçenin yanaklarına, gözleri büyüdü, bir güneş gibi parladı ve kitabın yaprakları arasında pembe bir gül, dünyanın en güzel gülü beliriverdi. “Onu görüyorum !” diye bağırdı kraliçe. Bu gülü kim görürse bir daha hiç mutsuz olmaz ve ölümsüzleşirmiş...

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Üç zıpzıpın öyküsü

Çekirge, pire ve uçan kaz bir gün saraya davet edilmişler. Kral üçünün arasında bir yarış düzenleyecek ve en yükseğe sıçrayana büyük bir ödül verecekti. Sonunda ödülü açıklamış. Yarışı kazanan kızımı vereceğim demiş. Yarışmaya önce pire, çekirge sonrada uçan kaz tek tek zıplayarak yarışmışlar.

Bunların her biri kendini diğerlerinden üstün görüyormuş. İlk yarışan pire çok yüksek zıplayınca görünmemiş ve onu almamış olarak kabul etmişler. Çekirgede pirenin yarısı kadar zıplamış ancak kralın üstüne konduğu için kral ona çok kızmış. Sıra uçan kaza gelmiş, kaz nazikçe prensesin yanına kadar sıçramış kral bu nazikçe sıçrayışı görünce kararını açıklamış. “En yükseğe sıçrayan kızımaya doğru sıçrayandır.” Demmiştir ve prensesi uçan kaza vermeğe karar vermiş. Olayı duyan pire ile çekirge yaptıkları hatayı anlayıp çok üzölmüşler.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Kara Buğday

Fırtınadan sonra bir kara buğday tarlasından geçenler bilir. Kara buğday tarlası sanki kavrulmuş gibidir. Yaşlı söğüdün tam önünde bir kara buğday tarlası varmış. Kara buğday Pek kibirli imiş. Başı yükseklerden hiç inmezmiş. “Bende buğday başakları kadar güzelim üstelik çok daha da güzelim. Benim çiçeklerim, elma çiçeklerine benzer, herkes hayranlıkla seyrederek. Benden güzeli var mı? söyle söğüt ağacı” demiş. Söğüt, ağır ağır başını sallar. “var... var...” dermiş. Aradan zaman geçmiş, hava bozmuş, fırtınalar yağmurlar başlamış. Fırtınayı gören bütün çiçekler , bitkiler boyun bükerek kara buğday pek kibirli ya, asla boynunu eğmezmiş. Onu diğer bitkiler uyarıyor fakat kara buğday duymamazlıktan gelmiş. Fırtına geçip, rüzgarlar dinince, doğa adeta bir sessizliğe bürünmüş. Her taraf sakinleşmiş, güzelleşmiş. Ama kara buğday yangından çıkmış gibi kavrulmuş kararmış, simsiyah olmuş işe yaramaz, cansız bir ot oluvermiş olayı gören ve duyan diğer çiçek ve otlar olaya çok üzölmüşler.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Kumbara

Çocukların odasında, gar dolabın üstünde oldukça yüksek bir köşede domuz biçiminde içi ağzına kadar para dolu bir kumbara varmış. Gar dolabın tepesinde yer aldığı için odada olup biteni seyredebiliyor, karnındakilerle her şeyi satın alabileceğini düşünüyordu. Buda onu çok mutlu ediyordu. Odadaki tüm oyuncaklar beraberce oynarlardı fakat kumbarayı oyuna çağırmak için davetiye göndermek gerekiyordu. Çünkü aşağıdaki konuşmaların duyamayacak kadar yüksekte idi. Aşağıdaki oyunları, eğlenceleri yalnızca seyretmekle yetinirdi. Kumbara bu duruma çok üzülmüş çok kızmış ve hayallere dalmıştı. Bir süre sonra bom.... Domuz kumbara paramparça yerde yatıyordu. Tabi içinde fırlayıp dört bir yana saçılan paralarda oradan oraya yuvarlanıyor, dans edip duruyordu.

Paralar . dünyaya yeniden gelmişçesine bir anlık dahi olsa özgürlüğün tadını çıkararak dans ederken domuz kumbaranın parçaları da bir kutuya konuyordu. Her şeyin bir başı bir sonu vardır derler. Umarız yeni kumbaranın başına aynı şeyler gelmez.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Su Damlası

Büyütecın ne olduğunu, her Şeyi yüz kat büyülden bir çeşit gözlük camı olduğunu herkes bilir. Bir damla suya büyüteçle bakıldığında binlerce küçük yaratık görünür. Oysa çıplak gözle bakarsak onların hiç birini göremeyiz. Ama onlar her zaman o suyun içindedir. Bir zamanlar “Dev amca” adında bir adam yaşarmış, güzel, ilginç olan, her Şeye sahip olmak istermiş, eğer elde edemezse ya büyüçüye başvurur, yada kendi kendine binbir çeşit yol icat edermiŐ.

Bir gün aline büyüteci alıp bir damla suyu incelemiş suyun içinde o gözle görünmez yaratıklar hiç durmadan hareket ediyorlar, sıçrayıp, hopluyorlarmıŐ. Çok ilginç bulmuş fakat daha net görmek için renklendirmeyi düşünmüş ve kırmızı bir renk damlatmıŐ içine. Bu bir büyüçünün kanıymıŐ. Birden sudaki yaratıklar pespembe oluvermiş. Bu yaratıkları bir kente yaşayan canlılara benzetmiŐ. Hiç durmadan itiŐiyorlar, dövüŐüyorlar, birbirlerini çekiŐtiriyor ve acımasızca ısıyorlar. AŐađıdakiler yukarı çıkmak istiyor hem de devamlı onları sindirmeye çalıŐıyorlar. “Aslında bu yalnızca bir su damlası” demiş. Gülümseyerek “Ama yinede gerçek yaşamdan bir örnek. Oysa tüm canlılar birbirlerine sevgi ile baksalar her Şey daha güzel olmaz mıydı? Diyerek bitirir.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Sihirli fasulye

Bir zamanlar yoksul ve dul bir kadın varmış. Oğlu çok tembel bir delikanlı olduğu için paraları yok denecek kadar azmış. Bir gün o kadar zor bir duruma düşmüşler ki, kadıncağız ellerinde kalan tek mal varlığını, Süt Beyazı isimli ineklerini satmaya karar vermiş. Oğluna ineği pazara götürüp satabileceği en iyi fiyata satmasını söylemiş.

Delikanlı pazara giderken yolda tuhaf bir yaşlı adama rastlamış. Yaşlı adam ineğe bir göz atmış ve delikanlıya, “Bak çocuğum, bana bu ineği verirsen karşılığında sana çok değerli şeyler veririm,” demiş. Sonra cebinden beş fasulye tanesi çıkarmış.

“Fasulye tanesi mi?” demiş delikanlı tereddütle.”

“Ama bunlar sihirli,” demiş yaşlı adam. Adam öyle deyince bu iş delikanlının aklına yatmış ve fasulyeler karşılığında Süt Beyazı’nı yaşlı adama vererek yaptığı değiş tokuştan memnun, eve dönmüş.

“Anne! Bak elimde ne var!” diye seslenip olanları anlatmış delikanlı eve dönünce. Ama annesi ona çok kızmış. Fasulye tanelerini dışarı, eline geçirdiği tavayı da delikanlıya fırlatmış. Sonra da ceza olsun diye onu odasına yollamış ve ona yemek vermemiş.

Sabah olunca delikanlı gözlerine inanamamış. Yatak odasının penceresinden, dışarıda bir bitkinin hızla büyüdüğünü görmüş. Bu ne bir ağaç, ne de dev bir ayçiçeğiymiş; göğe doğru büyümüş sihirli bir sırk fasulyesiymiş. Delikanlı hemen pencereden sarkıp sihirli fasulyeye tutunmuş ve tırmanmaya başlamış.

Yarım saat sonra kendini, her şeyin normalden daha büyük olduğu garip bir ülkede bulmuş. Tarlaların ötesinde çok büyük bir ev varmış. Delikanlı evin yanına gidip kapıyı çalmış. Kapıyı bir kadın açmış.

“Yiyecek bir şeyiniz var mı?” diye sormuş delikanlı.

“Var,” demiş kadın. “Ama dev kocam gelince ortadan kaybolman gerek. Çünkü çocuklara hiç dayanamaz, onları hemen yer.”

Delikanlı tam bir şeyler yemek üzere sofraya otururken dışarıdan birinin gür bir sesle şunları söylediğini duymuş:

“Feefifofum,

işte bir çocuk kokusu duydum.

Ölü de olsa, diri de olsa güzeldir onları yemek.

Kemiklerini öğütür, yaparım kendime ekmek.”

“Fırına saklan. Hemen!” demiş kadın delikanlıya. Sonra da kocasına, “Ne çocuğu hayatım, dün kediye verdiğim et parçalarının kokusunu aldın herhalde,” diye seslenmiş.

Yemekten sonra dev kese kese altınlarını saymaya başlamış. Kısa bir süre sonra altın saymaktan yorulup uykuya dalmış. Delikanlı saklandığı yerden çıkıp bir kese altın almış. Keseyi sihirli fasulyesinden aşağıya atmış, ardından fasulyenin sırıgına tutuna tutuna aşağıya inmiş. Annesi artık şanslarının döndüğüne bir türlü inanamamış.

Ama birkaç ay sonra ellerindeki tüm altınlar bitmiş. Delikanlı tekrar sihirli fasulyesine tırmanarak devin yaşadığı ülkeye gitmiş. Devın karısı bu kez ona kuşkucu bir şekilde davranıyormuş.

“Geçen gelişinde bir kese altınımız kayboldu,” diye iğnelemiş onu. Ama yine de delikanlıyı içeri almış.

Çok geçmeden dev çıkagelmiş. “Feefifofum,” diye bir şarkı söylüyormuş. Bunu duyan delikanlı hemen yine fırına saklanmış.

“Ne çocuğu, hayatım,” demiş devın karısı. “Dün yediğin piliç haşlamaının kokusunu duydun herhalde. Sen etli böreğini yemene bak!”

Yemeğini bitirdikten sonra dev, karısına, “Kadın, bana tavuğumu getir,” demiş. Karısı hemen tavuğu getirmiş. “Yumurtla!” diye emretmiş

dev ve delikanlının hayret dolu bakışları altında tavuk altın bir yumurta yumurtlamış. Tabii delikanlı tavuğu da alıp evine götürmüş.

Delikanlı ile annesi böylece zengin olmuşlar. Ama bir yıl sonra çocuk şansını bir kez daha denemeye karar vermiş ve tekrar sihirli fasulyesine tırmanmış. Bu sefer eve, devin karısına görünmeden girip, bir bakır tencerenin içine saklanmış.

Dev girmiş içeri. “Feefifofum,” diye başlamış yine tekerlemesine.

“Eğer bu yine o lanet olası çocuksa, fırına bak hayatım, kesin oradadır,” demiş karısı.

Delikanlı orada değilmiş tabii ki.

“Buralarda bir yerde, eminim,” diye gürlemiş dev, ama karısıyla birlikte evin altını üstüne getirmelerine rağmen onu bulamamışlar.

Bu sefer dev yemekten sonra altın bir harp çıkarmış ortaya. “Söyle!” diye emretmiş ve harp ninniler söyleyip onu uyutmuş. O an delikanlı bu harpı her şeyden çok istediğini anlamış. Horlamakta olan devin dizine tırmanmış, masaya atlamış ve harpı kapmış.

“İmdat!” diye bağırmış harp. Delikanlı, sırtında harp, masadan aşağıya atlamış. Dev peşine takılmış. Delikanlı sihirli fasulyesini yarıladığında harp, “İmdat!” diye bağırmış yine. Dev delikanlının peşinden sırik fasulyesine atlamış.

Delikanlı aşağıya ulaşınca, “Anne! Çabuk bir balta getir,” diye bağırmış. İkisi birlikte sihirli fasulyeyi baltayla kesmeye başlamışlar. Bir süre sonra sihirli fasulyeyle birlikte dev de yere düşmüş ve anında ölmüş.

“Üf!” demiş çocuk. “Az kalsın gidiyorduk!”

O günden sora delikanlıyla annesi zenginler gibi yaşamışlar. Onlar söyledikçe tavuk altın yumurta yumurtluyormuş. İnsanlar altın harpı dinlemek için onlara para ödüyormuş. Delikanlının güzel bir prensesle evlendiği de söyleniyor. Kim bilir belki de gerçekten evlenmiştir.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Karlar Kraliçesi

Bir zamanlar, uzak diyarlarda, büyük bir kentte iki küçük çocuk yaşarmış. Birbirleriyle arkadaş olan bu çocuklar, birbirlerini kardeş gibi severlermiş. Erkeğin adı Kay, kızın adı Gerda'yımış. Kay ve Gerda sürekli birbirleriyle oynar, hiç ayrılmazlarmış. Gerda'nın bir de büyükannesi varmış. Büyükannesi çok sayıda masal bilir ve bunları sırayla anlatırmış. Bir gün Kay ve Gerda oynarken büyükanne onları yanına çağırıp:

Çocuklar bugün size yeni bir masalım var. İsterseniz gelin anlatayım, demiş.

Çocuklar büyükannenin yanına koşup, can kulağıyla büyükannenin anlattığı masalı dinlemeye başlamışlar. Büyükanne çocuklara kışın her tarafı kaplayan, bembeyaz örtüsüyle ünlü Karlar Kraliçesi'nin masalını anlatmış. Çocuklar büyükannenin anlattığı masalı dinlemişler ve sonra da sonra yatıp uyumuşlar.

Ertesi gün uyandıklarında ne görsünler? Her taraf karlarla bembeyaz karlarla kaplıymış. Tüm çocuklar sokaklara çıkıp kızaklarla kaymaya başlamışlar. O sırada bir düzine beyaz geyiğin çektiği kocaman bir kızıağın geçtiğini görmüşler. Çocuklar hemen bu büyük kızıağın arkasına takılmışlar. Bir süre kaydıktan sonra çocukların çoğu kızıağı bırakıp geri dönmüşler. Yalnız Kay, kızıağı bırakmamış. Bu arada kentten de oldukça uzaklaşmış olduğunun farkına varmamış. En sonunda kızak kendiliğinden durmuş. Kızaktan bembeyaz pelerini içerisinde Karlar Kraliçesi inmiş. Kay, Karlar Kraliçesi'nin büyükannenin masalında dinlediği kraliçe olduğunu anlamış. Karlar Kraliçesi Kay'a:

Çok üşümüşsün gel yanıma otur, demiş. Kay, Karlar Kraliçesi'nin yanına oturup onun verdiği pelerine sarılınca, üşümesi geçivermiş. Karlar Kraliçesi de yanında uyuyakalan çocuğu alıp şatosuna götürmüş. Meğer Karlar Kraliçesi yakaladığı çocukları şatosuna götürüp buzla kaplamış. Kay'ı da bu şekilde buzdan bir heykelcik yapivermiş.

Kentte ise Kay'dan uzun süre haber alamayan Gerda, arkadaşını aramaya koyulmuş. Karlarla kaplı ormana doğru yola çıkmış. Ormanda arkadaşını ararken küçük bir kulübe görmüş. Kulübeye yaklaşınca kapıyı ihtiyar bir kadın açmış. Bu kadın oralarda yaptığı iyiliklerle tanınan bir büyücüymüş. Kıza:

Ne için geldiğini biliyorum yavrucuğum, arkadaşın Kay'ı arıyorsun. Bakalım bahçede duran karga arkadaşının yerini biliyor mu? diyerek Gerda'yı arka bahçeye götürmüş. Bahçede gerçekten de bir karga dalda bekliyormuş. Kargaya Kay'ın nerede olduğunu sormuşlar. Karga da onlara:

Kay'ın nerede olduğunu ancak ormanda yaşayan küçük kız bilebilir, demiş. Bunun üzerine Gerda, yaşlı kadından izin isteyip yoluna devam etmiş. Ormanın derinliklerinde dolaşırken çok güzel bir kulübe görmüş. Kulübenin kapısı açılmış. İçeriden kara karganın bahsettiği küçük kız çıkmış. Gerda'ya:

Hoşgeldin, ben de senin gelmeni bekliyordum, demiş. Gerda'yı içeri alıp ateşin başına oturtmuş. Ona getirdiği yiyeceklerden vermiş. Daha sonra birlikte uyumuşlar. Sabah olunca, küçük kız Gerda'yı kulübenin yanındaki samanlığa götürmüş. İçeride güvercinlerle, geyikler varmış. Güvercinler ötmeye başlamışlar. Küçük kız güvercinlerin dilinden anlıyormuş. Gerda'ya güvercinlerin ne demek istediğini anlatmış.

Güvercinler, Kay'ı Karlar Kraliçesi'nin kaçırdığını, onu şatosunda hapsettiğini, oraya nasıl gidileceğini geyiklerin bildiğini, söylüyorlar, demiş.

Bunun üzerine bu iki küçük kız geyikleri kızağa bağlamışlar ve yola çıkmak için hazırlık yapmışlar. Gerda küçük kıza, kendisine yardımcı olduğu için teşekkür etmiş. Birbirleriyle vedalaşmışlar ve Gerda ge-

yiklerin çektiği kızakla yola çıkmış. Günlerce yol almışlar. Dünyanın en kuzey ucuna, bembeyaz kar örtüsünden başka hiçbir şeyin görülmediği diyarlara varmışlar. Burada sürekli, lapa lapa kar yağmaktaymış. Geyikler bir süre daha gittikten sonra bembeyaz bir şatonun kapısının önünde durmuşlar. Gerda, Karlar Kraliçesi'nin şatosuna geldiklerini anlamış. İçeriye girmiş. Şatonun içi de dışı gibi beyazmış. Gerda, şatonun içinde yürümeye başlamış. Bir yandan da Kay'a sesleniyormuş. Şatoda kendi sesinin yankısından başka ses yokmuş. Gerda, buzdan bir kapı görmüş. Kapıyı açmış içeriye bakmış. Odanın ortasında Kay'ı donmuş bir şekilde bulmuş. Sanki buzdan bir heykelcik gibiymiş.

Gerda, Kay'ın ölmüş olduğunu zannederek başlamış ağlamaya. O kadar çok ağlamış ki gözünden akan yaşlar yere dökülmeye başlamış. Gerda'nın gözlerinden akan yaşlarla, dondurulmuş Kay'ın buzları erimeye başlamış. Üzerini kaplayan buzların erimesiyle Kay kendine gelip konuşmaya başlamış:

Gerda, seni gördüğüme çok sevindim, demiş. Gerda da Kay'ın ölmediğine çok sevinmiş. Kay, Karlar Kraliçesi'nin şatodan ayrıldığını fakat her an geri gelebileceğini söylemiş.

Hemen şatodan çıkıp geyiklerin çektiği kızağa binmişler.

Bu uzak kuzey ülkesinden ayrılıp evlerine geri dönmüşler. Yaşadıkları bu serüveni ikisi de unutamamışlar. Sonra da evlerinden fazla uzaklaşmayıp sadece büyükannenin masallarını dinlemişler.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Beşizler

Bir kabukta beştiler, yeşildiler, kabuk yeşildi, ortalığı yemyeşil zannediyorlardı; dünyanın düzeni böyledir zaten.

Kabuk büyüdü, bezelyeler büyüdü; usule uyararak, düz çizgi halinde sıraya dizildiler. Güneş kabuğu ısıtıyor, yağmur şeffaflaştırıyordu. En güzel çağlarıydı. Bezelyeler durmadan irileşiyor, gittikçe fazla kafa yoruyorlardı: bir şey yapmaları lâzımdı.

İçlerinden biri sordu: Kaderimizde hep böyle hareketsiz durmak mı var bizim? Allah vere de, kımıldamamak yüzünden sertleşip, kazık kesilmemek! Halbuki bu kabuğun dışında bir şeyler olması lâzım gibime geliyor benim.

Haftalar geçti, bezelyeler sarardı, kabuk da öyle. Dünya sapsarı, diyorlardı, pek de hakları yok değildi.

Birden bir sarsıntı hissettiler; bir insan eli kabuğu koparıp, birçokları ile birlikte torbaya tıkmıştı. Hah! hah! artık bizi açacaklar dediler bezelyeler. Sevinçten kaplarına sığamıyorlardı.

İçlerinde en küçüğü, İçimizden hangimiz, bu dünyada işini yoluna koyabilecek, bilmek isterdim, dedi.

En irisi:

— İş olacağına varır, diye kestirip attı.

Çat, kabuk çatladı, beş bezelye dışarı yuvarlandılar. Kendilerini bir çocuğun, bir oğlanın avucunda buldular. Çocuk:

— Tam patlangacıma göre bezelyeler deyip, birini sürüp attı.

Bezelye:

— Oh dünyaya atıldım işte. Arkamdan yetişse bilerseniz yetişsin, derken uzaklaşmıştı bile.

Fırlatılma sırası gelen ikinci bezelye: Ben dedi, ben dosdoğru güneşe gidiyorum. Orası güzel bir kabuğa benziyor, bana böylesi lâzım.

Arkadan gelen ikisi, Şöyle bir uyku kestirelim dediler. Bu dünya ne gürültülü yer böyle! Kafamız çatladı!

Gene de çocuğun eline geçtiler; o da, her ikisini birden fırlattı.

Alâ, dediler, birbirimize yardım ederiz, ötekilerden daha çok başarı elde ederiz.

Sonuncusu, en irisi, en akıllısı: İş olacağına varır deyip komşu evin damına uçtu, bir çatı penceresinin önündeki tahta aralığına kaydı. Orada biraz yosunla, az bir toprak vardı. Akıllı uslu bezelye yosunun altına saklandı, Allahtan gayrı kimseler onu orada görmedi.

Bir defa daha, İş olacağına varır dedi.

Küçük tavan arasında, yoksul bir kadın otururdu; gündeliğe gider, sobaları temizler, odun keser, daha birçok ağır iş görürdü. Gayretli ve hamarattı. Ama pek fakirdi. Üstelik, tavan arasında, bir yıldan beri hasta olan büyücek, tatlı, nazlı kızcağızı yatarı. Sanki ne ölüyor ne diriliyor gibi bir hali vardı.

Anne: Küçük kız, kardeşinin yanına gidecek, derdi içinden. Varım çoğum bu iki yavrucaktı, onları yetiştirmek benim için ağır bir yükü. Allah yükümü hafifletmek için benimle paylaştı, birini elimden aldı. Bıraktığı bende kalsın diye içim titriyor! Ama onun niyeti galiba onları birleştirmek, zavallı kızcağızım yakında beni yalnız bırakıp gidecek.

Çocuk gitmiyor, derdini sessizce, sabırla çekiyordu; annesi gündeliğe, çalışmaya gittikçe uslu uslu oturuyordu.

İlkbahar geldi. Bir sabah kadın işe gitmeye hazırlanırken, güneş tatlı, güleç ışıklarını pencerenin arkasından, hasta çocuğun yatağına kadar uzattı. Çocuk, pencerenin alt camına bakarak sordu: Orada gördüğüm, rüzgârda sallanan yeşillik nedir öyle?

Anne pencereyi araladı: Aa! dedi. Şuracıkta yeşermiş bir bezelye, yaprak bile sürmüştü. Bu çatlağa nerden girmiş? Senin bahçen olsun, oyalanırsın.

Bezelyenin büyüdüğünü görsün diye, çocuğun yatağını pencerenin yanına çekip, işe gitti.

Akşam döndüğünde: Anne, dedi kızcağız, ben iyileşiyorum. Güneşin sıcaklığı beni diriltti. Bezelye geliyor, ben de onun gibi yapacağım, kalkıp şu iyi güneşe teşekkür edeceğim.

Bu kadar mutluluğa inanamıyan anne, İnşallah! dedi. Çocuğun içini ferahlatan bezelyeye candan teşekkür etti. Rüzgârdan kırılmasın diye destek koydu, etrafına sarılsın diye pencereye bir de ip bağladı. Küçük bezelye bu durumdan son derece faydalanıyordu.

Kadıncağız bir sabah, çiçek veriyor dedi. Artık içinde kızının iyileşeceği ümidi belirmişti. Evet, çocuk bu son günlerde cıvılcıvılcı konuşmuş, bezelyenin büyümesini neşeyle seyretmek için yatağında yardımsız doğrulmuştu.

Bir hafta sonra çocuk ilk defa olarak yatağından kalkıp, bir saatten fazla dışarda kaldı. Açık pencerenin önünde, güneşte mesuttu. Açılmış pembe beyaz bezelye çiçeğini seyretti. Uzanıp, nazlı çiçeğe bir öpücük kondurdu. Bu, onun için hakikî bir bayram günüydü.

Asıl bayram annesininkiydi. Sen Allah'ın sevgili kulusun, bu bezelyeyi kendi eli ile dikti, senin için yetiştirdi. Annenin kalbine sevinç doldurdu diyor ve Allah'ın bir meleği imiş gibi cici çiçeğe gülümsüyordu.

Öteki bezelyeler ne oldu? diyeceksiniz. Var mı beni tutan! diyerek dünyaya güvenle atılan ilki dama düştü, güvercine yem oldu. Kuşun karnındaki durumu, yunus'un balina'nın karnındaki halinden bes be-terdi.

Akılları fikirleri uykuda olan tembeller, aynı yolun yolcusu oldular, hiç değilse bir işe yaradılar.

Güneşe ulaşmayı düşünen ikinci, yağmur oluğuna düştü. Kirli suda haftalarca, aylarca kaldı, şiştikçe şişti.

Ah, ne kadar tombullaşıyorum, diyordu. Yusuvarlacık oldum. Patlıyacak gibi oluyorum. Hayır, dünyada kimsenin işi böyle tıklarında gitmemiştir. Beşimizden en akıllısı ben çıktım.

Bu sırada genç kız, gözleri sevinçten pırıl pırıl, yanakları sıhhatten pembe pembe, pencerede durmuş, küçük ellerini bezelye çiçeğinin üstünde birleştirerek, onu gönderen Tanrı'ya şükrediyordu.

Yağmur oluğu:

— Bana gelince, dedi. Ben kendi bezelyemi hepsinden çok beğeniyorum.

Ay dedi ki

Ay geceleri durmadan geziyordu. Gördüklerini yoksul bir yazara anlattı. Yazar da oturup yazdı:

Ay bana dedi ki:

Dün gece, küçük bir avluyu aydınlatıyordum. Derme çatma yapılmış kümeste, bir tavuk ve civcivler uyukluyordular.

O sırada küçük bir kız avluya çıkıp kümese yaklaştı. Anlaşılan civcivleri çok merak ediyordu. Tavuğu uykusundan uyandırdı. Civcivler «Cik! Cik!» diye ayaklandılar.

Küçük kız ellerini çırparak neşeyle haykırıyordu. Tavuk, yavrularını korumaya hazırlandı. «Gıt, gıt, gıdak!» diye sesler çıkartarak kanatlarını gerdi, göğsünü kabarttı.

Gürültüler üzerine, babası bahçeye çıktı, küçük kızı kümeden uzaklaştırdı.

Kızcağız eve girince, ben de artık avluya bakmadım ve onları unuttum.

Ertesi gece, o avluya gene gözüm kaydı. Ortalıkta kimseler yoktu. Bir süre sonra küçük kız gene görüldü. Yavaşça kümese yaklaştı. Kapıyı araladı ve içeriye süzüldü.

Kümesin parmaklığı arasında onun içerde ne yaptığını gözetledim. Doğrusu ya, merak ediyordum.

Uyuklayan tavuğun yanına sokuldu. Ona dokunmak istedi. Tavuk birden kanatlarını açıp hopladı. «Gıt, gıt, gıdak!» diyerek kıyameti ko-

pardı. Kümesi firdolayı dönüp durdu. Cıvcivler oradan oraya korkuyla kaçıyorlardı.

Ne yalan söyleyeyim, küçük kızın yaptıklarını doğru bulmuyordum, ona güvenmişim.

Babası koşup geldi, kızını azarladı. «Oh, çok iyi oldu, bunu hak etmişti yumurcak!»; diye düşündüm.

Babası onu elinden tutmuş eve doğru sürüklüyor ve azarlamaya devam ediyordu.

Bu sırada minik kız sarı bukleli başını kaldırdı ve babasına baktı. Mavi gözlerinden yaşlar akıyordu.

Babası:

— Bir de sıkılmadan ağlıyorsun! Diye bağırdı. Kümeste işin ne senin gece vakti?..

Yavrucak, ağlıya ağlıya cevap verdi.

— Dün gece, tavuk benim yüzümden

çok korkmuştu, babacığım.. Ondan özür dilemeye gelmişim...

Adamın yüz çizgileri gevşedi. Kızına sevgiyle baktı, kucağına alıp öptü.»

Bir başka gece ay bana dedi ki:

«Kıyıda büyük bir ormanlık var. Arada sırada ışıklarımı üzerine gönderiyorum. Ama ağaçların dalları öyle sık ki, ormamn içerlerini bazan görmekte zorluk çekiyorum.

Ormanın bitimide, az ötede, ışıltılı deniz uzanıyor. Kıyı yolundan bazı kimseler gelip geçiyor. Ama, beni orman, bütün görkemiyle kendine çekiyordu.

Ormanı seyretmesine doyum olmuyor. Bu güzelliğin değeri biliniyor mu, acaba?

Dün gece, sahil yolunda, kerli ferli, keyifleri yerinde, iki şişman adam dolaşıyorlardı.

Biri ormanı göstererek:

— Şuraya bakın, dedi. Şu ağaçların heybetine bakın!..

Öteki umursamazlıkla şöyle dedi:

— Ağaç dedin de hatırıma geldi...

Bu sene, kış zorlu olacakmış... Odunumuzu şimdiden almamız.

Ağaçlara bakarak konuşa konuşa gözden kayboldular.

İki kişi daha görüldü. Biri:

— Yol bozulmuş, dedi.

Öbürü fikir yürüttü:

— Orman yakın ondan... Arabalar kereste yüklemek için gelip gittikçe yolu bozuyorlar...

Onlar da geçip gittiler.

Derken bir yolcu arabası sökün etti. İçindeki yolcuların hepsi de uyukluyorlardı. Kimse başını çevirip ormana bakmadı bile.

Yolcu arabası gittikten sonra, iki atlı görüldü. İki genç adam, atlarına binmiş geziniyorlardı. İçimden: «Eh, bunlar ormana gereken değeri verirler» diyordum. Ne gezer? Başını çevirip bakmadılar bile. Denizi seyretmeyi yeğlediler. Kırçıçekleri burcu burcu kokuyorlardı. Deniz, gökle birleşmiş gibiydi.

Bir araba, tozu dumana katarak yaklaştı. Yolculardan dördü, başları önlerine düşmüş horulduyorlardı. İki uyanıktı, ama kendi dünyalarına çekilmişlerdi. Birisi, yeni giydiği elbiselerinden gözünü ayırmıyordu.

Öteki, arabacıya seslenerek ilerde gördüğü duvar kalıntılarının ne olduğunu sordu.

Arabacı:

— Yıkıntı, dedi.

— Nasıl yıkıntı?

Arabacı kamçısını şaklattı ve çan sıkıntısıyla söylendi:

— Basbayağı yıkıntı işte... Hem, sen taş yığınlarına bakacağına, şu ormana bir gözatsana... Eni konu, işe yarıyor...

Yolcu ilgilendi:

— İŖe mi yarıyor? Nasıl?

Arabacı konuşmasını sürdürdü:

— Öyle ya... Kışın kar her yanı kaplar.

Yol, mol görünmez olur... Ama, ormana bakarak yolumu bulurum. Gideceğim yönü kestiririm... Orman olmasa...

Yolcu, arabacının söylediklerini sonuna kadar dinlemedi. Başını öbür yana çevirdi.

Bir süre sonra, uzun saçlı bir delikanlı, salma salma geçti. Durup durup ağaçlıkları hayranlıkla süzüyordu. «Ah» dedim. «İŖte ormanın değerini bilen bir kimse...»

Bir Ŗiir mırıldandı. Ormanın derinliklerinde arada sırada bülbül ötüşleri duyuluyordu.

Delikanlı kendi kendine:

— Güzel bir görünüm, dedi. Yarın, buraya gelip resim yapabiliyim...

Sonra, bir kız çıkageldi. Eski püskü giysileri içinde zayıf vücudu belli belirsizdi. Topladığı çalı çırpıları yüklenmişti.

Ormanın kıyasına geldiğinde, yükünü indirdi. Sırtını bir ağaca dayadı. Ormanın derinliklerine bakarak gözlerini yumdu, göğüs geçirdi.

Sonra, ıŖıl ıŖıl parıldayan denize baktı, yeniden dönüp ormana baktı, başını kaldırdı, bana gülümsedi.

«Oh! Yorgunluğum gitti...» Diye mırıldandı.

Sorsanız, bu yoksul genç kız, o andaki duygularını dile getirmekten yoksundu. Ama, ben onu çok iyi anlıyordum.

Herkesin sırt çevirdiği bu güzellik kızcağıza epeyce yararlı olmuştu. Ona yorgunluğunu unutturmuş, yeniden yaşamı sevdirmiş ve yeniden güç kazandırmıştı.»

Bir gece ay bana dedi ki:

«Ağaçlarla çevrili yanyana iki ev gördüm. Eski yapı oldukları için göz okşayıcı bir görünüşleri yoktu. Etrafı çalı ve otlarla kaplıydı. Binaların cephesine ve yanlarına pencereler gelişi güzel serpiştirilmişti.

Bahçeye patates ekmişlerdi. Bahçenin kıyısında bir ağacın altında küçük bir kız kımıldamadan duruyordu. İki ev arasında dalları kuruyup dökülmüş kaim gövdeli bir ağaçtan gözlerini ayırmıyordu. Ağacın kupkuru gövdesinin en yüksek yerinde bir leylek yuva yapmıştı. Leylek yuvada tek ayak üzerinde duruyor, arada bir gagasını takırdatıyordu.

O sırada, bir yaş büyük görünen bir erkek çocuğu çıkageldi. Kardeşinin yanına sokuldu ve sordu:

— Neyi seyrediyorsun öyle?

Küçük kız cevap verdi:

— Leyleğe bakıyorum. Bize, kız yada oğlan bir kardeş getirecekmiş. Komşu kadın söyledi. Bakalım, getirecek mi? Durup bekliyelim.

Erkek çocuk:

— Komşu kadın bana da aynı şeyleri söyledi.. Gülüyordu, sözlerine inanmadım...

«Gerçekten bebeği leylek mi getirecek?» diye sordum. Cevap vermedi. Çocukları «mahsus» aldatıyorlar.. Şaka yapıyorlar..

Küçük kız şaşırdı:

— Peki, bebeği kim getirecek öyleyse?

Çocuk kısa bir süre düşündü ve:

— Herhalde bir melek getiriyor olmalı, dedi. Giysilerinin altında gizleyip getiriyor...

— Kimse görmüyor mu meleği?

— Hayır... Melekler görünmez ki...

O anda, bir rüzgâr esti. Karanlıkta dallar hafifçe sallandılar. Çocukların altında durdukları ağacın bir dalı çatırdadı.

İki çocuk şaşkın şaşkın bakıştı. Birbirlerine iyice sokulup elele tutuştular. Akıllarına ilk gelen şey, bir bebek getirecek olan melekti.

Derken evin kapısı açıldı. Komşu kadının onları çağıran sesi duyuldu:

— Haydi, çocuklar gelin! Bakın, leylek ne getirdi size!

Çocuklar koşarak geldiler. Küçücük kız sordu.

— Ne getirdi?

— Bir erkek kardeş...

Çocuklar hayret etmediler. Bir bebeğin geldiğini çoktan hissetmişlerdi..»

Ay bana dedi ki:

«Küçücük bir kız çocuğu». «İki gözü iki çeşme» ağlıyordu dün gece. Bir akrabası güzel bir bebek hediye etmişti ona. Yaramaz erkek kardeşleri bunu çekememişler. Bebeği elinden kapıp bir ağacın dalları arasına saklamışlardı.

Minik kız ağaca çıkamıyordu. Yaşlı gözlerini dalların arasında görünen bebeğine dikmiş bakıyordu. Bebecik de ona bakıyordu. Kimbilir, belki aşağıya inemediği için ağlıyordu o da...

Birazdan küçük kız, içeri girip yatacağı. Ama, bebeğinin geceyi dışarda geçirmesine gönülcüğü razı olmuyordu.

— Bebeğim, diye seslendi. Sabaha kadar seni burada bekliyeceğim. Seni yalnız bırakmıyacağım. Üzülme, emi?...

Çevresine bakındı. Otlar ve çiçekler üstünde pırıltılar gördü. Bunlar gece perileri miydi dersiniz? Ellerini uzatmışlar, ağaçtaki bebeyi gösteriyorlardı birbirlerine.

Küçücük kız çok korktu. Minicik kalbi küt küt atıyordu:

— Ama, ben kötü birşey yapmadım ki...

Periler beni neden cezalandırırsın?... Dur, bakayım, düşüneyim bu günlerde kimseyi incittim mi?.

Küçük kız, düşünüp taşındı. Minicik dudaklarını bükerek üzüntülü bir sesle mırıldandı:

— Bugün, kardeşlerim kedinin kuyruğuna teneke bağlamışlardı. Çok gülmüştüm. Ama, gülünmeyecek gibi değildi ki... Bu kedinin gücüne gitmiş olabilir...

Sonra başını kaldırıp bebeğine seslendi:

— Kediye sen de güldün mü yoksa?...

Dallar arasında bebek başını salladı gibi geldi ona...

Ay dedi ki:

«Subay giysilerini ilk kez sırtına geçiren delikanlı mutludur. Kar gibi beyaz güzel gelinliğini giyen genç kız mutludur. Ama dört yaşlarında bir kız çocuğunun mutluluğunu hiç gördünüz mü?

Dün gece gördüm. Ona mavi bir elbise giydirmişlerdi. Başında pembe renkli şapkasıyla bir taş bebek kadar güzeldi.

Küçük kollarını açıp kapıyor, minik parmaklarını oynatıyordu. Sevinçten yanakları al al olmuştu. Gözleri ıslı ıslıdı.

Annesi:

— Yarın yeni giysilerinle gezip dolaşacaksın, dedi.

Küçük kız, gözlerini yeni elbisesinden ayırmadan sevinçle:

— Anneciğim, dedi. Köpeğimiz ve yavruları beni görünce tanımakta güçlük çekecekler ama... Ay dedi ki:

«Bir gece, Kopenhag kentinde bir evin çamından baktım. Anne ve baba çoktan uyumuşlardı. Küçük oğulları uyumuyordu. Yatağının çiçek işlemeli perdeleri aralandı çocuk dışarı süzülürdü.

Gecenin bu saatinde, neden uyanıp kalkmıştı bu çocukcağız? Duvarda kırmızı yeşil çiçekli guguklu bir saat vardı. Yere uzanan rakkas sağa sola gidip geliyor, «tik! tak!» Diye sesler çıkartıyordu.

Çocuk saate yaklaştı. Saatin zincirleriyle oynayacak sanmıştım. Ama, saate dokunmadı. Onun asıl ilgisini çeken şey, başkaydı. Saatin altında duran yün çıkırığından gözlerini ayırmıyordu. Annesinin yün eğirdiği bu basit aygıtı bakıyordu.

Birçok kez, annesinin baş ucuna dikilir küçük tekerleğin dönüşünü seyrederdi. Bir defacık olsun, punduna getirip de, bu tekerleği döndürmemişti.

Çıkrığa dokunmaktan çekiniyordu. Annesi yada babası uyanacak olursa, onu bir güzel paylardı sonra.

Odanın öbür köşesine göz attı. Babasının horultusuna, annesinin düzenli soluyuşlarına kulak verdi. O sırada, yorgan tekmelendi ve bir ayak görüldü.

Çocuk kımıldamadan durdu. Başına geleceklere boyun eğerek bekledi. Ama, yataktan kalkan olmadı. Uydukları kanısına vardıktan sonra, çıkrığa yaklaştı.

Annesinden gördüğü biçimde, tekerleği döndürmeye ve ipliği sarmaya başladı. Tekerlek döndükçe hızı artıyordu. Çocuk büyük bir merak ve istekle işine koyulmuştu.

Küçüğün bu davranışını çok beğenmiştim. Demek ki, öğrenmek isteği ile uykusuzluğu göze almıştı. Işıklarımı odanın içine bol bol dök-tüm. Kıvrıkcık saçlı küçük başım okşadım.

Çıkrığın hafif gürültüsünden annesi uyandı. Kadın yatağından doğrulup baktı. Gecenin bu vaktinde odada duyulan gürültüler haklı olarak onu korkutmuştu. Kocasını uyandırdı.

Adam, gözlerini kırıştıırarak odayı araştırdı. Duvarın dibine çömelmiş çocuğu gördü ve:

— Hay Allah, bizim Bertel bu! Dedi.

Çok beklemeyip odadan uzaklaştım. Görülmeye değer, kimbilir daha neler oluyordu yeryüzünde.

Ay dedi ki dün gece:

«Frankfurt kentinin üstüneydim. Bir bina gözüme ilişti. Size bir kralın sarayından veya ünlü bir kişi oğlunun oturduğu apartmandan söz edecek değilim. Yeşil boyalı, büyük bir evdi gördüğüm.

Pencere açıldı, içeriye süzüldüm. Hizmetçiler yaşlı bir kadını bir sedyeye yatırmışlar taşıyorlardı. Odada bulunanların ellerinde tuttıkları lâmbalar ortalığı gündüz gibi aydınlatıyordu.

Bu saygı değer bir kadındı anlaşılan. Çevresindekiler çok saygılı davranıyorlardı.

Ev sahibi adam, götürülen yaşlı kadına yaklaştı, şapkasını çıkartarak eğildi ve elini öptü. Oysa kadının oğlumuş.

Yaşlı kadın, kendine hizmet edenlere ve oğluna son bir kez baktı. Yüzü mutluydu.

Hizmetçiler, yaşlı kadını evden çıkardılar. Daracık, eğri büğrü sokaklardan geçerek eski küçük bir evin önünde durdular.

Yaşlı kadının gençliğini geçirdiği evdi burası. Çocuğunu burada doğurmuş, burada büyütmişti. Zaman geçmiş, oğlu zengin olup büyük bir eve taşınmıştı. Uzun yıllar çile çeken annesini bu kulübede bırakamazdı kuşkusuz ki... Yanına aldı. Saygı ve sevgisini esirgemedi.

Yıllar geçti, kadın, öleceğini anlayınca, kulübeye dönmek istemişti. Onu kulübede bir yatağa yatırdılar.

— Çocuğumun geleceği de bu evde doğmuş sayılır... Burasını bırakırsam, oğlumun geleceği de değişebilir, diyordu. Bu saçma bir inanıştı.

Ama, ana kalbi böyle istiyordu, böyle olmalıydı.»

Ay dedi ki:

«Sabah olmamıştı. Yeryüzünden çekilip gitmem için zaman vardı. Büyük bir kentteydim. Yataklarında uyuyanlar henüz uyanmamışlardı. Hiçbir bacanın tütmeyişinden bunu anlıyordum.

Damları gözden geçiriyordum. Bir bacadan küçük bir baş göründü birden. Sonra kendini dışarı çekti. Yarı beline kadar dışarı sarktı bir çocuk:

— Oh, dünya varmış, dedi. Ne güzel manzara!..

Baca temizleyicisi çocuk söylüyordu bu sözleri. Bir baca temizleyicisinin yanında çiraklık yapıyordu. Ama, bir dama ilk kez çıkmıştı. Bir

kenti, bu yükseklikten seyretmenin kıvancını ilk kez duyuyordu. Kir pas içindeydi.

Bu hayranlık uyandıran görünüm, baca içinde deminden beri yorucu didişmenin yorgunluğunu unutturmuştu ona.

İyi ki, zorlu bir rüzgâr esmiyordu. Yoksa, küçük işçinin keyfi uzun sürmeyecekti. Şimdi uzun süre damda kalabilir, uzakta görünen ormanı ve çeşitli yapılan kıvançla seyredebilirdi.

Neredeyse gün ışıyacaktı. İs ve kuruma bulanmış yüzünde ışıltılı bir gülümseme belirdi.

— Pencrelerinden bakan herkes beni görür, diye düşündü. Çünkü epey yükseklerdeyim. Ay'a bile herkesten çok yakın sayılırım. Ah, ne güzel!...

Elindeki süpürgeyi kaldırdı. Bir zafer kıvancı içine bağladı:

— Yaşasın!..

Ay dedi ki:

Küçük bir kenti aydınlatıyordum. Eski bir evin kuytu odasında ayı oynatan bir çingene satın alabildiği ucuz yemeği atıştırıp duruyordu.

Ayısını, avluda odunluğun yanında bir yere bağlamıştı. Adını «Bru-yin» koymuştu. Hayvancağızın hiç kimseye zararı dokunmuyordu. Ama, ayı olduğu için ondan korkup kaçıyorlardı.

Bitişik avluyu aydınlattım. Bundan yararlanan çocuklar, saklambaç oynamaya başladılar. Yaşları, dört yada beş arasındaydı.

O sırada, homurtular duyuldu. Çocuklar şaşırıp birbirlerinin yüzüne baka kaldılar. Gelen, bir canavar mıydı dersin?

Ayı Bruyin, iri vücuduyla göründü. Ne de korkutucu bir görünüşü vardı? Anlaşılan avluda yata yata canı sıkılmıştı. Çocukların neşeli bağırışlarını duyunca, ipini koparmış ve avluya girmişti.

Çocuklar, ayıyı karşılarında görünce donup kaldılar. Herbiri kaçacak delik aradı. Ayı, havayı kokladı ve onların saklandıkları yeri birer birer dolaştı.

Çocuklardan biri, onun zararsız olduğunu görünce, gizlendiği yerden çıktı ve şöyle bağırdı:

— Boşuna korktuk!. Bu canavar değil... Olsa olsa kocaman bir köpek...

Öteki:

— Oyuna o da girsin, dedi. Gizlendiğimiz yeri buldu.. Bu akıllı bir hayvan!.

Böylece, Bruyin de oyuna katılmış oldu. Yere upuzun uzanıverdi. Çocuklar üstüne çullandılar. Kimi sırtına biniyor, kimi kulaklarını çeki-yordu. Çocuklardan biri mızıkasını öttürdü.

Mızıka sesi, hayvancağızı devinişe geçirdi, yerinden doğruldu. Sustu durarak oynamağa başladı.

Çocuklar bunu görünce çılgınca bağırışmaya başladılar. Bir çocuk, tahta tüfeğini omuzuna geçirdi. Eline bir değnek verilen ayı çocuktan görerek, çomağı omuzuna götürdü. Çocukların neşesine son yoktu. Her kafadan bir ses çıkıyordu:

— Haydi, marş!... Yürüyelim arkadaşlar...

Avluya bakan kapılardan biri açıldı bir kadın görüldü. Olanları görünce bir çığlık kopardı. Neredeyse saçını başını yolacaktı. Beti benzi atmıştı. Korkudan irileşen gözlerle çocuklara baktı.

Üç yaşında, sarı bukleli bir çocuk annesine doğru koşarak sevinçle:

— Anneciğim, dedi. Bak ne güzel oynuyoruz...

Ayının sahibi de gürültüleri duyarak koşup geldi. Ayıyı götürdü.

Ay bana dedi ki:

«Çocukları severim çok iyi yüreklidirler, cana yakın olurlar. Beni seyretmesine bayılırlar. Ama, beni düşünmedikleri zamanlar da olur. Ben, böyle anlarında bile onları yalnız bırakmam... Perdelerin arasından odalarına süzülürüm.

Yataklarına girmek için hazırlanırlarken onlara yeter aydınlığı sağ-larım. Çünkü anneleri ışığı söndürüp gitmiştir.

Yorganlarının altından küçücük omuzları, ince kolları görünür. Çoraplarını çıkarırlarken ufacak ayaklarını da görürüm. Ve annelerinin yaptığını ben de yaparım. Bu minicik ayakları öperim...

Size uzun boylu bunlardan söz edecek değilim. Anlamak istediğim başka şeyler var.

Bir gece, perdesi olmayan bir pencereden kolaylıkla odaya girdim. Bu odada bir aile barınıyordu. Çocuklarının sayısı oldukça kabarıktı. En küçüğü, bir kız çocuğu idi.

Üç yada dört yaşındaydı. Anne ve babasından gördüklerini yapmaya özeniyordu. Anne ve babası, dua mı ediyordadı. Hemen o da minik ellerini yukarıya kaldırıyordu.

Yatmadan önce, annesi yatağına ilişir, küçük kızının dua etmesi gerektiğini söylerdi. Kız, duadan sonra, annesinin onu öpeceğini ve ışığı söndürüp gideceğini bilirdi. Ondan sonra gelsin, mışıl mışıl uyku!

Bir gece, yatak odasında «kıyametler» kopuyordu. Çocuklar bir türlü yataklarına girmek istemiyorlardı.

Beyaz geceliği içinde çocuklardan biri sözde «leylek olmuştu», tek ayağı üzerinde durmaya çalışıyordu. Öteki, bir sandalye üzerinde heykel gibi kımıldamadan durulur mu, durulmaz mı, denemekteydi.

Öbürleri ise, bir köşede evcilik oynuyorlardı. Ötede anneleri küçük kızı yatağına yatırmıştı. Dua etmesi için çocukların susmasını bekliyordu. Sonunda güçlkle onları susturdu.

Minik kız ellerini kaldırmış, annesinin söylediği sözcükleri yinelemeğe hazırlanıyordu. Kadın mırıldandı:

— Tanrım... Gerek duyduğumuz ekmeği bizden esirgeme...

Kızcağız bu sözcükleri yineledi:

— Tanrım... Gerek duyduğumuz ekmeği bizden esirgeme...

Küçük kız söylenileni tekrarlarlarken annesinin birşey dikkatini çekti ve sözünü kesti:

— Ne diyorsun anlamıyorum... Ağzında kimi sözcükleri geveleyip duruyorsun...

Söyle bakayım, o dediklerin nedir?...

Minicik kız, durakladı. Kaçamak bakışlarla annesini süzdü.

— Darılmayacakım, değil mi, anneciğim? Dedi,

— Hayır, darılmayacağım. Söyle bakalım, neymiş?...

Minicik ellerini yeniden birleştirdi ve sözleri tane tane söylemeğe başladı:

— Tanrım.. Gerekli olan ekmeği bizden esirgeme...

Sonra da yutkunarak ekledi:

— Bol tereyağlı ve reçelli olsun, emi?»

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Kristinin acı öyküsü

Eskiden kuytu bir kıyı kasabasında Cip Can adında yoksul bir adam yaşıyordu. Evinin küçük bahçesini eker, ürünleri toplar ve satardı. Eline geçen para ailesini geçindirmedeği için boş geçen kış aylarında nalın yapıyordu.

İşte, Cip Can ailesi ancak böylelikle karınlarını doyurabiliyorlardı.

Cip Canın bir oğlu vardı. Sekiz yaşlarında İb adındaki bu çocuk, babasına yardım ederdi. Önceleri pek beceriksizdi. Sonraları eli işe yattı, kimsenin yardımı olmadan nalın yapabiliyordu artık.

Günlerden birgün, İb'in güzel bir çift nalın yaptığı görüldü. Babası sorduğunda, bunları Kristin adında kız arkadaşına vereceğini söyledi.

Kristin, yoksul bir sandalcının kızıydı. Bir prenses kadar uyumlu ve güzeldi. Hemen söyleyelim ki, bu söz gelişi bir deyim.. Hep prenseslerin mi zarif ve güzel olması gerekir? Güzellik, Kristine Tanrı vergisiydi. Bir prenses aslında çirkin de olabilirdi. Ama Kristin doğuştan güzeldi.

Kristin ve babası bir kulübede yaşıyorlardı. Annesi ölmüştü. Babası, kayığı ile ormanlardan odun taşıyordu. Bunları satıp biricik kızının ve kendisinin karnını doyurabiliyordu. Kimi zaman çok uzaklara gittiği olurdu.

Kristine bakacak kimse yoktu. Adamcağız oduna çıktığında, kızını da beraber götürmek zorunda kalıyordu.

Ama, uzaklara odun kesmeye gittiğinde onu yanına almaz, komşusu Cip Can ailesine bırakırdı. Kristinle, İb arasında bir yaş fark vardı. İb, kızdan bir yaş büyüktü.

İki çocuk iyi anlaşıyorlardı. Yedikleri içtikleri ayrı gitmezdi. İb, onunla yemeğini seve seve paylaşırdı. Kıra çıkarlar, hoplayıp zıplarlar, saklambaç oynarlardı.

Bazen ormanın kıyısına kadar gittikleri olurdu. Çalılıklar arasında çerden çöpten serçe yuvalarına rastlarlardı. Ana serçe onların yaklaştıklarını görünce «Pır!» diye uçup giderdi. İki çocuk minicik yumurtaları kıvançla seyreder, ama dokunmazlardı.

Birgün İb sordu :

- Baban nereye gitti, Kristin?
- Kasabaya indi...
- Seni ormana götürmüyor mu?
- Sık sık götürür.

Çocuk, bakışlarını kızdan kaçırmaya çalışarak:

- Ormanı merak ediyorum, dedi. Ben de sizinle gelmek isterdim...
- Gelebilirsin İb.. Babama söylerim...

Ertesi gün, Kristin, babası ve İb sandala

binerek yola çıktılar. Dönüşte, iki çocuk odun yığınlarının üstünde oturmuşlardı. Orada, kayığın suda kayarken çıkardığı köpükleri ve kıyılarda yükselen kayın ağaçlarını seyrederek yemeklerini yediler.

Kayıpta Kristinin babası ve yardımcısı vardı. İrmaktan aşağı hızla gidiyorlardı. İrmağın yanlarından top top yeşillik ve dallar sulara taşıyordu. Bu görünüm çocukların düş dünyasını renklendiriyordu.

İrmağın kıyısında tek tük çiftlik evleri görüldüğü yerde, bir tahta iskeleye yanaştılar. Kristinin babası odunları boşalttı. Karşılığında aldığı paralarla yayın balıkları aldı, bir sepete doldurdu.

Artık geri dönüyorlardı. Rüzgâr da esmesine esiyordu hani!.. Yelkenleri açtılar, kayak hızla suda süzölmeye başladı.

Kristinin babası, bir yerde kayığı durdurdu. Yardımcısıyla birlikte kıyıya çıktılar.

Babası kızma seslendi:

— Kristin, bekleyin! Şimdi geleceğiz...

Çocukluk bu... Uslu durulur mu? Onlar gittikten sonra, çocuklar çok merak ettikleri yayın balıklarını görmek istediler. Sepetin başına çömeldiler. Öteyi beriyi kurcalarken sepet ellerinden kaydı, suya düştü. Akıntı sepeti alıp götürdü.

Korkularından ne yapacaklarını şaşırıldılar. Çocuk aklı.. Kurtuluşu kaçmakta buldular»

İb, kıyıya çıktı. Kristin korktuğu için onu izledi. Babası kesinlikle onları döverdi.

— Bekle beni İb, diye bağırdı.

Bir süre yürüdüler. İrmak ve kayak gerilerde kalmıştı. Durmadan koşuyorlardı. Kristin yorularak yere kapaklandı, ağlamaya başladı.

İb:

— Biraz dayanmalısın Kristin, dedi. Geldik, evlerimize geldik...

İb, yanıliyordu. Evleri çok uzakta kalmıştı. Bastıkça, ayaklarının altındaki kuru dallar çatırdıyordu. Sık ağaçlıklardan kurtulmak için çabalıyorlardı. Epeyce dolaştılar. Kulaklarına yabansı sesler geliyordu. Soluk soluğa kalmışlardı.

Boğuk sesli bir kuş acı acı bağırdı. İki çocuk ürpererek durdular. Sonra yollarına devam ettiler. Böğürtlenler ne de mayhoştı? Bol bol toplayıp yediler.

İlerledikçe çilekte bulmuşlardı. Çileği çok severlerdi. Bu düşkünlükleri onları ormanın içlerine kadar sürüklemişti.

Ansızın o korkunç sesi yeniden duyular.

Kristin ürpererek:

— Kaçacak ne vardı? Dedi. Kendimizi tehlikeye atmış olduk sepet yüzünden...

İb ise, evlerinin yakında olduğunu sanıyordu.

— Evlerimize geldik, dedi. Şurada bir yerde olmalı..

Yürüdüler... Yürüdüler... Akşam olmuştu. Çocuklar büsbütün korkular. Orman derin bir sessizliğe gömülmüştü. Arada bir yabansı kuşların bağırışları duyuluyordu.

Ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Kaybolmuşlar mıydı? Bağırılmaya başladılar. İki çocuk, sesleri çıktığı kadar bağırıyorlar. Ne yardıma koşan, ne de onların seslerini duyan vardı!...

Güçlerini yitirerek oldukları yerde yığılıp kaldılar. Kuru otlar üstünde derin bir uykuya dalmışlardı.

Gözlerini açtıkları zaman çoktan sabah olmuştu. Güneş gökyüzünde pırlıl pırlıl parlıyordu. Ama ağaçlar ve sık dallar güneş ışınlarını pek az geçirtmekteydi. Vücutları kaskatı kesilmişti, üşüyorlardı.

Ötede bir tepe gördüler.

İb:

— Oraya gidelim Kristin, dedi. Belki evimizin nerede olduğunu görürüz...

Kristin:

— Hem de ısınırız, dedi. Tepede ağaçlar seyrekleşiyor...

Koşmaya başladılar. Soluk soluğa kalmışlardı. Yanlarından bir tavşan ürküp kaçtı.

Kristin bağırıyor:

— Tavşan kadar hızlı koşabilseydik.

Şimdi orada olurduk.

Göğsü körük gibi inip kalkan İb, bir kütüğün üzerine oturdu:

— Ben kaplumbağa gibi olmayı yeğlerim... Biraz geç, ama güven-
celi.

Kristin de gelip oturdu. Bir süre konuşmadan rüzgârın dalları hışırdatmasını ve kuşların karmakarışık seslerini dinlediler.

Bir baykuş, kocaman gözlerini onlardan ayırmıyordu. Küçük kız bu bakışları görünce olduğu yerde büzülüverdi.

— Ne korkunç kuş!...

İb, baykuşa bakıp mırıldandı:

— O da bizi korkunç buluyordur, Kristin..

Çocuk yerinden doğruldu. Baykuş hemen korkup kaçtı.

— Gördün mü?

Bir kertenkele yavrusu Kristinin ayakları dibinde dolaşıyordu. Sonra minicik ön ayaklarını kızın pabucu üzerine koydu. Tehlike görmeyince, biraz tırmandı. Kristin kımıldamıyordu. Minik kertenkeleyi ezeceğinden korkuyordu.

— Kov şunu şuradan İb, dedi.

İb, eğilerek yavru kertenkeleyi tutmak istedi. Ama, kaşla göz arasında kertenkelecik bir deliğe girip kayboldu.

Kalkıp yeniden yola koyuldular. Tepeye varmışlardı. İb, evlerini göreceklarını umuyordu. Ama, gördükleri manzara onları şaşırttı. Tepenin eteğinde küçük bir göl vardı. Güneş dibini aydınlatıyordu. Küçücük balıklar oradan oraya gidip geliyorlardı. Evlerini bir an için unutuverdiler.

Karınları acıkmıştı. Böğürtlen ve çilek toplayıp yediler... Ahlat kopardılar.

Karınları doyduktan sonra ne yapacaklarını, ne yana gideceklerini düşünmeye başladılar. Doğrusu ya, durumları hiçte umut verici değildi.

İb:

— Buraları hiç de bizim kasabaya benzemiyor, diye söylendi.

Kristin ağlamaya başlamıştı.

— Kaybolduk İb, şimdi ne yapacağız?..

O sırada, ağaçlar arasında, allı pullu basmalar giyinmiş yaşlı bir kadın görüldü. Onlara doğru geliyordu. Bu çocukları eni konu sevindirmişti. Çünkü yırtıcı bir hayvan bekliyordular.

Esmer, zayıf yüzü terlemişti kadının... Sopasına dayana dayana yaklaştı. Elinde eski püskü bir torba tutuyordu.

Yanlarına gelince torbasını ve değneğini bıraktı, yere oturdu. Derin bir soluk aldı Belki de uzaklardan geliyordu, yorgundu.

Çocuklar ondan bir kötülük gelmeyeceğini anlayınca, rahat bir soluk aldılar. Kristin sordu.

— Sen de mi yolunu kaybetitn nine?

— Yooo!... Benim işim, dağ bayır demeyip gezip dolaşmak.. .

Sonra çocukları süzdü:

— Sizler yolunuzu kaybettiniz anlaşılın...

Nerede oturduklarını sordu. Ve onları ana yola çıkartabileceğini söyledi. Çocuklar sevinmişlerdi, yüreklerine su serpilmişti.

Yaşlı kadının konuşmasından çingene olduğunu anlamışlar, bu onları biraz tedirgin etmişti. Gözlerini dört açmalıydılar, çünkü, çingenelerin küçük çocukları kaçırdıklarını duymuşlardı.

Kadın torbasından peynir ekmek çıkarıp yemeğe başladı. Çocuklara da uzattı. Karınlarının tok olduğunu söyleyerek almadılar. Kocakarı şaşırıldı:

— Vay, küçük bey! Vay, küçük hanım! Hem kaybolduğunuzu söylüyorsunuz, Hem de karnınızın aç olmadığından dem vuruyorsunuz... Kahvaltınızı, süt, reçel ve yumurta ile mi yaptınız?... Ha! Söyleyin bakayım küçük şeytanlar?

Kristin:

— Böğürtlen ve çilekle, dedi.

Çingene karşı ormanı çınlatan bir kahkaha attı ve torbasından üç ceviz çıkardı.

— Bu cevizleri görüyor musunuz, çocuklar, dedi. Her birinin içinde tılsım vardır. Hoşuma gittiniz... Bunları size vereceğim.

Kaç paranız var?...

Önceleri, Kristin ve İb'in aklına, kocakarının cevizlerle kendilerini kandırıp kaçırmak isteyeceği geldi. Ama, cevizlerin tılsımlı oluşu görül-medik ve duyulmadık birşeydi. Çocukların ilgisini çekiyordu. İb, tılsımlı cevizle hemencecik bir at yada arabaya sahip olacağını düşündü. O zaman evlerine dönebilmek kolaylaşacaktı. Ceplerini karıştırdı.

Üç metelik buldu. Bunlarla simit bile alınmazdı.

— Cevizin içinde ât yada arabaya benzer birşey var mı? Diye sordu.

Kocakarı başıyla «evet» işareti yaptı.

— Hem de altın işlemeli bir araba...

— Atları da var mı?

— Var... Özgengileri ve eyeri altından... Kristin dayanamayıp ellerini çırpıtı:

— O cevizi bana verin, dedi. Kadın uzatıp verdi.

İb, ikinci cevizi göstererek:

— Bunun içinde Kristine yakışır güzel

bir giysi var mı?

Kocakarı başıyla «evet» işareti yaptı.

— Var... Bir prensin dolabını dolduracak kadar giysi var... Çorap ve şapkalar da..

Kristin, bu sözleri duyunca sevinçten ellerini çırpıtı:

— O cevizi bana verin, dedi.

Çingene kadının avucunda bir ceviz kalmıştı. İb, üçüncü meteliği de vererek cevizi aldı.

— Bu da benim olsun, Kristin, dedi.

— Peki, İb, içide ne olduğunu sorsana... İb sordu:

— Bunun içinde ne var?

— Bunun içinde mi?

Diyerek kocakarı gözlerini yumdu.

— Değerli birşey var... Kırınca göreceksin... Bu senin için sürpriz olacak...

Kocakarı aldığı üç kuruşu bir çaputa sardı, koynuna soktu. Sonra torbasını sırtlayıp doğruldu.

— Haydi, dedi. Gelin benimle...

Çocuklar, birbirlerine tedirginlikle bakıp kadını izlediler... Az sonra ormandan çıkmışlardı. Çingene onları ana yola getirip bıraktı, değneğine dayana dayana uzaklaştı.

Kristin derin bir soluk aldı:

— Bizi kaçıracağını sanmıştım.. Oh!...

İb de şunları söyledi:

— Üstelik bize çok büyük iyilik etti. Tılsımlı cevizleri verdi. Üç metelik nedir ki? Bir horoz şekeri bile alınmaz...

Kristin:

— Babam beni dövmeyecek, dedi. Sihirli cevizlerime sevinecek...

Çok geçmeden aynı kasabadan bir adama rastladılar. Onunla birlikte kasabaya geldiler.

Anne ve babası çok üzölmüşlerdi. Onları sağ salim karşılarında görönce sevindiler. Kabahatlerinden dolayı onları cezalandırmak akıllarından geçmişse de sonradan vazgeçtiler.

İb'in içi içine sığmıyordu. Sihirli cevizi merak edip duruyordu.. İçinde ne vardı acaba? Çingene karısı: «Çok değerli birşey» demişti.

Akşam oldu. Yemeklerini yediler. Bir süre sonra İb odasına çekildi. Cevizi çıkarıp gözden geçirdi. Bu ceviz de, ötekiler gibi bir cevizdi. Ama, kocakarı sihirli olduğunu söylemişti. Avucunda okşadı, sonra tavana attı, yeniden yakaladı. Gene attı, gene yakaladı.

Sonunda tutamayıp yere düşürdü. Ceviz kırılmıştı.

İb donakaldı. Çok heyecanlıydı. Tılsım kendini gösterecekti Bir süre bekledi.

Birşeyler olmadığını görünce, eğildi, cevizi yokladı, çürük olduğunu gördü.

Düş kırıklığına uğramıştı.

— Üstelik kof çıktı, diye mırıldandı. Kristininkiler böyle çıkmasa bari...

Düş kırıklığı sürmedi. Odasının kapısını kapadı, yatıp uyudu.

Kristin cevizleri kırmamıştı. Onları İb'in armağanı olarak saklamaya karar vermişti. İb, bunu bilmiyordu.

Kasaba halkı, iki çocuğun büyüdükleri zaman evleneceklerini umut ediyorlardı. Şimdiden onlara «Sözlü» gözüyle bakanlar vardı. Çünkü birbirlerini hiç kırmadıklarını, iyi geçindiklerini görmüşlerdi.

Böylece, yıllar... yıllar... yıllar geçti.

Kristin ve İb büyümüşlerdi. Eskisi gibi sık sık beraber olamıyorlardı. Çocuklukları çok gerilerde kalmıştı.

Birgün, Kristinin babası Cip Can ailesine uğramıştı. Kızının bir iş bulduğunu, çalışacağını söyledi.

— Ben yaşlandım, dedi. Eski gücüm kalmadı. Eve bakamıyorum. Kristin çalışmak zorunda... Ne yaparsın, yoksulluk!

Cip Can, Kristinin çalışmasını olağan karşıladı. Kendisi de yoksul bir adamdı. Yaşlanmıştı, onun da gücü azalmıştı.

— Komşu, dedi. Buna sevindim. Bizden artık geçti... İb, benim yerime bahçede çalışıyor. .. Nalınları o yapıyor, pazara götürüp satıyor...

Sonra sordu:

— Kristin nerede iş buldu?

Kızın babası cevap verdi:

— Bir zengin evinde oda hizmetçisi...

Saygı değer, soylu kimselere hizmet edecek...

Durdu, çubuğundan bir duman çekti. Konuşmasını sürdürerek:

— Görürsün bak, dedi. Kristin kısa zamanda kendini sevdirecek...
Ve yazgısı değişecek Kristinin... Benim gibi yoksulluk çekmeyecek!...

Bu sözleri işiten delikanlı İb, derin derin göğüs geçirdi.

Kristin, böylece bir zengin evine kapılandı. Kızcağız veda etmek üzere
Cip Can ailesine gitti. İb de oradaydı. Beraberce bahçeye çıktılar.

Kristin dedi ki:

— İb... Anımsıyor musun, eskiden ormanda çingene karısının biri,
üç ceviz vermişti bize... Sen ne yaptın bilmiyorum ama, benimkileri
sakladım. Sonra... Bir çift nalın yapıp vermiştin bana... Bunlar ilk yaptığın
nalınlardı... Onları da saklıyorum.

Ve İb'le Kristin ayrıldılar. İb, o zaman kendi cevizinin boş çıktığını
söylememişti Kristine.

Günler aylar geçiyordu. İb'in babası ölmüştü. Delikanlı babasının
yerini almıştı. Hem bahçede çalışıyor, hem nalın yapıp satıyor, annesine
bakıyordu.

Kristin yaşamından hoşnuttu. Babasına mektup yazmayı eksik etmi-
yordu. Arada sırada Cip Can ailesine de mektup gönderdiği olurdu. İb'e
yazdığı bir mektupta, yanlarında çalıştığı zengin ev sahibinin kendisine
çok güzel bir elbise, ayrıca çorap ve şapka verdiğini bildirmişti,

İb, çingene karısının, yıllar önce, Kristine vermiş olduğu cevizi
hatırladı. Kocakarı, cevizin içinde güzel bir elbise, çorap ve şapkanın
bulunduğunu söylemişti. İb, elinde olmadan gülümsedi.

Bir yıl daha geçti. Günlerden bir gün, kapıları çalındı. Gelenler,
kayıkçı ve kızı Kristindi. Kız bir günlüğüne babasını görmeye gelmişti.
İb'lere de uğramamazlık etmemişti.

Kristin çok güzelleşmişti. O günü beraber geçirdiler. Başbaşa kaldık-
larında, İb, kıza evlenme önerdi. Kristin biraz beklemesini söyledi.

Bir yıl daha geçti;.. Bir gün, Kristinin babası uğramıştı. Kızının mektu-
bundan söz etti. Zengin ev sahibinin öğrenim gören oğlu eve dönmüştü.
Kristini görür görmez çok beğenmiş... Onunla evlenmek istiyormuş.

İb, Kristinin vereceği cevabın ne olduğunu sordu. Adam biraz kırındı. Kristin, İb'le sözlü olduğu için ev sahibi oğlunun evlenme isteğini geri çevirmişti.

İb, kısa bir süre düşündü. Yüzü sararmıştı. Dudakları güçlkle aralandı:

— Söyleyin, dedi. Kristin kabul etsin...

Kayıkçı sevindi. İb'in ellerine sarılarak:

— Bu sözlerin doğru mu, İb, dedi. Kristini serbest mi bırakıyorsun? Ona bu düşünceni bildiren mektubu kendi elinle yaz, olmaz mı?...

İb bir kâğıt kalem aldı. Masanın başına oturdu. Ama, eli gitmiyordu. Böylesine acı bir karar vermek ona zor gelmekteydi. Sonunda şu satırlara yazıp altına imzasını koydu:

«Kristin, iyi bir evlenme önerisi almışsın... Baban gelip söyledi. Benim yüzümden kararsızlık geçirme... Benim yoksul bir kimse olduğumu unutma. Aklını kullan, Kristin..»

Kristin, mektubu alınca, ev sahibinin oğlunun evlenme isteğini kabul etti.

Bir yıl daha geçti...

Bir gün, Kristin, yanında kaynanası olduğu halde babasına uğradı. İb'i ve annesini de görmeyi istemişti. Çifte beygir koşulu güzel bir arabayla eve geldiler.

İb, arabayı görünce, ormanda kayboldukları günü anımsadı. Çingene karısı, Kristine verdiği cevizlerden birinin içinde at ve arabaların bulunduğunu söylemişti. Delikanlı, elinde olmadan acı acı gülümsedi.

Aradan zaman geçti. Bu arada, zengin ev sahibi ve arkasından karısı ölüp gittiler. Mal ve para varlığı tek oğluna kalmıştı.

Aradan iki yıl geçti. Kristinin mektupları kesilmişti. Kızından haber alamayan babası çok üzgündü.

Zorlu bir kış arkasından yemyeşil bir bahar geldi. Ortalık renk renk çiçeklerle donandı.

İb, bahçesini sürmeye başladı. Birgün, pulluk demiri toprak altında birşeye takıldı. Demiri kurtarmak için toprağı kazdı. Saban demirinin takıldığı taşı çıkardı.

Bu, üzerinde eski yazılar bulunan bir taşı. Çevresini heykelticiler süslüyordu. İb, taşı sırtladığı gibi muhtara götürdü.

Muhtar, baktı baktı, bir yargıda bulunamadı. İb'e:

— İyisi mi, sen bunu Kopenhag'a götür, dedi.

Delikanlı, Başkentin yolunu tuttu. Taşı gereken yere gösterdi. Antika değeri olan bir taşı. Ve karşılığında bir torba para aldı. Bu küçümsenmiyecek paraydı.

İb, köyüne döndükten sonra, Kristinin bulunduğu kente gitmeyi düşündü. Zengin sayılırdı. Kristin, onu gördüğünden dolayı utanç duymayacaktı.

Kente vardı. Caddelerinde dolaşmaya başladı. Sonra Kristinin bulunduğu adresi aradı. Bahçeli büyük bir evin önünde durmuştu.

Kapıyı çaldı. Boğuk bir ses sordu:

— Kimi istiyorsunuz?

— Kristin... Madam Kristini... Ses aynı tonla:

— Burada oturmuyor, dedi.

İb şaşırıldı. Kimi şeyler sormak istedi. Ama kapı çoktan yüzüne kapanmıştı.

Kristine ne olmuştu? Başka bir yere mi taşınmışlardı? Doğrusu, bu İb için acı bir sürpriz oldu.

Kentin kıyı mahallelerine daldı. Gelişi güzel yürümeye başladı. Kristin Kristin... Neredeydi acaba?

Dolaşırken, ıssız bir sokağa girdiğinin farkına bile varmamıştı. Çöp tenekelerinin çevresinde kediler toplanmıştı. Tek katlı, eski görünüşlü evlerde yaşam izi görünmüyordu.

O sırada, evlerden birinden çıkan yedi sekiz yaşlarında bir kız çocuğuna rastladı. İb, küçük kıza:

— Söyler misiniz, dedi. Caddeye nereden çıkılır?

Kız cevap vermedi. Korkulu bakışlarla onu süzüyordu. Kimbilir, belki o da caddeye nereden çıkılacağını bilmiyordu.

İb, sorusunu yineledi. Kız çocuğu ağlamaya başladı.

— Niye ağlıyorsun kızım?

Gene cevap yok.

Delikanlı, eğilip baktı ve irkildi. Şaşılacak şey, kız çocuğu Kristine ne kadar benziyordu.

Ormanda kayboldukları günü anımsadı. Kristin, karşısında eskimiş giysiler içerisinde bütün sevimliliği ve güzelliği ile duruyordu.

— Eviniz nerede?

Kız çocuğu, gerisin geriye dönerek koşmaya başladı. Ve deminki kapıdan içeri girip kayboldu.

İb'i istemi dışında bir güç zorladı. O da kızın ardından eve girdi. Dar merdivenleri çıktı. Tavan* arasına geldi. İçerisi pis kokuyordu. Köşeden bir inilti işitince durdu.

Gözlerinin odanın karanlığına alışmasını bekledi. Sonra, kirli bir yatakta yatan kadına dikkatle baktı, baktı....

Kanının damarlarından çekildiğini sandı. Bağırıldı:

— Kristin! Kristin!...

Yanılmıyordu. Onu, canlılığın henüz yitirmemiş olan ışıltılı, güzel gözlerinden tanımişti. Çocukluk arkadaşı Kristindi bu!...

Havasız, yarı karanlık bir odada, rengini kaybetmiş yorgan ve çarşaf arasında yatıyordu.

Çevresine bakındı. Masanın üzerinde şişesinin ucu kırık bir lâmba duruyordu. Kibritini çakıp yaktı. Lâmbayı eline alıp yatağa yaklaştı. Gözlerine inanamıyordu. Yataktaki kadının Kristin olabileceğine inanmak istemiyordu.

— Kristin sen misin?...

Kımıldamadan yatan kadın çok güçsüz görünmekteydi. Belli belirsiz başını salladı. Sonra güç işitilebilen bir sesle:

— Kızımı düşünüyorum, dedi. Kimsesiz kalacak. Eskiden benim sahip olduğum şeyler bile yok elinde...

Kristin başka bir şey diyemedi. Bu, onun geri kalan gücünün son direnişiydi. Ağzını birkaç kez açıp kapadı. Ama konuşamıyordu. Başı düştü, ölmüştü.

İb, çocukluk arkadaşı Kristin'in cenazesini kaldırdı. Konu komşu, ona Kristin'i yıkıma sürükleyen olayları anlattılar. Kocası, babasından kalan varlığı, har vurup harman savurmuş, yiyip tüketmişti. Son olarak oturdukları evi de satmıştı. Evin parasını yedikten sonra, yapılacak başka bir şey olmadığını görünce, kaldırıp kendini ırmağa atmıştı.

işin kötüsü, karısı ve kızına on para bırakmadan...

İb, çok üzgündü. Göz yaşlarını tutamadı. Kristin'in kızı sokakta kalmıştı. Çocuğu alıp köye döndü.

Annesine:

— İşte cici bir kız, dedi. Hep bizimle olacak... Ona iyi bakmalıyız...

Annesi şaşırılmıştı:

— Kim bu kız? diye sordu.

Delikanlı cevap verdi:

— Kristinie benim... Zavallı düşlerimizin kızı!

Çirkin ördek

Mevsim yazdı. Güneş, yakıcı ışınlarıyla kırları, evleri ve küçük gölü ısıtıyordu. Ağaçlar arasındaki düzlükte birkaç leylek geziyor, arada bir gagalarını takırdatıyorlardı.

Su dolu çukurların yakınında eski bir ev, ötede ot ve saz kümeleri arasında kuytu bir yerde küçük bir küme vardı. Kümeste bir ördek kuluçkaya yatmıştı. Uzun süreden beri yumurtalarının üstünde oturduğundan canı sıkılıyordu. Şu sıralar kendisine gelen giden de olmuyordu. Yumurtaları üzerinde kımıldamadan oturan biriyle birlikte olmayı herkes sıkıcı buluyordu belki de.

O sırada, altındaki yumurtalarda bir kımiltı sezinleyerek doğruldu ve eğilip baktı. Bir tanesi çatlamıştı. Sonra, ötekilerinde birer birer çatladıklarını gördü. Çok heyecanlanmıştı, bir anne için en mutlu an buydu!

Derken yumurtaların kabukları çıt çıt diye kırılmaya ve minicik ördek yavruları başlarını uzatmaya başladı.

O an, anne ördeği bir görmeliydi! Sevincinden ne yapacağını bilemiyordu. Hele, minik yavrular yumurtalardan çıkıp çevresinde dolaşmaya ve incecik sesleri duyulmaya başlayınca, sevinçten kanatlarını çırttı.

Yavrularını teker teker gagasıyla okşadıktan sonra:

— Ben anneyim, dedi. Artık hep birlikte olacağız. Sizi koruyacağım. Bugün kümesten dışarı çıkmak yok. Yarın, size bahçeyi gezdireceğim. Sonra da, suda yüzmeyi öğreneceksiniz.

O sırada yumurtalardan birinin kırılmadığını gördü ve buna çok şaşıtı. Üstelik bu yumurta ötekilerden iriydi de. Yanına yaklaşıp gagasıyla dokundu:

— Haydi, çıksana ne duruyorsun?

O böyle söylenirken Yaşlı komşusu çıkageldi. Sesleri duymuş, onu kutlamaya gelmişti.

— Gözün aydın, dedi. Nasıl, işler yolunda gitti mi bari?

— Teşekkür ederim komşucuğum. Her şey yolunda.. Ama, şuraya baksanıza, bir tanesi çıkmıyor, şaşılacak şey!

— Çıkmıyor mu? A! Dur bakayım!

Yumurtayı gözden geçirdikten sonra:

— Ah, komşucuğum, dedi. Bu ördek yumurtası değil ki!

— Ne yumurtası peki?

— Hindi yumurtası, hindi!

— Nereden biliyorsun? Yaşlı ördek:

— Benim de başımdan aynı şey geçti... Diyerek anlatmaya başladı. Onun altına da hindi yumurtası koymuşlardı. Az çekmemişti o hindi yavrusundan.

— Suyu sevmezler bunlar, diye komşusu konuşmasını sürdürdü. Ona yüzmeyi bir türlü, öğretememiştin.

Anne ördek yakındı:

— Eyvah! Ne yaparım ben bununla öyleyse!

— Hiç üzülme! Kendi başının çaresine kendi baksın!..

Anne ördek:

— Olur mu canım! Yazık değil mi?

Deyince, sözünün dinlenmeyişine kızan ve onun yufka yürekliliğini biraz da hafife alan yaşlı ördek:

— Benden söylemesi, dedi. Nasıl istersen

Öyle yap! Ben gidiyorum...

O gittikten sonra, anne ördek vücuduyla günlerce ısıttığı hindi yumurtasına sevgiyle baktı. Komşu ördek yanılmış olabilirdi.

Kısa bir süre sonra yumurta çatlayıp da içinden çıkan yavruyu görünce şaşırıldı. Bu kendi yavrularına benzemiyordu. Biraz iri, boynu ince uzundu. Üstelik de çirkindi.

— Komşu haklı galiba, dedi. Sonra

— Aman canım sende! Diye geçirdi aklından. Varsın, hindi yavrusu olsun. Ben onu yola getirmesini bilirim. Ne yapar yapar yüzmeyi öğretirim...

Ertesi gün, yavrularını bahçeye çıkardı, sonra da göl kıyısına götürdü. Önce kendisi suya daldı. Ardından yavruları birer ikişer girmeye başladılar.

Ötekilerle birlikte çirkin ördek yavrusunun da suya girdiğini gören anne ördek buna şaştı, sevindi de... Suyu yadırgamıyor, rahatça yüzüyordu.

— Hindi yavrusu değil, diye düşündü.

Bu benim yavrum!

Bir süre yüzdükten sonra, anne ördek sudan çıktı, yavruları da onu izlediler. Çirkin yavru en arkadan geliyordu.

Derken bir gürültü işitildi. Göl kıyısında iki ördek ailesi birbirine girmişti. Bir yılan balığını paylaşamıyorlardı. O sırada, bir kedi görüldü, balığı kaptığı gibi kaçtı. Ördek yavruları ardından baka kaldılar.

Anne ördek yavrularına:

— Gözünüzü açmazsanız, elinizden böyle lokmanızı kapıverirler, dedi. Ortalık üç kağıtçılarla dolu... Bunlar kaba güçlerine güvenerek onun bunun hakkını yerler...

Konuşa konuşa yollarına devam ettiler. Minikler dilleri döndüğünce sorular soruyor, anneleri elinden geldiğince cevap vermeye çalışıyordu.

Bir ördek topluluğu önünden geçerlerken anne ördek durdu ve :

— Yavrularım, dedi. Şu gördüğünüz, boynunda kordelası olan babacan ördek bizim mahallemizin muhtarıdır. Herşey ondan sorulur. Haydi, gelin kaydınızı yaptırayım. Yanında uslu durun, beni güç durumda bırakmayın, emi?

Ama, muhtar nedense onları iyi karşılamadı. Anne ördeği azarlarca:

— Ördek nüfusu günden güne artıyor, dedi. Onları var etmek zor değil, karınlarını doyurmak zor. Bunu hiç düşünen yok! Çoğalmamız insanların işine geliyor. Çarşıda pazarda ördek fiyatları ucuzladı.. Onlar mal derdinde, bizler ise can derdindeyiz. Çoğal! Çoğal! Ne olacak bu işin sonu böyle!..

Muhtar, gözlerini çirkin yavruya dikti ve:

— Bu da nereden çıktı? Diye sordu.

Anne ördek ne cevap vereceğini bilemiyordu. Kekeleyerek:

— Efendim, dedi.. Bize sığnan bir yavru. Onu evlât edineceğim.

— Ama. Ama, bu ördek değil!

— Sudan hoşlanıyor, çok da iyi yüzebiliyor.

Muhtarın yanında bulunan iri yarı ördeklerden biri:

— Bunun annesi ördek olamaz! Diye anne ördeğe dik dik baktı.

Anne ördeğin tepesi atmıştı.

— Ne demek istiyorsun?

Dedikten sonra babacan ördeğe döndü ve;

— Bu sayın ördek ileri gidiyor, dedi. İyi bir derse ihtiyacı var, ama, size olan saygımdan ötürü ağzımı açmıyorum.

Muhtar ördek, yanındakine:

— Birbirimize kırıcı sözler söylemeyelim, dedi. Lütfen biraz hoşgörülü olalım.. Bu yavru belki bir «hilkat garibesi» dir. (Hilkat garibesi: Doğuştan özürlü anlamında) Arada sırada böyle şeyler oluyor..

Bu sözlere gücenen anne ördek yavrusunu savundu:

— Büyüyünce güzelleşecektir, göreceksiniz.

Diyerek gagasıyla çirkin yavruyu okşadı. Muhtar ördek gülümsedi. Şaka yollu:

— Annelere yavruları güzel görünür, dedi. Ama, olan olmuş bir kez.. Peki, onun da kaydını yapaım.

Anne ördek ve yavruları sevinçlerinden kıkırdamaya başladılar ve hep birlikte göle doğru giderken muhtar, anne ördeğe seslendi:

— Söyle onlara, yasalara ve bana saygılı davranınlar. Tuttukları balıklardan benim payımı ayırmayı unutmayınlar. Çünkü gölün sorumlusu benim! Anlaşıldı mı? Haydi güle güle!

Nedense ördekler, kendi kardeşleri bile sevmiyorlardı çirkin ördek yavrusunu. Gagalıyorlar ve yanlarından kovalıyorlardı. Öteki kanatlı hayvanlar, tavuklar ve hindiler de rahat bırakmıyorlardı onu.

Bir gün bir hindinin saldırısına uğramış, su kıyısında olduğu için kendini hemencecik göle atarak kurtulmuştu gagalanmaktan. Çirkin olduğundan kümes hayvanları ona kötü davranıyorlardı. Bu nedenle kendisi de çirkinliğinden tiksindir olmuştu.

Kardeşlerinin de onu hiç rahat bıraktıkları yoktu ki canım! Çirkinliğini sık sık yüzüne vururlardı:

— Sen kime çektin böyle bilmem, sümüklü! Seni bir kedi kapacak olsa, doğrusu hiç üzülmem!

Kimi zaman anne ördek bile onu koruduğuna, bağrına bastığına pişman olmaktaydı:

— Bilsydim, o yumurtanın üstünde kuluçkaya yatmazdım!

Ördek yavrularına yem veren küçük kız:

— Sen, şöyle kıyıya çekil!

Diyerek onu ayağı ile itiyor ve önce ötekilere yiyecek atıyordu.

Zavallı yavru için yaşam çekilecek gibi değildi. Sonunda dayanamayıp kaçtı. Hendekleri zar zor aşarak, kimi yürüyerek kimi koşarak yol alıyordu. Kanatlarını çırpıyor, ama uçamıyordu ki! Kuşlar onu gördüklerinde yadırgıyorlar ve yanından uzaklaşıyorlardı.

Çirkin yavru :

— Onlar da benden nefret ediyor, diye üzüldü.

Sonunda bir göle vardı, öyle yorgundu ki, sazlar arasında büzülüp yattı. Oralarda gezinen yaban ördekleri onu görüp geldiler. Kim olduğunu sordular. Çirkin yavru:

— Ben ördeğim, dedi.

— Ördek misin? Böyle çirkin ördeği ilk kez görüyoruz.

İçlerinden biri, onun üzüldüğünü görerek acıdı ve:

— Üzülme, dedi. Çirkin olmuşsun olmamışsın, bunun önemi yok! Ama, gene de yaban ördeklerinden uzak durursan iyi edersin.

Ertesi gün, bir yaban kazı yavrusuyla tanıştı. Yaban kazları hoşgörülü davrandılar. Çirkinliğinden hiç söz etmediler. Sürübaşı:

— Bizlere katılabilirsin, dedi. Seni kazların yuva yaptıkları göle götürürüz. Kaz yavruları arasında yaşarsın.

— Çirkin olduğum için benimle arkadaş olmak istemezler, dedi minik yavru.

— Biraz benziyorsun ama, sen kaz değilsin. Çirkinliği kendine pek dert edinme Keyfine bak!

O sırada ardarda iki tüfek sesi duyuldu. Avcılar ateş etmişlerdi. Yaban kazları cansız yere düştüler.

Yeniden silâhlar patladı. Kazlar havalandılar. Ölen öldü, kalan kaldı. Çirkin yavru kuytu bir yere sığındı, çok korkmuştu. Birden bir av köpeği görüldü, gözleri kıvılcımlar saçıyordu, dili sarkmıştı. Onu görmezliğe geldi.

Çirkin ördek yavrusu :

— İlk kez çirkinliğin yararını gördüm,

idiye düşündü. Köpek bile yüzüme bakmadı.

Avcılar, vurdukları kazları topladıktan sonra çekip gittiler. Çirkin yavru gizlendiği yerden çıktı. Düşe kalka yola koyuldu. Derken o sırada bir de fırtına çıkmasın mı? Zavalılık bir o yana, bir bu yana savrulup

durdu. Ama, rüzgâr arkadan estiği için yaran dokunmadı değil.. Çirkin ördek yavrusunun yol almasını kolaylaştırmıştı.

Uzaktan bir kulübe görünmüştü. Öyle eskiydi ki, fırtınada bu kulübenin yıkılmaması şaşılacak şeydi! Çirkin yavru, oraya zar zor varabildi ve kapının altından içeri süzüldü. İçerde yaşlı bir kadın vardı. Kulübede yapayalnız yaşıyordu kedisi ve bir tavuğu ile birlikte.

Anlaşılan kedi ve tavuk yalnızlıktan sıkılmış olacaklar ki, onu görünce sevinçle karşıladılar. Tavuk iyi yürekliydi, kedi de öyle. Yaşlı kadın minik yavruyu görünce çok sevindi.

— Büyüyünce kulaçkaya yatırırım, bir çok civcivlerim olur, diye düşündü.

Oysa yanılıyordu, çünkü ördek yavrusu dişi değil erkekti. Yavruya kulübede kaldığı süre çok iyi davrandılar. Mutluluğu ilk kez tadıyordu..

Ama, bu mutluluk uzun sürmedi. Dişi olmadığı anlaşılınca kulübedekilerin ona karşı olan durumu değişmişti. Yaşlı kadın surat asıp duruyordu. Kedi ile tavuk, sahiplerine hoş görünmek için tutumlarını değiştirmişlerdi. Onunla sık sık tartışıyorlardı.

Birgün tavuk:

— Hiç bir özelliğin yok, dedi. Yumurta bile yumurtlayamıyorsun..

Ördek yavrusu:

— Ben küçüğüm de ondan, diye karşılık verdi.

— Küçükmüş! Senin ördeğe benzer yanın yok!

Yavrucak ne diyeceğini bilemedi, boynunu büktü. Bir köşeye çekilerek kara kara düşünmeye başladı. Kötü günler yine gelip çatmıştı.

Bir gün tavuk ona yüzmeyi bilip bilmediğini sordu. Yavru:

— Çok iyi yüzerim ben, dedi.

— Çok iyi yüzermiş! Diye burun kıvırdı tavuk. Yüzmek de neymişki!

En önemli iş, yumurtlamaktır!..

Kedi söze karışarak:

— Hayır, dedi. En önemli iş fare tutmaktır!

Derken tartışma kızıştı. Tavukla kedi dövüşmeye başladılar. O sırada, kulübeye gelen yaşlı kadın onları ayırmak için akla kararı seçti.

Çirkin ördek yavrusu buradan gitmeye karar vermişti.. Birgün sesizce ayrıldı kulübeden. Koyuldu yola, gitti gitti. Bir göle varmıştı. Hemencecik suya daldı. Ne de çok özlemişti serin suları!

Havalar soğumaya başlamıştı. Ağaçlar yapraklarını döküyorlardı. Gökyüzü bulutlarla kaplıydı. Çirkin ördek yavrusu uşüyordu.

Bir akşam, batan güneş ışınları tan yerini kızıla boyarken, havada büyük bir kuş sürüsü görüldü. Bembeyazdılar, böylesini hiç görmemişti yavru ördek. Vücutları ince uyumlu, boyunları uzundu. Güneye, sıcak ülkelere doğru uçuyorlardı. Gittikçe uzaklaştılar.

Onlar gözden kaybolunca, çirkin ördek üzüldü. Ağlayası gelmişti, kanatlı hayvanlar ağlayamadıkları için yabansı bir sesle bağırdı:

— Gurkk! Gurkk!

O kuşların aralarına katılıp birlikte uçmayı ne kadar isterdi! Ne olduklarını bilmiyordu, ama, yüreğinde onlara karşı sıcak bir duygu uyanmıştı. O kuşlar gibi güzel görünümlü olmak istiyordu.

Sonra çirkinliği yüzünden öteki kanatlı hayvanlar gibi onlarında kendisini horgörüp aşağılayacaklarını düşündü ve bundan acı duydu.

Kış bastırmıştı. Yavru ördek kırlarda yapayalnız geziniyor, gölge yüzüyordu. Birgün yüzerken buzlar arasında sıkışıp kaldı. Çırpınıp duruyordu, kıydan geçen bir köylü görüp onu kurtarmasaydı, dönüp ölecekti.

Köylü, çirkin ördeği evine götürmüştü.

Karısı ona çok iyi baktı. İyileşince avluda dolaşmaya başladı. Çocuklar onu çok sevmişlerdi; ama bir yandan da hırpalamaktan geri durmuyorlardı. Zavalılık, birgün onların ellerinden kurtulayım derken süt kabının içine düşüverdi. Çocuklar kahkahayı bastılar.

Büsbütün ürken yavrucak bu kez de un torbasını devirdi ve onlara bulandı.

Kadın koşup çocukları azarladı. Eline geçirdiği bir değnekle çirkin ördeği kovalamaya başladı. Ördekçik aralık duran kapıdan kendini zor attı sokağa. Bir yere girip gizlendi. Onu çok aramışlar, ama bulamamışlardı.

Bahar gelmişti.

Güneş eskisi gibi gökyüzünde parlıyor, evleri, kırları ve gölü ısıtıyordu. Zorlu bir yaşam savaşı veren çirkin ördek biraz güçlenmişti, büyümüştü de. Kanat çırpıyor, yerden yükselebiliyordu. Sonraları havalarda uçmaya başladı. Oh, nede kıvanç verici bir şeydi uçmak!

Bir gün ağaçlık bir yere kondu. Burası bir parktı, çiçekler, ağaçlar vardı. Orta yerde de koskocaman bir havuz!..

Havuzda üç kuğu yüzüyordu. İnce uzun boyunlarıyla duru sulara öyle bir süzülüşleri vardı ki, çirkin ördek gözlerini uzun süre ayıramadı onlardan. Heyecanlıydı, bir akşam güneş batarken kızılımsı bulutlar arasında gördüğü kuş sürüsünü anımsamıştı. Bu kuşlar onlara benziyorlardı. Ne de güzeldiler, bir görseniz!

— Bunlardan güzel kuş olamaz, diye düşündü. Gidip yakından seyredeceğim.

Sonra da, çirkinliği geldi aklına:

— Ya, beni yanlarından kovarlarsa!

Yüreği burkuldu. Ama, ne olursa olsun yanlarına gidecekti, varsın, kovalasınlardı onu!!..

Hemencecik havalandı ve suya kondu. Kuğulara doğru yüzdü. Kuğularda onu görmüşlerdi.

Çirkin ördek yanlarına gitti ve:

— Çirkinim, dedi. Ama, ne olur, beni hemen kovmayın, bırakın yakından doya doya seyredeyim sizi!.

Utancından başını kaldırıp yüzlerine bakamıyor, başını eğmiş, gözlerini suya dikmiş öylece bekliyordu.

Bir ara, gözleri sudaki yansımaya ilişti. Aman tanrım, gördüğü kendi miydi? Gözlerine inanamıyordu. Vücudu tüm beyaza bürünmüştü.

Boynu incelmış ve uzamıştı. Sanki sihirli bir güç onu kuğu kuşuna dönüştürmüştü!

Kuğular çevresinde toplandılar, gagalarıyla dokunuyorlar, onu okşuyorlar:

— Aramıza hoş geldin! Diyorlardı.

O an çektiği tüm acıları unutmuştu, çok mutluydu. Bir ördek kümesinde dünyaya gözlerini açmıştı, ama aslında bir kuğu idi ve kuğu yumurtasından çıkmıştı.

O sırada, havuza yaklaşan çocuklar onlara yiyecek şeyler attılar. Birisi:

— Bakın! Bakın! Diye bağırdı. Yeni bir kuğu!

Ötekisi:

— Evet, dedi. Ne tatlı ve güzel şey, değil mi?

Duyduğu övgü sözcüklerinden biraz utanıp başını eğmişti küçük kuğu. Ama, sevinçten ve mutluluktan kabına sığmıyordu.

O şimdi kardeşleri arasında, güvence içindeydi.

Başını kaldırdı, ince uyumlu boynunu dimdik tutarak duru suda yüzmeye gelin gibi süzölmeye başladı.

Bülbül

Eskiden bir Çin hakanı varmış, baştanbaşa çiniden yapılan sarayının öyle etkileyici ve güzel bir görünümü varmış ki, görenler hayran kalırmış. Uçsuz bucaksız bahçelerle çevriliymiş. Bahçevanlar bile bu bahçelerin nerelerde son bulduğunu bilmezlermiş.

Bahçeler günlerce aylarca gidildikten sonra ormanlıklar dönüşür ve deniz kıyılarına kadar uzanırmış. Sık yapraklı ağaçların sulara düşen koyu gölgeliklerinde yelkenleri bembeyaz gemiler barınırmış.

Bu ormanlarda sesi güzel mi güzel bir bülbül yaşarmış. Onun sesini duyan bir kimse, böyle bir bülbülün varlığına inanamaz, şaşarmış.

Geceleri kıyılardan sandallarıyla geçen balıkçılar bu sesi durup zevkle dinlerlermiş.

Çok geçmeden böyle güzel sesli bir bülbülün varlığını duymayan kalmamış. Sesini dinlemek için Çin'e yabancı ülkelerden gezginciler gelmeye, ozanlar onun hakkında şiirler yazmaya başlamışlar.

O denizle kucaklaşan ormanda Nerededir bilinmiyor şu anda Sesi duru bir su gibi akıcı, Uyumlu, şakrak, bazende bayıltıcı

Günün birinde bu övgü şiirlerinden biri saraya dek ulaşmakta gecikmemiş. Hakan şiiri okumuş ve etkilenmiş.

- Bu bülbül neredeymiş? Diye sormuş.
- Ormanda hakanım..
- Hangi ormanda?

— Sizin ormanınızda hakanım. Hakan kızmış, adamlarını paylaşmış:

— Böyle bir bülbülün varlığını nasıl olurda en son ben öğreniyorum, ha? Söyleyin, kalın kafalılar! Ayakta uyuyorsunuz, sersemler!..

Sonra vezirin çağırılması buyruğunu vermiş ve vezire sormuş:

— Sen bu bülbülü duymadın mı?

Vezir kekeleymiş:

— Bu bülbülü mü? Şey... Duydum duymasına hakanım ama... Böyle önemsiz birşey için sizi rahatsız etmek istemedim.

Oysa yalan söylüyormuş. Bülbülün varlığından haberi yokmuş.

Hakan, veziri de bir güzel payladıktan sonra, bülbülü hemen bulup getirmesini istemiş ondan.

Vezir hemen soruşturmaya, araştırmaya koyulmuş. Ama, sarayda kime sormuşsa, böyle bir bülbülün varlığından haberi olmadığını söylemiş. Vezir, huzura çıkıp:

— Hakanım, demiş. Sarayda bülbülü bilen ve duyan kimse yok!

Hakan çok kızmış:

— Öyleyse, sen başta olmak üzere, saraydakiler hepsi cezalandırılacak! Diye bağırmış.

Etekleri tutuşan vezir yeniden araştırıp soruşturmaya koyulmuş. Sonunda sağa sola gönderdiği adamlar:

— Efendim, demişler. Bülbülü bilen duyan yok! Saray da sormadık kimse kalmadı.

Doğrusunu isterseniz, bir kişi kaldı. Çamaşırcı kadının küçük kızı.

Vezir:

— Ona da sorun! Demiş.

Gidip sormuşlar. Küçük kız:

— Ha, o bülbül mü? Ülkede onu bilmeyen yok ki.. Bahçeleri doluşırken bir gün bende dinledim, annem ninni söylüyor sandım.

Kendimden geçmişim.

Vezir kızı çağırılmış:

— Kızım, demiş. Bizi bülbülün bulunduğu yere götür.. Seni ödüllendireceğim.

Kız sevinmiş:

— Ödül mü vereceksiniz... Bu kadarcık şey için mi?

— Evet.. Bundan sonra, mutfakta daha az iş yapacaksın. Ayrıca, Hakan yemek yerken kapı aralığından seyredebilirsin. Haydi, şimdi bülbülü bulmaya gidelim. Hakanımız onu dinlemek istiyor.

Küçük kız önde, vezir ve adamları arkada, bülbülün öttüğü bahçeye doğru yola koyulmuşlar. Gitmişler, gitmişler..

Bir ara, bir ötüş duyan vezir:

— Hah! Galiba bülbül bu! Demiş.

Kız:

— Hayır, demiş. O duyduğunuz karga sesi..

Oysa vezir, tüm yaşamı (doğma büyüme) hep sarayda geçtiği için o güne dek bülbül sesi hiç duymamış ve karga hakkında da bilgisi yokmuş.

Bir süre sonra, vezir yine yanılmış. Bu kez, deredeki kurbağa seslerini bülbül sesi sanmış. Kız:

— Hayır, demiş. Kurbağa sesleriydi..

Sonunda, bülbül ötmeye başlamış. Küçük kız, bir dalda duran gri renkli bir kuşu göstererek:

— İşte, demiş. Bülbül budur! Vezir çok şaşmış:

— Bu küçücük kuş mu, bülbül! Şaşılacak şey doğrusu!. Bülbül dedikleri anlı şanlı kuş bu ha?

Bülbül gelenleri görünce susmuş. Küçük kız:

— Sevgili bülbül, demiş. Hakanımız seni dinlemek istiyor.

Bülbül alçak gönüllükle:

— Peki, demiş ve yeniden ötmeye başlamış.

Ötmüş, ötmüş. Vezir ve adamları ağzı açık dinlemişler ve kendilerinden geçmişler.

— Bu güne dek böyle bir kuşun varlığını bilmemek, ne aymazlık! Hakanımız ve saray halkı çok şaşıracaklar!

Diyen vezir, bülbülü saraya çağırmış.

— Hakanımız seni dinlemek istiyor, demiş.

Bülbül:

— Ben seni hakan sandım ve onun için demincek öttüm, demiş. Hakanınız sesimi duymak isterse, buyursun gelsin, burada dinlesin.

— Koskoca hakan, nasıl olur da ayağınıza gelir, demiş vezir. Hem, o bu kadar uzun yolu yürüyemez. Çok yaşıdır.

Bunun üzerine bülbül:

— Mademki yaşlı biri.. Öyleyse ben gelirim, diye karşılık vermiş.

Hakan, bülbülün onuruna saraydan bir gece düzenlenmesi için buyruk vermiş. Her yeri süslemişler, çiçeklerle bezenmişler. Salonun orta yerine bülbülün konacağı bir yer yapılmış. Tüm saray halkı salona dolmuş. Vezir, küçük kızı unutmamış. Kapı aralığından içerisini seyretmesi için ona izin vermiş. Bülbül yerini almış. Hakan ve salonu dolduran herkes gözlerini ondan ayıramıyorlarmış. Hakan:

— Başla!

İşareti verince, bülbül ötmeye başlamış, öyle, tatlı tatlı, öyle uyumlu ve etkileyici bir biçimde ötmüş ki hakan çok duygulanmış. Gözyaşlarını tutamamış, damlalar yanaklarından aşağı süzülmeğe başlamış.

Hakanın ağladığını gören bülbül, büsbütün coşarak ötmüş, ötmüş. Konser bitince, hakan bülbüle bir armağan vermek istemiş ve altın bir kafes getirtmiş.

Bülbül geri çevirmiş altın kafesi.

— Bana en değerli armağanı verdiniz, demiş. Başka armağan istemiyorum.

Hakan şaşırmış. Bülbül sözlerini sürdürerek şöyle demiş:

— Sesimi dinlerken ağladınız. Akıttığınız bu gözyaşlarından daha değerli bir armağan olamaz!

Sonra yeniden başlamış ötmeye. Hakan:

— Artık hep yanımda olacaksınız, demiş.

O günden sonra, bülbül sarayda yaşamaya başlamış. Sıkılmasın diye arada sırada bahçeye çıkmasına izin veriliyormuş. Hakan, onun orman özlemine dayanamayıp kaçmaması için gözcüler koydurtmuş. Bununla yetinmeyip ayağına bir ip bağlamış, ipin ucu kendi elindeymiş.

Birgün hakana kutu içinde bir armağan getirmişler. Hakan

— Bu nedir? Diye sormuş.

Elçi:

— Bildiğim, içinde bülbülle ilgili birşey olduğudur hakanım, demiş.

— Bir şiir falan mı?

— Bilmiyorum.

Kutuyu açmış. Bu oyuncak bir bülbülmüş. Tıpkı bülbüle benziyormuş. Ama, onun gibi tüyleri kül rengi olmayıp vücudu elmas, zümrüt ve değerli mücevherlerle süsülmüş.

Oyuncağın bülbül kurulunca ötmeye başlamış. Sesi de oldukça güzelmiş.

Değerli taşlarla bezenmiş olduğundan saray halkı tarafından daha çok beğenilmiş. Kurup sık sık dinlemişler onu. Gerçek bülbülden hiç bir farkı yokmuş.

Hakan :

— Ötekini getirin. Diye buyruk, vermiş.

Bir de onu dinleyelim!.. Hangisi daha üstün bakalım.

Gerçek bülbül bahçeye çıkmışmış. Ayağına bağlanan ipin ucu da bir görevlinin elindeymiş. Adam ipi toplamaya başlamış. Toplamış, toplamış. Sonunda bakmış ki ip kopuk, bülbül de uçup gitmiş!

Hakan durumu öğrenince çok üzölmüş, yemeden içmeden kesilmiş. Bunu gören vezir ve saray ileri gelenleri Hakani oyalamak için gerçek bülbölü eleştirmeye başlamışlar.

— Hakanım, üzölmeyin. Giderse gitsin..

Bizim bülbölümüz var.. Hem sesi güzel, hem çok değerli.. Şu elmaslara, zümrütlere bakın..

Her yanı pırıl pırıl parlıyor. O kirli renkli kuşu gözünüzün önüne getirin bir de. Kurumundan yana yaklaşılmıyordu. Kendini beğenmiş kuş!

Oturup oyuncak kuşu kurmuşlar ve belki beş yüzüncü kez onu dinlemeye koyulmuşlar. Vezir:

— Hakanım, demiş. Ne enfes bir ses, değil mi? Üstelik de size bağılı bir kuş. Ne uçabilir, ne kaçabilir..

Üzöğün göröünen hakan :

— Ama, ötüşü hep aynı ötüş, demiş. Canlı ve etkileyici değil.

— İzin verirseniz, zembereğini değıştirelim hakanım.

Yeni zemberek takmışlar. Hakan onun halka dinletilmesi için buyruk vermiş. Gerçek bülbölün sesini dinlemeyen halk, oyuncak bülbölün sesini beğenmiş.

Çok geçmeden, gerçek bülböl unutulmuş, ötekinin ünü almış yürümüş. O günden sonra hakan oyuncak kuşu hiç yanından ayırmamış. Hakana yaranmak için yarışa giren kimi ozanlar yazdıkları şiirlerde onu öve öve göklere çıkarıyorlarmış.

Biri upuzun şiirinin sonunda şöyle diyormuş:

O herkesi büyölüyor Soylu görünüşüyle Boy ölçüşemez kimse onun ötüşüyle.

Böylece bir yıl geçmiş. Herkes saraydaki eşsiz bülbölden söz ediyor, çocuklar ve gençler ötüşünü ıslıkla çalmaya çalışırlarmış.

Bir akşam yatağıında, bülbölün ötüşünü dinleyen Hakan, birdenbire oyuncak bülbölün içinden tıkırtılar geldiğini duymuş. Derken kuşçağız susuvermiş, ötüş yarıda kesilmiş.

Hakan hemen onarıcıyı çağırılmış. Onarıcı saatlerce uğraştıktan sonra :

— Hakanım, demiş. Oyunağın içindeki aletler aşınmış. Bozukluk onarılsa bile, bülbül artık eskisi gibi ötemez.

Hakan ve saray halkı buna çok üzölmüşler. Bozuk bülbül yılda ancak bir kerecik ötebiliyormuş. Saray sessizliğe gömölmüş.

Herkes onun ötmeyişinden ötürü duydukları üzüntüyü, ozanların eskiden yazdıkları övgü şiirlerini okuyarak yada dinleyerek gidermeye çalışıyorlarmış.

Gel zaman git zaman Hakan hastalanıp yataklara düşmüş. Doktorlar çok yaşamayacağını, günlerinin sayılı olduğunu söylemişler. O öldükten sonra, yerini kimin alacağına karar bile verilmiş.

Vezire Hakanın sağlık durumu sorulduğunda:

— Önemli değil.. Önemli değil, demiş, yakında iyileşecek..

Birçok kimse, oğlu yada kızı olmadığından Hakanın ölümünden sonra, onun yerine geçecek en güçlü adayın vezir olabileceğini düşünerek şimdiden vezirin elini eteğini öpmeye başlamışlar.

Birgün yatağında bitkin ve bezgin bir halde ölümü bekleyen Hakan, o sırada, gözlerini güçlükle aralayıp baktığında Azrail'i (ölüm meleğini) görmüş.

Ölüm meleği başına Hakanlık tacını geçirmiş başucunda bekliyormuş.

Ölüm meleğinin yanında bir takım yabansı görüntüler göze çarpıyormuş. Belli belirsiz görebildiği bu görüntülerin kimi çok çirkin, kimileri ise güzelmış. Bunlar, ölmek üzere olan Hakanın yanında bulunmakla görevli iyilik ve kötölük cinleriymiş ve ardi arkası kesilmeyen sorularıyla onu terletiyorlarmış. (Bütün bunların yalnız Hakana göründüğünü, onun yatağı çevresinde bulunan vezir ve saray ileri gelenlerine görünmediklerini söylemeye gerek görmüyoruz.)

Ecel terleri döken Hakan; biraz olsun sıkıntısından kurtulmak ve geçmişini unutabilmek için güç işitilir bir sesle:

— Çalgılar çalınsın, şarkılar söylensin,
dehuş.

Ama, sesini kimseye işittirememiş. Kimse onun ne söylediğini anlamamış.

İşığı sönmüş gözlerini yanındakilere dikerek kurumuş dudakları arasından:

— Bülbülüm neredesin? Diye fısıldamış.

Son kez seni bir dinleyebilseydim.

Bölük pörsük söyleyebildiği bu sözleri duyan vezir, onun son isteğini yerine getirmek istemiş ve oyuncak bülbülü getirmeleri buyruğunu vermiş.

Bülbülü getirmişler. Vezir kurmuş, ötmemiş kuş. Gene kurmuş, gene ötmemiş. Ölüm meleği yaklaşmış, gözlerini Hakana dikerek öylece bakmaya başlamış. Onun canını alması için daha bir adım atması gerekmiş.

Hakanın öldüğünü sanan vezir ve adamları başları önlerinde odadan sessizce çıkıp gitmişler.

O sırada, açık pencereden insanın içini ısıtan, öylesine güzel, öylesine büyüleyici bir ses duyulmuş ki, Hakan kulak vermiş, bu gerçek bülbülün sesiymiş. Hakanın ölmek üzere olduğunu öğrenir öğrenmez onun son isteğini yerine getirmek için hemencecik koşup gelmiş.

Ötmüş, ötmüş. Öttükçe onun canlı, güzel sesinin titreşimlerinden ürken ve rahatsız olan görüntüler yavaş yavaş kaybolup gitmişler. Kımıltısız yatan Hakanın damarlarındaki kanın akışı gittikçe hızlanmış.

Ölüm meleği bile bu güzel sestten etkilenmiş. Bülbülün sustuğunu görünce: «Ötmeni istiyorum küçük kuş!» demiş.

O zaman bülbül ölüm meleğine şöyle demiş:

— isteğini bir koşulla yaparım. Hakanlık tacını, armasını ve kılıcını geri vereceksin.

Ölüm meleği, bülbülü dinleyebilmek için onun isteğini yerine getirmiş. Tacı, armayı ve kılıcı geri vermiş.

Buna çok sevinen bülbül ötmeye başlamış. Candan ve yürekte ötmüş. Gül bahçelerini, kekik kokuları sinmiş kırları, bitkileri ve ağaçları anlatmış.

Bülbül sustuğunda, çok duyulan ölüm, artık orada çok kalmayıp beyaz bir bulutçuğa dönüşerek pencereden süzülüp gitmiş.

Gücünü yeniden kazanan Hakan :

— Benim küçük kuşum, demiş. Nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Senin kalbini kırdım, sarayımdan gitmene neden oldum. Sen ise, başımda bekleyen ölümü uzaklaştırıp beni yaşama döndürdün. Seni nasıl ödüllendirebilirim? Benden gönlünün dilediği her şeyi isteyebilirsin..

Bülbül şöyle demiş:

— Bana ödüllerin en değerlisini verdin..

Hakan:

— Sana ne ödülü verdim ki? Diye sormuş. Altın kafesi bile almayıp geri çevirmedin mi?

Bülbül:

— Beni dinlerken ağlamıştın, demiş. İşte, gözlerinden süzülen iri gözyaşı damlaları benim için en değerli incilerden, mücevherlerden değerli şeylerdir.

Ve yeniden ötmeye başlamış. Az sonra Hakan derin bir uykuya dalmış. Uyandıığında odada kimsecikler yokmuş. Çünkü herkes onun cenazesini kaldırmak hazırlıkları için gitmişlermiş.

Hakan ötüşünü sürdüren bülbüle:

— Sevgili kuşum, demiş. Artık yanımdan hiç ayrılmayacaksın, değil mi? Oyuncak kuşa gelince, kalker kalkmaz onu çöplüğe atacağım.

Bülbül:

— Hayır, demiş. Onu çöplüğe atmayın

Hakanım. Size yardımı dokundu...

— Ama, artık sen varsın.

Bülbül şu karşılığı vermiş:

— Sarayınızda ne kadar mutlu olursam olayım, burada kalamam. Sık sık gelir, sesimi dinletirim size. Ayrıca, ülkede olup bitenler hakkında bilgi iletirim. Yoksullukları, çekilen sıkıntıları anlatırım.. Ama, sarayda kalmaya gelince, yapamam bunu.. Özgür olmalıyım, yoksa yaşayamam..

Bülbül bunları söyledikten sonra:

— Gene geleceğim, diyerek Hakana veda etmiş.

Giderken de:

— Yalnız, demiş. Size ülke hakkında haber ulaştırmanın kim olduğunu kimseye söylemeyeceksiniz Hakanım. Söz mü?

Sonra pır diye uçup gitmiş. Hakan yatağında doğrulmuş, tacım basma geçirmiş, altın kılıcını kuşanmış.

O sırada, Hakanın ölüsünü kaldırmaya gelenler, tacını giymiş, kılıcım kuşanmış olarak onu öyle ayakta sapasağlam görünce, şaşkınlıklarından az kalsın küçük dillerini yutacaklarmış.

Hakan, başta vezir olmak üzere, hortlak görmüş gibi kendisini korkulu gözlerle süzen saray ileri gelenlerini:

— İyi sabahlar!

Diyerek karşılamış.

Kırmızı pabuçlar

Karin, yoksul bir küçük kızdı. Yazları yalınayak dolaşır, kışın ne bulursa ayağına geçirir, soğuktan korunmaya çalışırdı. Köyün yaşlı kunduracısı acıyıp artan kırmızı derilerle ona, bir çift pabuç yaptı. Kaba saba pabuçlardı ama, gene de iş görürdü.

Küçük kız, onları hemen giymeyip kış için saklamıştı. Kış başlarında annesi ölüverdi. Mezarlığa giderken kırmızı pabuçlarını giydi, annesinin tabutu arkasından yürüdü. Böyle bir günde hiç kırmızı pabuç giyilir miydi? Ama, kızcağzın giyecek başka birşeyi yoktu ki!

Mezarlığa giderlerken oradan arabasıyla geçen yaşlı zengin bir kadın küçük kıızı görünce onunla ilgilendi, doğrusu çok acımişti zavallılığa. Ölünün gömülmesini bekledi. Mezarlıktan dönen köy papazından öksüz kızın kendisine virilmesini istedi.

Küçük Karin sevinmişti, kırmızı pabuçların uğurlu geldiğine inanıyordu. Oysa, yaşlı kadın çirkin olduklarını söyleyerek onları çöplüğe attı. Güzel pabuçlar ve giysiler aldı ona. Ayrıca dikiş dikmesini ve okumasını da öğretti. Karin, «cici» ve çok güzel bir kız olmuştu.

O günlerde, kraliçe yanına küçük kızını alarak ülkeyi dolaşmaya çıkmıştı. Yolu onların köyüne de uğradı. Karin, küçük prensesi gördü, ayağında kırmızı pabuçlar vardı. Yaşlı kunduracının yaptıklarından çok güzeldi bu kunduralar!

Karin, kilise'ye gidecek yaşa geldiğinde ona yeni giysiler ve pabuçlar satın almak için yaşlı kadınla birlikte kente gittiler. Karin, bir mağazanın

vitrininde güzel ayakkabılar ve çizmeler gördü. Bunların arasında, küçük prensesinkilere benzeyen bir çift kırmızı pabuç vardı. Dükkân sahibi, onların soylu bir kişinin kızına yapıldığını, ama ayağını sıktığı için geri verdiğini söylemişti.

Gözleri iyi görmeyen yaşlı kadın pabuçların rengini farketmedi ve onları Karin'e aldı. Kırmızı olduklarını bilse satın almaz ve hele dinsel törende ona kesinlikle giydirmezdi.

Karin kırmızı pabuçları giyip kiliseye gittiğinde herkesin gözü onun pabuçlarındaydı. Dik dik bakıyorlardı. Duvarlarda resimleri bulunan azizler (hıristiyanlıkta ermiş kişiler) bile gözlerini kırmızı pabuçlara dikmiş bakıyor gibiydiler.

Tören süresince dinsel müzik çalarken ve çocuklar ilâhiler söylerken Karin hep kırmızı pabuçlarını düşünüyordu. Papaz elini başına koyup onu kutsarken bile aklı onlardaydı.

Kiliseden çıktuktan sonra, yaşlı kadın durumu öğrendi, ona hemen bunu yetiştirmişlerdi. Karin uyarıldı, kiliseye, siyah pabuçlagidilirdi. Kırmızı birşey giymek hoş karşılanmazdı.

Ertesi pazar günü, Karin gene kırmızı pabuçlarını giyip öyle gitti kiliseye. Siyahları giymek içinden gelmiyordu.

Kiliseye giderlerken ayakkabıları tozlanmış ve yaşlı kadın rengini farketmemişti. Ama, kilisenin kapısında ilk kez yaşlı bir dilenci görmüş ve!

— Ne güzel pabuçlar! Demişti, bunlarla çok iyi dansedilir doğrusu! İzin verin, tozunu alayım!..

Yaşlı kadın yine farketmedi. Karinle birlikte kiliseye girdiler. Herkes gene kırmızı pabuçlara dik dik bakıyordu, onlardan gözlerini ayırmıyorlardı. Karinin de aklı pabuçlara takıldı. Bu yüzden dua etmesini unutmuştu.

Kiliseden çıkarken dilenci gene yanlarına geldi ve :

— Kunduralarınız çok güzel! Dedi. Tam dans ayakkabıları..

Bu sözlerden etkilenen Karin eteklerini havalandırarak döndü. Birden içinde dans etmek tutkusu uyamvermişti. Bu isteğe karşı koyamıyordu. Kırmızı pabuçlar sihirlimiydiler ne!..

Dans etmeye başladı. Yaşlı kadın:

— Karin! Ne yapıyorsun, delirdin mi sen? Dans etmenin yeri mi burası? Diyerek ona güçlkle engel oldu. Eve geldiklerinde kırmızı pabuçlar yerine kondu. Ama, kız onları unutamıyor, sık sık gidip bakıyordu, durumu ağırdı. Karin'in ona bakması gerekiyordu.

O günlerde yaşlı kadın hastalanmıştı, zordu, çünkü kendisini yoksulluktan kurtaran oydu.

Birgün onu baloya çağırdılar. Kız karar veremiyordu, baloya gitmeli mi, yoksa gitmemeli miydi?

— Baloya gitsem de, gitmesem de kadın ölecek..

Diye düşündü ve kırmızı pabuçlarını giyerek baloya gitti, dans etmeye başladı. Ama, şaşırtıcı şeyler olmaya başlamıştı!..

Sağa adım atarken, pabuçlar onu sola yürümeye zorluyorlar. Sola dönmek isterken karşı koyuyorlar, sağa dönmesini istiyorlardı.

Karin, hemen oradan ayrıldı, eve dönmek istedi. Bu kez, ayağındaki pabuçlar onu ormana gitmesi için zorlamaya başladılar. Kız bu güce boyun eğerek dans ede ede ormana gitti.

Ağaçlardan birinin üstünde birşey parlıyordu. Karin onun ay olduğunu sanmıştı. İyice baktığında çok şaşırdı. Bu kilise kapısında karşılaştığı yaşlı dilenciydi. Ona:

— Ne güzel dans ediliyor, değil mi, bu pabuçlarla?

Diye seslendi.

Karin korkmuştu, kırmızı pabuçları ayağından çıkarmak istiyordu. Ama, ne kadar uğraşıysa, bir türlü çıkarıp atamadı onları. Sanki ayaklarına yapışmışlardı.

Artık «dur otur» yoktu Karin için gece gündüz dans ediyor, ormanı dans ederek dolaşıyordu.

Böyle gide gide bir mezarlığa varmıştı. Derken, uzun beyaz giysili bir melek görüldü. Kaşları çatılmıştı, elinde bir kılıç tutuyordu. Karin'e:

— Kırmızı pabuçlar ayağında olduğu sürece dans edeceksin, dedi. Köy köy, kent kent dolaşıp dans edeceksin. Bencil, inatçı çocukları arayıp bulacak, onlar için dans edeceksin.. Senden bıkip usanacaklar, nefret edecekler ve seni yanlarından kovacaklar.. Söz dinlememenin cezası budur!.

Karin acıyla bağırdı:

— Bana yardım edin, kurtarın beni!

Ama, yerinde duramayıp sürekli dans ettiği için sesini meleğe duyuramamıştı.

Bir gün dans ede ede yaşlı kadının evinin önünden geçerken o sırada kapı açılmış, içerden bir tabut çıkarmışlardı. Karin, yaşlı kadının öldüğünü anlayıp çok üzüldü. Büsbütün yalnız kalmıştı. Melekler onu cezalandırmışlardı. Cezası da, durmadan dans etmekte. Dans etmekten ayakları şişiyor, dikenler bacaklarını kanatıyordu. Artık dayanamayacaktı, canına tak etmişti.

Kentin dışında küçük bir eve uğradı. Burada bir cellât oturuyordu. Kapıyı çaldı. Cellât, onu tepeden tırnağa dek süzdükten sonra.

— Anlaşılan, benim kim olduğumu bilmiyorsun, küçük hanım dedi. Ne işi var, senin gibi bir kızın burada?

Karin başını eğerek:

— Sizden bir şey istiyorum, diye karşılık verdi: Ben bir suç işledim. Cezamı çekmeliyim..

Suçunun ne olduğunu anlattı ve kırmızı pabuçlarını göstererek:

Beni bu ayakkabılardan kurtarın, dedi. Ayaklarımı kesin!

Cellât, kızın kırmızı pabuçlu ayaklarını kesti.

Güçlkle ormana dönen Karin elinden geldiğince kendine koltuk değnekleri yaptı ve bir gün kiliseye gitti. Kapının önünde kırmızı pabuçları görünce korkup hemen kaçtı oradan.

Başka bir gün :

— Kiliseye gidenlerden çok az günâh işledim ben!.

Diye yüreklenererek yeniden gitti. Ama, kilisenin kapısında kırmızı pabuçları görünce gene gerisin geriye döndü.

Koltuk değnekleriyle ayakta durabilen bir insandan yararlanılamazdı. Bu nedenle kimse ona iş vermeye yanaşmıyordu. Sonunda papaza başvurmayı düşündü. Kendisine belki iş verirlerdi. Haline acıyan karısı onu yanına hizmetçi olarak aldı.

Çocuklar onu sevmişlerdi. Masallardaki renkli ve zengin yaşamdan, prens yada prenses olmaktan, güzel giysilerden, mücevherlerden, görkemli balolardan söz ederlerken Karin, acı acı gülümsüyordu.

Pazar günü kiliseye giderlerken onu da götürmek istediler. Kız koltuk değnekleriyle gidemeyeceğini söyledi. Papazın karısı pek inanmamıştı buna.

Oysa Karin, kırmızı pabuçlarla karşılaşmamak için kiliseye gitmek istemiyordu. Onlar gittikten sonra, kızcağız oturup ağlamaya başladı. Çok acı çekiyordu.

Birden mezarlıkta gördüğü melek beliriverdi karşısında, Kaşları çatılmamıştı, bağışlayıcıydı, kılıcı yoktu, onun yerine elinde bir çiçek dalı tutuyordu.

Çiçek dalını tavana dokundurdu, o an tavanbirden gözden kaybolup yok oldu. Pırıl pırıl yıldızlar göründüler. Sonra duvarlar karanlığa karıştı, yok olup gittiler. Kız kendini kilisede buluverdi.

Duvarlardaki aziz resimlerini gördü. Orglar çalıyordu. Siyah giysili ve siyah ayakkabılı insanlar kurumla sıralarda oturuyorlardı.

Bir süre sonra eve geldiklerinde, Karini odanın ortasında cansız yatarken buldular. Gülümsüyordu, çünkü tanrının yanına gitmişti.

Orada, kırmızı pabuçları olduğu için kimse onu suçlamayacaktı!

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Altın çocuk

Fakir bir oduncu bütün gün bin bir zahmetle topladığı odunları sırtına vurmuş, eve dönüyordu. Mevsimlerden kıştı. Orman bembeyaz bir kar örtüsü altında uyuyor, ağaç dallarından koca koca buzlar sarkıyordu. Hava o kadar soğuktu ki, dağlardan akan çağlayanlar bile donmuştu. Sanki dünya evleniyordu da gelinliğini giymişti. Zavallı hayvanlar, açlıktan ne yapacaklarını şaşırılmışlardı. Küçük sincaplar, çam ağaçlarının oyuklarına çekilmiş, burunlarını karınlarına bastırarak ısınmaya çalışıyor, tavşanlar donmamak için tostoparлак olmuş, yuvalarında yatıyorlardı. Oduncu sırtındaki yüke rağmen karları yarak ilerlemeye çalışıyordu. Bir ara ayağı takılıp, derin bir çukura düştü. Çıktığı zaman, görseydiniz tanıyamazdınız, çünkü değirmenciler gibi bembeyaz olmuştu. Bir defasında da ayakları buza takıldı. Saatlerce yürüdüktan sonra, uzaktan köyün ışıkları görüldüğü zaman sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Zavalılık çok fakirdi ve karınlarını doyurmak için karda kışta çalışıyordu. Ama yaşamak yine de güzeldi ve bütün bu zahmetlere değiyordu. O sırada ormanın içinden bir bebek ağlaması duydu. Kulaklarına inanamadı önce, ama yeniden duyunca sırtındaki odunları bırakıp hızla koşmaya başladı. İyi kalpli oduncu, nihayet bir ağacın altında altın işlemeli bir elbise olduğunu gördü. Elbisenin altında bir şeyin kıpırdadığı belli oluyordu. Hemen elbiseyi açmaya başladı. Altın işlemeli elbiseye sarınmış dünya güzeli bir bebek çıktı! Oduncu çok şaşırmişti. Çocuğu burada ölüme terk etmek doğru bir şey değildi. “Ben de fakirim, ama çocuğu burada bırakmam. Onu eve götüreyim, karım kendi çocuklarımıza baktığı gibi

ona da bakar.” diye düşündü. Çocuğu alıp elbiseye sardı ve köye doğru yürümeye başladı. Nihayet köye vardı.

Karısı kapıyı açtığı zaman, kocasını sağ salim görünce çok sevindi. Sırtından yükünü aldı, sonra ayakkabılarını çıkarıp içeri girmesini söyledi. Adam:

— Yalnız, ormanda bir şey buldum, onu da yanımda getirdim.

Kadın biraz şaşırıldı:

— İyi yapmışsın, dedi. Birçok eksliğimiz var. Hadi göster bana, belki bir işe yarar.

Bunun üzerine oduncu kumaşı açarak, bebeği gösterdi. Kadın bebeği görünce ne yapacağını şaşırıldı:

— Eyvahlar olsun! Biz kendi çocuklarımızı bakamazken başımıza bir de bunu çıkardın. Bunun bize felâket getirmeyeceği ne malûm? Nasıl bakacağız elin çocuğuna? diye söylenmeye başladı.

— Bu soğukta bırakamazdım ya! dedi oduncu.

Sonra nasıl bulduğunu anlattı. Ama kadının siniri bir türlü geçmiyor, hem bağırıyor hem de onunla alay ediyordu:

— Bizim çocuklarımız ekmek bulamasın, sonra da kalkıp elin çocuğunu besleyelim, iyi iş doğrusu! Söylesene bizi kim doyuracak?

— Allah, kurtları kuşları beslemiyor mu?

— Evet, ama onların çoğu kış gelince ölüyor!

Oduncu başka bir şey söylemedi, ama açık kapının önünden de ayrılmadı. Buz gibi bir rüzgâr içeri giriyordu; kadını:

— Neden kapıyı kapamıyorsun? İçerisi buz gibi oldu. Üşüyorum, dedi.

— Katı yürekli birinin bulunduğu evde, daima soğuk bir rüzgâr esmez mi? dedi adam.

Kadın, sesini çıkarmadan içeri girerek ateşin başına geçti. Biraz durduktan sonra geri döndü. Gözleri dolu dolu olmuştu. Çocuğu kocasından alarak kucakladı, ateşin karşısına götürdü, sonra da en küçük çocuğunun

yanına bir yatak yaparak yatırdı. Altın gibi, sapsarı saçlı ve pembe yanaklı çok güzel bir bebektir. Kadın, gülümseyen bebeğe bakıp ne kadar da güzel olduğunu düşündü. Ertesi gün oduncu, çocuğun altın işlemeli elbisesi ile boynundaki kıymetli gerdanlığı alıp dolaba sakladı.

Oduncunun çocuklarıyla beraber büyüyen çocuğun güzelliğı gün geçtikçe artıyordu. Çocuk o kadar güzeldi ki, görenler bakmaya doyamıyor, bir gören bir daha görmek istiyordu. Altın gibi parlayan saçlarından dolayı, onu Altın Çocuk diye çağırıyorlardı. Ne var ki, onun bu güzelliğı gün geçtikçe kendisini egoist ve gururlu yapmıştı. Gittikçe kendini beğenmiş bir tavır takınan Altın Çocuk, zamanla köyün diğer çocuklarını da, beraber büyüdüğü oduncunun çocuklarını da beğenmez oldu. Her fırsatta onlara hakaret ediyor ve aşağılıyordu. En büyük zevki etrafındaki çocuklara hükmetmek, onlara hizmetçi muamelesi yapmaktı. Hiç kimseye acımadı. Hele, kör, topal gibi sakatları gördüğü zaman acımak şöyle dursun, üstelik alay eder ve zavallıları taş yağmuruna tutardı. Altın Çocuğun başka bir zevki de su birikintilerine gidip kendi güzelliğini seyretmekti. Oduncu ile karısı, sık sık onu azarlar:

— Biz sana, senin başkalarına davrandığın gibi davranmadık! Sen de bir zamanlar onlar gibi kimsesiz ve yardıma muhtaç bir durumdaydın! derlerdi.

Köyün yaşlıları da ona durmadan nasihat ederlerdi. Ama söylenen sözlerin hepsi de, onun bir kulağından girer, bir kulağından çıkardı.

Bir gün, köye ihtiyar bir dilenci gelmişti. Zavallı kadıncağızın elbiseleri yırtılmış, yol yürümekten ayakları parçalanmıştı. Zayıflıktan neredeyse ölecek haldeydi. Köye gelince bir ağacın altına oturup dinlenmek istedi. Altın Çocuk onu gördü ve arkadaşlarını toplayarak:

— Bakın, ağacın altındaki pis dilenciye bakın! Gelin onu kovalım, çünkü çok çirkin! dedi.

Sonra yanına gidip ona taş atmaya, zavallı kadınla alay etmeye başladı. Bu sırada oduncu onun yaptıklarını görünce koşup geldi:

— Ne yapıyorsun? dedi. Sen dünyanın en katı kalpli insanısın! Ne diye kadıncağıza böyle davranıyorsun?

Altın Çocuk bu sözlerden sonra hırsından kıpkırmızı oldu ve:

— Ben senin oğlun değilim! diye bağırdı. Benimle bu şekilde konuşamazsın!

— Doğru, ama ben seni ormanda bulduğum zaman acımiştim! diye cevap verdi oduncu.

Dilenci kadın bu sözleri duyunca birden bağırdı ve kendinden geçti. Oduncu, kadıncağızı evine götürdü; karısıyla beraber uğraşıp zavallıyı ayılttı. Sonra yiyecek verdiler. Ama dilenci hiçbir şey yemek istemiyordu.

— Demek, çocuğu ormanda buldunuz, dedi. On yıl önceydi değil mi?

— Evet, tam on yıl oldu.

— Peki, üstünde ne vardı, söyleyin bana? Boynunda kıymetli bir gerdanlık var mıydı? Elbisesi altın işlemeli miydi?

Oduncu şaşırmişti:

— Doğrusu, tam dediğiniz gibi oldu.

Sonra dolabı açarak, gerdanlıkla elbiseyi çıkardı. Kadın onları görünce sevinçten ağlamaya başladı:

— O, benim yavrum! Onu ormanda kaybetmişim! Yalvarırım, onu hemen getirin! Çünkü sevgili yavrumu bulmak için bütün dünyayı dolaştım!

Oduncuyla karısı çıkarak Altın Çocuğu çağırdılar.

— Çabuk gel! Annen geldi, seni bekliyor!

Altın Çocuk buna çok şaşırды ve annesini görmek için koşa koşa, heyecan içinde eve geldi. İçeri girdiği zaman:

— Hani benim annem? Burada şu pis dilenciden başka kimseyi göremiyorum!

Dilenci cevap verdi:

— Annen benim yavrum.

— Çıldırılmışın sen! Sen kim, benim annem olmak kim... Çünkü sen çirkin bir dilencisin ve ben senin oğlun değilim! Çabuk defol buradan!

— Hayır, sen benim çocuğumsun; Haydutlar, seni kollarımdan alıp, kaçırdılar! Ama ben seni tanıdım. Boynundaki gerdanlık ve sırtındaki elbiseyi sana ben yapmıştım. Sana yalvarıyorum benimle beraber gel, çünkü seni bulmak için bütün dünyayı dolaştım!

Altın Çocuk yerinden bile kıpırdamadı, ihtiyar kadının söylediklerine kulaklarını ve kalbini tıkayarak:

— Benim annem bile olsan, bu kılıkla karşıma çıkacağına benden uzak dursan en büyük iyiliği yapmış olursun. Hadi, hemen git buradan ve bir daha dönme!

Kadıncağız:

— Ne yazık! Bari gitmeden önce seni bir defa kucaklayayım. Çünkü seni bulmak için çok acı çektim!

— Hayır, senin yüzüne bile bakmaya öğreniyorum! Seni kucaklamaktan bir yılını, bir yengeci kucaklamak daha iyidir!

Bu sözler üzerine zavallı kadın kalktı ve hıçkırıklar içinde gözden kayboldu. Altın Çocuk, onun gittiğini görünce arkadaşlarının yanına döndü. Ama arkadaşları onu görünce bağırmaya, alay etmeye başladılar:

— Şuna bakın. Yılandan daha soğuk, yengeçten daha çirkin olmuş!

Onunla alay edip, taşa tuttular. Altın Çocuk bu sözlerden hiçbir şey anlamamıştı. “Zavallılar delirdi” diye söylenerek hemen en yakın su birikintisine koştu. Güzelliğini seyretmek istiyordu.

Suya bakınca bir de ne görsün! Aman Allah’ım, yüzü bir yengeç kadar çirkin olmuş, vücudu bir yılan gibi pullarla kaplanmıştı. Büyük bir ümitsizlik içinde kendisini yere atarak:

— Ben bunu hak ettim! Çünkü annemi inkâr ettim! Ona kötü sözler söyledim! Annemin kalbini kırdım! Kendimi beğenmişliğim, annemi incitmemen neden oldu! Onu arayıp, bulmalıyım! diye ağlamaya başladı.

Yola çıkacağı sırada, oduncunun küçük kızı yaklaştı:

— Güzelliğini kaybettiğin için üzülme. Yine bizimle beraber kal. Ben seninle alay etmem, dedi.

Ama Altın Çocuk:

— Hayır, annemi bulmalıyım. Nerede olursa olsun, onu bulup kendimi affettireceğim.

Çünkü ben anneme kötü sözler söylediğim için bu hale geldim, dedi.

Sonra koş koş annesinin peşinden yola koyuldu. Bütün gün, ormanın içinde seslenerek dolaştı. Akşam olduğu zaman çimenlere uzanıp yattı. Onu gören bütün hayvanlar kaçıyorlardı. Çünkü ne kadar kalpsiz ve zalim olduğunu hepsi de iyi bilirdi. Böylece ormanın içinde yapayalnız kaldı, yanında sadece bir yılanla bir de yengeç vardı. Onlar hiç eksik olmuyordu.

Sabahleyin uyandığı zaman, ağaçlardan yabani meyve toplayıp yedi ve yola koyuldu. Yürürken bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da karşısına her çıkana annesini soruyordu. Tavşana:

— Sen, çok hızlı koşarsın; annemi gördün mü?

Tavşan:

— Gözümü oyduğun için, etrafı göremiyorum, diye cevap verdi.

Kırlangıca sordu:

— Sen her yerde uçabilirsin, söyle annemi gördün mü?

Ama kırlangıç:

— Benim kanatlarımı koparan sen değil misin? diye cevap verdi. Artık uçamıyorum.

Ağaçların altında oynayan sincaba bile sordu:

— Annem nerede?

— Ne bileyim ben. Sen benim annemi öldürdün; şimdi de öldürmek için kendi anneni mi arıyorsun?

Altın Çocuk, başı önünde ağlaya ağlaya bütün hayvanlardan özür diledi. Üç gün süren yorucu bir yolculuktan sonra ormandan çıktı.

Artık ovada yürüyordu. Köylere uğradığı zaman, çocuklar onunla alay ediyorlardı. Ondan korkan köylüler, onu samanlıklarında bile yatırmak istemiyorlar, hizmetçiler onu daha uzaktan görür görmez kovuyorlardı. Hiçbir yerde annesinden bir haber alamıyordu.

Böylece üç yıl geçti. Üç yılda bütün dünyayı dolaştı, ama annesini bulamadı. Bazen annesini görür gibi oluyor, delicesine koşmaya başlıyor, ama hiçbir zaman ona yetişemiyordu. Nihayet bir akşam, büyük bir şehrin surları önüne geldi. Üç sene yalın ayak gezmiş olması, üç sene boyunca bir tek tatlı söz işitmemesi ve daima hakaret görüşü onu artık tamamen bitkin bir hale getirmişti. Büyük şehrin kapısına geldiği zaman, ayakları kan içindeydi. Nöbetçiler, ona ne istediğini sordular.

— Annemi arıyorum! Yalvarırım müsaade edin de şehre gireyim, belki burada bulurum!

Ama askerler onunla alay ettiler, içlerinden biri sakalını kaşdı, sonra:

— Doğrusunu istersen, annen seni görürse hiç de sevinmez! Çünkü sen bir yengeçten daha çirkin, bir yilandan daha soğuksun. Hadi, defol git buradan! Senin gibi bir mendeburun annesi burada olamaz! diye bağırdı.

Bir başkası da:

— Annen kim? diye sordu. Neden arıyorsun?

Altın Çocuk:

— Annem de benim gibi bir dilenci, diye cevap verdi. Ona çok kötü sözler söyledim. Onu bulup özür dilemek istiyorum! Yalvarırım beni içeri bırakın! Belki de buradadır!

Ama bu yalvarmaları hiç fayda etmedi, süngüleriyle iterek zavallıyı uzaklaştırdılar. Tam o sırada bir başkası söze karıştı:

— Yahu bu maskarayı ne diye kovuyorsunuz? Hiç olmazsa esir olarak satar, parasıyla şarap içeriz.

Bu sözleri duyan korkunç yüzlü bir ihtiyar:

— Onu bir şarap parasına ben satın alırım, dedi.

Askerler hemen çocuğu ihtiyara sattılar. O da Altın Çocuğu şehre soktu. Sokaklardan geçtikten sonra küçük bir kapının önünde durdular; ihtiyar sopasıyla dokununca kapı açıldı. Birkaç basamak indiler, sonra adam çocuğun gözünü bağladı. Altın Çocuk, yolun bundan sonraki kısmında nereden geçtiklerini bilemiyordu. Gözünün bağı çözüldüğü zaman, kendisini bir mahzende buldu. İhtiyar, ona simsiyah bir parça ekmek verdi. Sonra da sarımtırak renkte bir bardak su vererek zorla içirdi ve kapıyı kilitleyip dışarı çıktı. Bu ihtiyar aslında tehlikeli bir büyücüydü.

Ertesi sabah çocuğun yanına geldiği zaman:

— Bana bak, ileride düşmanlarımızın şehrinin yanında bir orman vardır. Orada üç tane kıymetli altın gizli. Bunlardan biri beyaz, biri sarı, biri de kırmızı renktedir. Bugün, bana beyaz renkli altını getireceksin. Eğer akşama kadar getiremezsen sana yüz sopa vururum! Hadi, hemen git! Güneş batınca, seni evin kapısında bekliyor olacağım! Altını mutlaka getir ve unutma ki, benim esirimsin! Seni para vererek satın aldım, dedi.

Çocuğun gözlerini bağlayarak dışarı çıkardı. Çocuk birkaç saat yürüdüktan sonra, büyücünün söylediği ormana vardı. Burası çok güzel bir yerdi. Her taraftan tatlı kuş cıvıltıları geliyor, çiçeklerden iç açıcı kokular yükseliyordu. Uzun zamandır mahzende kapalı kaldığı için, bütün bunlar zavallının hoşuna gitti, ama sonra görevini hatırlayınca yine ağlamaya başladı. Bu koskoca ormanda beyaz altını nasıl bulabilirdi? Akşama kadar aradığı halde, beyaz altını bulamadı. Akşam olunca yüz sopa yiyeceğini bile bile şehrin yolunu tuttu. Tam ormandan çıkacağı sırada, bir ses duydu. Bu acı çeken bir hayvanın bağırtısına benziyordu. Hemen o tarafa doğru koştu. Bir tavşan tuzağa düşmüştü. Biraz sonra avcı gelip, onu öldürecekti. Tavşanı tuzaktan kurtardı, sonra:

— Ne tuhaf, ben bir esirim, ama sana özgürlüğünü verebiliyorum, dedi.

Bunun üzerine tavşan:

— Beni ölümden kurtardın. Buna karşılık, ben de sana yardım etmek isterdim, dedi.

Altın Çocuk:

— Beyaz altını arıyorum, ama hiçbir yerde bulamadım. Eve dönünce sahibim beni dövecek, dedi.

— Benimle gel, dedi tavşan.

Biraz gidince, bir çınarın dibinde beyaz altını gördü. Bunun üzerine tavşana:

— Sana yaptığım yardımı bin mislisiyle ödedin, dedi.

Sonra tavşana teşekkür ederek, şehrin yolunu tuttu. Şehri çevreleyen surların kapısına gelince birini gördü. Zavallının vücudu yara içindeydi ve elbiseleri de yırtık pırtıktı. Adam çocuğu görünce seslendi:

— Açlıktan ölüyorum! Allah rızası için bana biraz para ver!

Altın Çocuk:

— Ne yazık ki, yanımda bir tek para var; onu da efendime götürüyorum. Götürmezsem bana yüz sopa vuracak.

Dilenci o kadar yalvardı ki, çocuk dayanamadı ve altını ona verdi. Eve geldiği zaman, büyücü daha kapıdan:

— Altını getirdin mi? diye sordu.

Altın Çocuk:

— Hayır, diye cevap verdi.

Bunu duyan büyücü, çocuğun üzerine atılarak onu dövdü, sonra önüne boş bir kap uzatarak yemesini, boş bir bardak uzatarak içmesini emretti. Sonrada, zavallıyı mahzene kapattı.

Ertesi sabah, büyücü yine geldi. Altın Çocuktan, gidip sarı altını getirmesini istedi. Büyücü, bu defa da bulamazsa üç yüz sopa vuracağını söyleyerek, zavallı çocuğu korkuttu. Altın Çocuk,

Üzüntü içinde ormana gitti. Bütün gün aradı, taradı ama sarı altını bulamadı. Akşam olduğu zaman bir taşın üzerine oturup ağlamaya başladı. O sırada bir gün önce kurtardığı tavşan görüldü:

— Niye ağlıyorsun? diye sordu.

— Bu ormanda sarı altın varmış, onu arıyorum. Eğer bulamazsam efendim üç yüz sopa vuracak!

Tavşan:

— Benimle gel, dedi.

Hemen ormana girdiler. Tavşan onu bir gölün kenarına götürdü. Suyun dibi pırl pırl parlıyordu. Sarı altın oradaydı. Altın Çocuk sevinçle bağırdı:

— Sana nasıl teşekkür edeyim? İkinci defadır bana yardım ediyorsun!

Tavşan giderken:

— Sen benim hayatımı kurtardın ya, dedi.

Altın Çocuk sarı altını alarak yola koyuldu. Şehrin kapısına geldiği zaman, dilenci yine karşısına çıktı. Önünde diz çöküp:

— Allah rızası için, bana para ver! Açlıktan ölüyorum! diye inledi.

Altın Çocuk:

— Sadece sarı altınım var, onu da sahibime götürüyorum. Eğer bugün de götürmezsem beni dövecek, dedi.

Dilenci o kadar çok yalvardı ki, çocuk dayanamadı ve sarı altını da ona verdi. Eve geldiği zaman ihtiyar daha uzaktan:

— Altını getirdin mi? diye sordu.

Çocuktan: “Hayır” diye cevap alınca üstüne atılıp fena halde dövdü, sonra hemen mahzene hapsetti. Ertesi sabah da şafakla beraber odasına girerek:

— Eğer, bugün bana kırmızı altını getirirsen seni serbest bırakırım. Getirmezsen hayatından ümidini kes, çünkü hemen öldürürüm, dedi.

Altın Çocuk tekrar ormana gitti. Bütün gün, akşama kadar altını aradı, ama bulamadı. Akşam bitkin bir halde bir taşa oturup, ağlamaya başladı; çünkü bu defa artık kurtuluş yoktu. Eve dönünce adamın kendisini öldüreceği muhakkaktı. Zavalılık halini düşünüp ağlarken, tavşan yanına geldi ve:

— Kırmızı altın arkandaki oyuğun içinde. Artık ağlama, dedi.

Altın Çocuk:

— İyi, ama ben senin bu iyiliğini nasıl öderim, dedi.

— Neden? Bir zamanlar sen de bana yardım etmemiş miydin?
dedi tavşan.

Çocuk fazla vakit kaybetmeden kırmızı altını alıp yola koyuldu. Fakat şehre gelince dilenci yine yolunu keserek yalvarmaya başladı:

— Altını bana ver, yoksa açlıktan öleceğim!

Altın Çocuk yine adama acıdı, ne olursa olsun diyerek altını ona verdi ve:

— Al, senin daha çok ihtiyacın var, dedi.

Ama doğrusu çok üzgündü, çünkü şehre girince ihtiyarın kendisini öldüreceğini biliyordu.

Bununla beraber şehre girince neye uğradığını anlamadı. Çünkü kapıdan içeri adımını atınca nöbetçiler önünde iki büklüm eğildiler, hepsi de:

— Aman Allah'ım, efendimiz ne kadar güzel, diyorlardı.

Sokaklardan geçerken arkasına halk takıldı; herkes kendi arasında:

— Dünyada ondan güzel biri olamaz! diyordu.

Altın Çocuk o kadar şaşırmişti ki, yolunu kaybetti ve biraz sonra kendisini kralın sarayı önünde buldu. Aynı anda sarayın kapıları açıldı ve yüksek rütbeli subaylar, dışarı çıkarak önünde eğildiler. Hepsi de:

— Sen bizim prensimizsin! Kralımızın oğlusun! Biz de seni bekliyorduk! dediler.

Altın Çocuk korkudan titreyerek cevap verdi:

— Ben, bir kralın değil, fakir bir dilencinin çocuğuyum! Bu kadar çirkin olduğum halde, neden bana güzel diyorsunuz?

Zavallı çocuk kendisiyle alay ettiklerini sanıyordu. Askerlerden biri, pırlıl pırlıl parlayan çelik kalkanını çocuğun önüne getirdi. Altın Çocuk tekrar eski güzelliğine kavuşmuş olduğunu gördü.

Kralın adamları önünde diz çökerek:

— Uzun zamandan beri sizi bekliyorduk, dediler.

Altın Çocuk:

— Ben buna lââyık değilim! Ben annemi inkâr ettim! Onu bulmadan hiçbir yerde kalamam!

Onu bulup özür dilemeliyim! Rica ediyorum, beni bırakın gideyim! dedi ve gitmek üzere yürüdü. O sırada, kalabalığın arasında annesini gördü. Birden çılgın gibi ona doğru koştu. Heyecandan konuşmıyor, sadece annesinin yaralı ayaklarını öpüyor ve ağlıyordu. Heyecanı biraz yatışınca:

— Anne, beni affet! Gururum yüzünden seni inkâr ettim! Sana çok kötü davrandım! Yalvarırım beni yine sev; ben senin çocuğum! diye yalvardı.

Dilenci cevap vermiyordu. O sırada annesinin yanında her tarafı yara içinde olan adamı gördü; hemen ona dönerek:

— Ben sana üç defa yardım ettim, sen de bana yardım et! Anneme benimle konuşmasını söyle! diye bağırdı.

Altınları verdiği dilenci de cevap vermedi. Çocuk tekrar annesine dönerek:

— Anne, üzüntümden ne yapacağımı bilemiyorum! Beni affettiğini söyle, hemen ormana döneyim! dedi.

Altın Çocuk, tekrar annesinin ayaklarına kapandı. Bunun üzerine dilenci elini çocuğun başına koyarak:

— Kalk! dedi.

Çocuk doğruldu. Karşısında Kral ve Kraliçe vardı. Kraliçe:

— İşte, yardımına koştuğun baban, dedi.

Kral:

— İste, ayaklarını öptüğün annen, dedi.

Üçü birden kucaklaşarak halkın çalgınca alkışları ve “Yaşa” sesleri arasında saraya girdiler. Büyücüye büyük bir ceza verildi. Oduncuya ise çok kıymetli hediyeler gönderildi. O günden sonra, herkese iyilik ederek ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşadılar.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Mimi'nin hayalleri

Mimi, camın kenarında oturmuş, yağın yağmuru ve ıslanmamak için hızlı hızlı yürüyen adamları ve kadınları seyrediyordu. Bir yandan da hayal kuruyordu. Tıpkı yolun karşısındaki okuldan dağılan çocuklar gibi, gideceği bir evi, onu kapıda karşılayan bir annesi olduğunu hayal ediyordu. Günün çok geç bir saati olmamasına rağmen hava kararmış, tıpkı dışarı gibi oda da kasvetli bir hale bürünmüştü. Dün sabahtan beri hiç durmadan çalıştığı için, uykusu gelmeye başladı. Bugün, kimsesiz çocuklar yurdunda denetleme vardı. Mimi, çocukların en büyüğü olduğu için, hepsi ile teker teker ilgilenmişti. Müfettişler gelmeden önce bütün çocuklar yıkanmış, tertemiz kıyafetlerini giymiş ve saçları taranmıştı. Ayrıca her taraf sabunlu sularla temizlenmiş, yataklar düzgün bir şekilde toplanmış ve eşyaların tozu alınmıştı. Misafirlere çayın yanında ikram edilecek kekler ve kurabiyeler de hazırlandıktan sonra, Müdire hanım'ın saat onda kontrole gelmesini beklemeye başlamışlardı. Mimi, bu arada çocukları düzgün bir şekilde sıraya koymaya çalışıyordu. Ufaklıklar, bir türlü yerlerinde durmuyor ikide bir sırayı bozuyorlardı. Kimi ağlıyor, kimi oyun odasına kaçmaya çalışıyordu. Bazı haylazlar da, gizlice mutfağa girip, misafirler için hazırlanmış yiyecekleri aşırıya çalışıyordu. Mimi, son olarak çok nazik ve terbiyeli olmalarını ve sorulan sorulara saygılı bir şekilde cevap vermelerini tembih etti. O da kırmızı kazağını ve kareli eteğini giymişti. Uzun kestane saçlarını özenle taramış ve kırmızı tokasını saçlarına tutturmuştu. Aynanın karşısına geçip, baktığında görünüşü

onun da hoşuna gitmişti. Yurdun uzun koridorunda yankılanan ayak seslerini duyan çocuklar:

— Müdire hanım geliyor! Müdire hanım geliyor, diye telaşla bağırmışlardı.

Çocuklar, boy sırasına girerek, kontrole hazırlanmışlardı. Müdire hanım, çok sert görünüşlü ve çok disiplinli bir kadındı. Ama bütün çocukları çok seviyor ve onlar için çok çalışıyordu. Askerlerini denetleyen bir komutan edası ile sıranın başından sonuna kadar, ağır ağır yürüdü. Çocukların ellerini, kıyafetlerini ve ayakkabılarını sert bir ifadeyle kontrol etti. Sonra da yatak odalarına girip, yine aynı ifadeyle birer birer dolaştı. Koridora çıkıp, çocukların karşısına dikildi. O yokken aralarında fısıldaşan çocuklar, korkarak sustular.

Bir dakika kadar süren can sıkıcı bir sessizlikten sonra, müdire hanım:

— Bir saat sonra müfettişler burada olacaklar. Sizler, iyi yetiştilmiş ve saygılı çocuklar olduğunuzu onlara ispat etmelisiniz. Onların üzerinde bırakacağınız iyi bir izlenim sizin yararınıza olacaktır çocuklar. Eğitiminize devam edebilmeniz ve burs alabilmeniz için, bu yurdun çok iyi olduğunu onlara göstermeliyiz. Müfettişlerle birlikte yardım birliğinin de geleceğini sakın unutmayın! dedi ve Mimi'ye bakarak:

— Mimi, çocukları okuma salonuna götür ve misafirlerimiz gelene kadar onlarla ilgilen! dedi

Mimi, sesi titreyerek:

— Tabii efendim, dedi ve sıranın önüne geçerek onları salona götürdü.

Yağmur hala yağıyordu. Cama vuran damlalar, ince bir yol çizerek akıp, kayboluyordu. Nihayet denetleme sona ermişti. Her ayın son günü yapılan bu denetleme hangi yönden bakarsanız bakın korkunç bir gündür. Sıkıntı ile beklenir, çalışarak geçirilir ve bütün yurtda büyük bir gerginlik yaratırdı. Zavallı Mimi, yorgunlukla başını soğuk cama dayayarak dışarıyı seyretmeye devam etti. Sabahın beşinden beri ayaktaydı. Bu günü de başarı ile bitirmişlerdi. Ziyaretçiler, onları teftiş etmiş ve

aylarını içmişlerdi. İşlerini bitirdikleri için rahat, kendi evlerine, sıcak sobalarının yanına dönüyorlardı. Mimi, başı camda, yurdun kapısındaki otomobilleri ve binip gidenleri seyreliyordu. Her otomobil kalktıkça o da onlarla beraber güzel bir eve gittiğini düşünüyordu. Sırtında güzel bir manto ile arabaya girince şöföre:

— Eve, diyordu.

Mimi dalgın dalgın düşünürken yanına gelen çocuklardan:

— Seni bürodan istiyorlar. Acele etsen iyi olur, dedi.

— Kim istiyor beni?

— Müdire hanım.

Mimi: “Acaba bir hata mı yaptım?” diye düşündü. Yoksa kekler ve kurabiyeler güzel olmamış mıydı? Yoksa — aman Allah’ım! — çocuklardan biri misafirlere bir saygısızlık mı yapmıştı?

Mimi, aşağı inerken yardım birliğinin üyelerinin sonuncusu da kapıdan çıkmak üzereydi. Mimi onu sadece arkadan gördü. Elini sallayarak bir araba çağırıyordu. Otomobil yaklaşınca kuvvetli farların ışığı adama vurdu ve duvara gölgesi düştü. Bu bütün döşemeyi ve duvarı kaplayan upuzun bacaklı bir gölge idi. Mimi’ye acayip bir örümcek gibi göründü ve kızcağız gülmekten kendini alamadı. Mimi, yaradılıştan neşeli bir kızdı. Eğlenmek için karşısına çıkan en küçük bir fırsatı kaçırmazdı. Müdire hanımın odasının kapısını çalıp, içeriye girdi; işin tuhafı o da gülümsüyordu.

— Otur bakalım Mimi, dedi. Sana anlatacaklarım var.

Mimi iskemleye oturdu ve heyecandan nefesini tutarak beklemeye başladı. O sırada bir otomobilin ışığı pencereyi aydınlattı.

Müdire Hanım:

— Şimdi giden beyi gördün mü? dedi.

— Sadece sırtını gördüm.

— O, yardım birliğimizin en saygın üyelerinden biridir. Bu yurdun yaşaması için, her türlü yardımı yapar. Adını söylemeye yetkili değilim. Kendisi öyle istiyor.

Mimi şaşırmişti. Şimdiye kadar yardım birliği üyeleriyle ilgili bir konunun kendisiyle konuşulduğunu hiç hatırlamıyordu. Müdire devam etti:

— Bu bey çocuklardan bazılarıyla ilgilendi; Onları koleje gönderdi. Ama doğrusu bugüne kadar hiçbir kızla ilgilenmemiştir.

Mimi:

— Evet, efendim, diye mırıldandı.

— Bugünkü toplantıda senin hakkında konuştuk.

Müdire Hanım ağır ağır sözlerine devam etti:

— Biliyorsun, buradaki çocuklar on altı yaşını doldurunca çıkarılırlar. Akıllı ve çalışkan bir kız olduğun için, seni göndermedik. Ama yurdu-muzda daha fazla kalman doğru değil. İşte, bu yüzden bugün senin durumunun ne olacağını konuştuk.

Müdire Hanım, iskemlede suçlu gibi oturan Mimi'ye baktı. O, sanki başkalarını rahatsız etmekten sıkılıyormuş gibi başını önüne eğiyordu.

Müdire Hanım devam etti:

— Aslında senin durumunda olan birinin bir işe girmesi gerekirdi, ama okulda büyük bir başarı gösterdin. Öğretmenlerin senin çok iyi bir öğrenci olduğundan bahsediyorlar. Türkçe öğretmenin yazdığı kompozisyonları çok övüyor.

Mimi'nin suçlu hali hâlâ geçmemiştir.

— Mimi, az önce gördüğün bey, seni bir koleje göndermemizi teklif etti.

Mimi gözlerini iri iri açarak:

— Koleje mi? diye bağırdı.

Müdire Hanım başını salladı:

— Masraflarını kendisi karşılayacak, çok çalışırsan iyi bir yazar olacağına inanıyor.

Mimi öylesine şaşırmişti ki:

— İyi bir yazar, diye kadının sözlerini tekrarlardı.

— Evet, ama yaz tatillerinde buraya geleceksin. Kolejde kalacağın dört yıl boyunca, ayda otuz beş dolar alacaksın. Burada kaldığın zaman da masrafların bize ait olacak. Parayı o beyin yardımcısı gönderecek. Buna karşılık sen de her ay ona okuldaki durumunu bildiren bir mektup yazacaksın. Bu mektubu yardımcısının adresine göndereceksin. Mektup yazmanı isteyişinin sebebi de kendini geliştirebilmen için, en iyi yolun çok mektup yazmak olduğunu düşünmesindedir. İşte çocuğum, bunca zaman kaldığın bu yerden ayrılıyorsun. Herhalde bizi de unutmaz, arada bir bize de mektup yazarsın.

Mimi bir an önce dışarı çıkmak ister gibi kapıya baktı. Şaşkınlıktan ve sevinçten başı dönüyordu. Kalktı, geriye doğru bir adım attı. Müdire Hanım bir işaretle onu durdurdu:

— Herhalde sen de karşına çıkan bu büyük fırsattan dolayı sevinmişsindir. Bu iyilik şimdiye kadar hiçbir kızın başına gelmedi. Her zaman hatırlamalısın ki...

— Şey, evet efendim, teşekkür ederim... Gidip çocuklara bir bakayım.

Mimi dışarı çıkınca burada geçen uzun yıllarının nihayet bittiğine seviniyor, tanımadığı o beye karşı sonsuz bir minnet duyuyordu. Çalışacağına, çok çalışacağına hiç şüphesi yoktu.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Büyülü kral

Bir zamanlar yaşlı bir adam varmış. Bu adam büyük bir ormanda kızlarıyla beraber yaşıyormuş. Kızlarının en büyüğü güneş kadar güzelmiş. Ortanca kız, ondan daha güzelmiş; en küçük kız ise ablalarından da güzelmiş.

Soğuk bir kış günü, yaşlı adam odasında otururken bir kanat hışırtısı duymuş. Merakla pencereye koşmuş! Kocaman bir kuşun pencereye konduğunu görmüş.

Koca kuş:

— Vak, vak, vak, ben kuşların kralıyım! demiş.

— Benden ne istiyorsunuz efendim? diye sormuş, adam.

— Vak, vak, vak; kızlarından biriyle evlenmek istiyorum!

— Evlenmek mi? Burada beni bekle; kızlarıma bir sorayım, demiş hayretler içinde.

Yaşlı adam hemen kızlarının odasına koşarak:

— Kızlarım, beni dinleyin! Kuşların kralı geldi; içinizden biriyle evlenmek istiyor! demiş.

Büyük kız:

— Babacığım, biliyorsun ben ispanya kralının oğlu ile nişanlıyım; yakında adamlarını gönderip, beni aldıracak. Bu yüzden, kuşlar kralıyla evlenemem, demiş.

Ortanca kız da:

— Babacığım, ben bir yıldan beri adalar kralının oğluyla nişanlı değil miyim? Daha dün, haber yollayıp yakında beni alacağını bildirmedi mi?

Bunun üzerine adam, üçüncü kızına bakmış, fakat onun daha çok küçük olduğunu düşünmüş. Ona hiç sormadan odasına dönmüş.

— Kuşların kralı, kızlarımın hiçbiri seninle evlenmek istemiyor, demiş.

Kral, bu cevabı duyunca çok kızmış ve uçup gitmiş. Yaşlı adam telaşlı ve düşünceli bir halde kızlarının yanına gitmiş. Kızları onun bu halini görünce, sormuşlar:

— Ne oldu babacığım?

— Kuşların kralı, onunla evlenmek istemediğinizi duyunca çok kızdı. Bize bir kötülüğü dokunur mu acaba?

Küçük kız:

— Babacığım, onunla evlenmek isteyip istemediğimi bana sormadınız. Ben onunla evlenmeyi reddetmiş değilim.

— Pekâlâ, şimdi beni yatağıma götür; kimse odama girmesin.

Küçük kız, babasının koluna girmiş ve isteğini yerine getirmiş. Ertesi gün, akşama doğru kuşların kralı tekrar gelmiş. Pencereye konarak:

— Vak, vak, vak, ben kuşların kraliyim!

— Benden ne istiyorsun kuşların kralı?

— Vak, vak, vak! Yaşlı adam, kızlarından biriyle evlenmek istiyorum!

— Üçüncü kızım, seninle evlenecek.

Kral, istediği cevabı alınca bir anda odanın içi altınlarla dolmuş. Adamcağız, gözlerine inanamamış.

— Vak, vak, vak, nişanlıma yarın sabah gün doğarken hazır olmasını söyle! Gelinliğini giysin ve beni beklesin!

Ertesi sabah, gün ağarıırken havada bir kuş sürüsü görmüşler. O kadar çok kuş varmış ki, gökyüzü bir anda simsiyah olmuş. Kuşlar, evin önündeki bahçede sıralanmışlar. Krallarını yaşlı adamın küçük kızı ile evlendirmişler. Kral da bembeyaz bir pelerine sarınmış; hiçbir yeri görünmüyormuş. Tören bittikten sonra, kral:

— Vak, vak, vak, kızı yine evine götürün! diye emretmiş.

Sonra, adama dönerek:

— Kızın öğleye kadar evde beklesin; tam öğle vakti kuşlarım gelip, onu götürcekler!

Ve uçup gitmiş. Öğle olunca, kız hazırlanmış ve bahçeye çıkmış. Babası ve kardeşleriyle vedalaştıktan sonra, kuşlar gelerek kraliçelerini alıp havalanmışlar.

Akşama kadar, belki binlerce kilometre yol almışlar. Nihayet güneş batarken kralın şatosuna varıp, Kraliçeyi yere bırakmışlar.

Genç kız, kuşlara:

— Teşekkür ederim, iyi yürekli kuşlar! Bana yaptığınız iyiliği unutmayacağım; şimdi gidin ve dinlenin.

Kız, yalnız kalınca korku ve merak içinde şatonun kapısından girmiş. Burası şimdiye kadar gördüğü en büyük ve en güzel şatoymuş. Merdivenlerde ve odalarda yanan binlerce mum, bu büyük şatoyu aydınlatıyormuş. Ama kızcağız etrafta kimseleri görememiş. Bomboş şatonun içinde hayranlıkla dolaşmış. Odaların birine girdiğinde büyük bir yemek masasının hazırlandığını görmüş. Masada o kadar çok yemek varmış ki, hani bir kuş sütü eksikmiş. Çok yorgun ve aç olduğu için, sandalyelerden birine oturmuş. O sırada aklına babası ve kardeşleri gelmiş; canı bir şey yemek istememiş. Üzüntü içinde masadan kalkmış ve başka bir odanın kapısını açmış. Bu oda bir yatak odasıymış. Karyolası altın ve gümüşten yapılmış yatağa oturmuş, ama uykusu yokmuş. Gece yarısına kadar oturup, beklemiş. O sırada bir kanat hışırtısı duymuş; kralı gelmiş. Kral, odanın kapısının önünde durarak seslenmiş:

— Vak, vak, vak, ışığı söndür!

Kraliçe, ışığı söndürmüş ve kral karanlık odaya girmiş:

— Vak, vak, vak, sevgili karım şimdi beni iyi dinle! Bir zamanlar ben insanların kralıydım. Şimdi ise kuşların kralı oldum! Kötü kalpli bir büyücü beni de, Krallığının halkını da büyüledi. Başımıza gelen bu felâketten kurtulabilmemiz için, senin yardımına ihtiyacımız var. Üzerine düşen vazifeyi yapacağına inanıyorum. Ben, her gece seninle aynı odada kalacağım. Ama sen daha on yaşındasın. Bu yüzden, ancak yedi sene sonra benim karım olabilirsin. O zamana kadar beni görmemen gerekiyor. Eğer görürsen, hepimizin başına çok büyük felaketler gelir.

— Sözü dinleyeceğim, kralım, demiş kız.

Sonra, yatıp uyumuşlar. Ertesi sabah kral, ortalık ağarmadan kalkmış; kanatlarını çırparak, uçmuş ve gitmiş.

Günler birbirini kovalıyormuş. Zavallı Kraliçe, koca şatoda yapayalnızmış; konuşacak bir tek insan yokmuş. Bu yüzden de çoğu zaman tek başına saraydan çıkıyor, sıkıntısını gidermek için kırlarda dolaşıyormuş. Ama oralarda da bir insanla karşılaşmamış. Bir gün, yine böyle dolaşırken saraydan çok uzaklaşmış. Dalgın dalgın dolaşırken, zamanın nasıl geçtiğini fark etmemiş. Hava kararmaya başladığında, ağaçların arasında bir kulübe görmüş. Kulübenin önünde ihtiyar mı ihtiyar, bir kadın oturmuş çamaşır yıkıyor, bir taraftan da şarkı söylüyormuş:

— Peri, peri ey peri,

Eziyetin bitmedi!

Küçük kraliçenin,

Evlilik çağı gelmedi!

Kraliçe:

— Merhaba, diye kadına yaklaşmış. Çamaşırlarınıza yardım edebilir miyim?

— Elbette. Memnun olurum.

Çamaşırlar kirden simsiyah olmuş. Kadının temizlemek için o kadar uğraştığı çamaşırlar, kraliçenin eli değince bembeyaz oluyormuş. Kadın bunu görünce, tekrar şarkıya başlamış:

Peri, peri ey peri,

Eziyetlerin bitti!

Küçük Kraliçenin,

Evlilik çağı geldi.

Sonra, kıza dönerek:

— Senin gelmeni bekliyordum. Güzel Kraliçem, kocanın verdiği öğütleri tutmalısın. Senin başına gelecekler daha bitmedi. Hemen saraya dön ve eğer başına bir şey gelirse hemen yanıma gel, demiş.

Kraliçe, kadının sözlerine bir anlam verememiş, ama hemen şatoya dönmüş. Yine birbirine benzeyen günler geçirmiş. Günleri ayları, aylar yılları takip kovalamış. Nihayet, yedi yılın dolmasına bir gün kalmış.

O gün Kraliçe:

— Yedi yıl doldu, diye kendi kendine düşünmüş.

“Bir gün eksik, bir gün fazla ne fark eder ki? Onun için, bu gece Kralın yüzünü görmeliyim.”

Kraliçe, o akşam odasına bir lâmba getirmiş ve lâmbayı yakarak bir köşeye saklamış.

Gece yarısından sonra Kral gelince, yine her zamanki gibi tüylerini ve kanatlarını çıkarıp yatmış. Kraliçe, onun uyumasını beklemiş ve sonra da sessizce yatağından kalkmış. Lâmbayı sakladığı yerden çıkarmış ve hala uyuyan kocasının yüzüne tutmuş. Aman Allah'ım, yatakta yatan dünyanın en yakışıklı adamıymış! Sonra, daha iyi görmek için yatağa yaklaşmış. Fakat ışık kocasını uyandırmış. Kral, durumu anlayınca büyük bir hiddete kapılarak:

— Ne yaptın? diye bağırılmış. Hem kendini, hem de bizi mahvettin! Bu gece de sabretseydin, senin kocan olacaktım! Ama artık her şey bitti! Görünmeyen düşmanım, kim bilir bana neler yapacak? İçinde bir kötülük olmadığını bildiğim için, seni affediyorum. Ama hemen sarayı terk et! Çünkü burada olacak korkunç şeyleri görmeni istemiyorum!

Kraliçe, ağlayarak odadan çıkmış. O gider gitmez kralın gizli düşmanları saraya dolarak onu, demir zincirlerle bağlayıp götürmüşler. Günlerce

yol gittikten sonra, okyanusun ortasında kayalık bir adaya getirmişler. Burada zincirlerini sıkıca kayalara bağlamışlar. O sırada iki tane vahşi kurt ortaya çıkmış. Bu kurtlar, onun başında beklemeye başlamışlar.

Kraliçe, saraydan ayrıldıktan sonra çamaşırcı kadının kulübesine gitmiş. Kadın olanları öğrenince:

— Başına gelenleri biliyorum. Sen bana karşı çok nazik davranmıştın, şimdi de ben sana yardım etmek istiyorum. Bu demir pabuçları giy ve şu çantayı da omzuna as güzel kızım. Ne zaman karnın acıkırsa bu çantanın içinde ekme bulacaksın, bu testi her zaman dolu olacak. Şu bıçakla da şarkı söyleyen mavi çiçeklerden topla. Mavi çiçek, sihirlidir; bir demiri bile eritebilir. Ancak demir pabuçların eskidiği zaman kocanı bulabilirsin. Bu arada, kocan okyanusun ortasında bir adada esir tutuluyor. Haydi, şimdi git güzel kızım; yolun açık olsun!

Kraliçe, bu iyi kalpli kadına teşekkür etmiş ve yola çıkmış. Bir yıl boyunca dolaşmış. Acıktığı zaman çantasında hazır bulduğu ekmeği yiyor, suyu hiç bitmeyen testiden susuzluğunu gideriyormuş. Bir yılın sonunda mavi çiçekleri bulmuş. Hemen bıçağını çıkarmış, ama çiçek ona:

— Beni altın bıçağınla kesme! Ben maviyim, ama şarkı söylemesini bilmem. Ben demiri eriten mavi çiçek değilim, demiş.

Kraliçe, bıçağını cebine koyup yoluna devam etmiş. Aradan bir yıl daha geçmiş. Kırlardan geçerken mavi bir çiçek görmüş; hemen bıçağını çıkarmış, ama mavi çiçek ona:

— Beni altın bıçağınla kesme! Ben mavi gece gündüz şarkı söylerim, ama demiri eritemem, demiş.

Kraliçe, tekrar bıçağını cebine koymuş. Acıktığı zaman, çantasında hiç eksik olmayan ekmeği yiyor, susadığı zaman, suyu hiç bitmeyen testisinden su içiyormuş. Ama kocasını çok merak ettiği için, üzgünmüş. Günler, aylar su gibi akıp geçiyormuş. Yola çıkalı tam üç yıl olmuş. Bir gece, kuru topraklar üzerinde uyumaya hazırlanırken bir ses, bir şarkı duymuş:

— Ben mavi çiçeğim!

Hiç durmadan şarkı söylerim.

Demiri bile eriten,
Mavi çiçek benim!

Kraliçe, hemen bıçağını çıkarmış ve karanlığın içinde sesin geldiği tarafa doğru yürümüş. Birden demir pabuçlarının parçalandığını hissetmiş! Demek ki, mavi bir çiçeğe basmış. Hemen altın bıçağıyla çiçekleri kesmeye başlamış. O keserken, çiçek de şarkı söylemeye devam ediyormuş. Çiçekleri toplayan Kraliçe, çıplak ayaklarıyla dikenlerin arasında yürüyerek yoluna devam etmiş. Nihayet sabah olmuş; Kraliçe, kendini sonsuz bir denizin karşısında bulmuş. Kıyıda küçük bir sandal duruyormuş. Kraliçe, sandala binerek okyanusa açılmış. Yedi gün, yedi gece boyunca kürek çekmiş. Etrafına baktığında, göz alabildiğince okyanustan ve gökyüzünden başka bir şey görememiş. Sekizinci gün, bir adaya ulaşmış ve adanın kayalıklarına demirlenmiş kralı görmüş.

Kraliçe, karaya çıkar çıkmaz kurtlardan biri, hemen üzerine atılmış. Kraliçe, hemen çantasından mavi çiçeği çıkarmış.

Mavi çiçek:

— Ben mavi çiçeğim!

Hiç durmadan şarkı söylerim!

Demiri bile eriten,

Mavi çiçek benim!

diye tatlı bir şarkı tutturunca, kurt hemen yatıp uyumuş. Kraliçe, altın bıçağıyla kurdun sırtını azıcık kesip, kanatmış. O zaman, diğer kurt da uyuyakalmış. Kraliçe, artık sabırsızlanıyormuş. Hemen koşmuş ve mavi çiçeği, Kralı bağlayan tonlarca ağırlıktaki demir zincirlere sürmüştü. Mavi çiçek, hâlâ şarkı söylemeye devam ediyormuş. Ama demirler eriyince, artık o da yorulmuş ve susmuş.

Kral, zincirlerinden kurtulunca doğrulmuş ve sevgili karısını kucaklayıp teşekkür etmiş. Sonra da göğe doğru:

— Vak, vak, vak, diye bağırmaya başlamış. Kısa bir süre sonra, gökyüzü çeşit çeşit kuşlarla dolmuş. Uçarak gelen kuşlar, adaya iner inmez birer insana dönüyormuş.

Kral, onlara:

— Hepinize teşekkür ederim! Artık üzülmemize gerek yok! Karşıya bakın! ufuktaki karaltıyı görüyor musunuz? Dostum olan bir Kral, yedi bin gemisi ile bizi bu adadan kurtarmaya geliyor! Bir aya kalmaz ülkemize kavuşuruz! Artık saadet bizimdir! diye sevinçle bağırılmış.

Parmak çocuk

Eski zamanlarda fakirlikten beli bükülmüş bir oduncu ile onun güzel bir karısı varmış. Bu ikisi günlerini gün edip yaşıyorlarmış. Yine baş başa bir gün geçirirlerken oduncu ocağın başında oturuyor, karısı da yün eğiriyormuş.

Oduncu karısına dönmüş ve demiş ki:

“Herkes çocuklarıyla mutlu, neşeli, güle oynaya yaşarken ikimizin bu kulübede böyle çocuksuz bir şekilde zaman geçirmesi ne kadar kötü sevgili karıcığım.” demiş.

Karısı: “Evet kocacığım, doğru söylüyorsun, benim de bir tek çocuğum olsaydı ne kadar mutlu olurduk. Çok değil, parmak kadar olsun bir çocuğumuz olsaydı yine de çok sevinir ve onu çok severdim.” demiş.

İşte bu temiz kalpli kadının dileği iyi bir saate rastlamış ve kısa bir zaman sonra kadının nur topu gibi bir oğlu olmuş. Oğlan çok güzel, çok sağlıklı ve kuvvetliymiş ama boyu kadının baş parmağını bile geçmeyecek kadar kısaymış.

Bu durum karşısında oduncu ile karısı söylenmeye başlamışlar:

“Allah’tan istediğimiz şey oldu işte, küçük de olsa Allah bize bir çocuk verdi, onu bütün kalbimizle sevelim ve bağrımıza basalım.” demişler. Adını da Parmak Çocuk koymuşlar.

Çocuğa çok iyi bakıp beslemişler, ama yine de doğduğu gün sonra da bir santim bile uzamamış. Fakat bu çocuk çok zekiymiş. Çevresinde

her gördüğü şeyi hemen öğreniyormuş. Bir gün oduncu ormana odun kesmeye giderken:

“Arabayı süreceksin bir adamım olsaydı ne kadar güzel olurdu, çok çabuk gitmem gerekiyor.” demiş.

Bunu duyan parmak çocuk:

“Babacığım sen merak etme, arabayı ben getiririm, sen ormana gittiğinde araba da yanında olur.” demiş. Oduncu çocuğun bu sözlerine gülmüş:

“Benim biricik oğlum. Sen daha atın dizginine bile ulaşamıyorsun. Bunu nasıl yapacaksın?”

Çocuk: “Sen merak etme babacığım, annem atı arabaya koşsun yeter, ben atın kulağının içine girer, ona gideceğimiz yeri tarif ederim.”

Babası: “Tamam evladım, dediğin gibi olsun. Bir kere deneyelim bakalım, zararı yok.” demiş.

Çocuğun ormana gitme zamanı geldiğinde kadın atı arabaya koşmuş, parmak çocuğu da atın kulağına sokmuş. Parmak çocuk yerleştiği yerden ata istediği zaman “yürü” istediği zaman “dur” diyormuş. Böylece at sanki arabada binici varmış da kendisini o sürüyormuş gibi çocuğun dediği yere kadar gitmiş. At fazla hızlı gittiğinde Parmak çocuk kulağına doğru, “yavaş ol” diye seslenirken yoldan gelip geçenler bu sesi duymuş ve birbirine garip bir şekilde bakıp durmuşlar:

“Çok ilginç bir şey, araba gidiyor, binici de atları sürüyor, ama kendisi görünürlerde yok.” demişler.

“Çok tuhaf. Hadi, takip edip bakalım, nereye gidecek bu araba?”

Sonunda ormanda, oduncunun bulunduğu yere gelmişler. Parmak Çocuk babasına seslenmiş:

“Gördün mü baba, arabayı buraya kadar getirdim, hiç bir şey olmadı, şimdi indir beni aşağı bakalım.”

Adam bir eliyle atın başını tutup diğeriyle kulağının içindeki oğlunu çıkarmış, bir tümseğin üstüne koymuş, çocuğu oynamaya göndermiş.

Bütün bunları gören iki yabancı ne diyeceklerini şaşırılmışlar. Sonra birisi diğer tarafa geçmiş, arkadaşına dönerek:

“Bu küçük yumurcak bizi zengin eder, onu alıp buradan götürelim, şehirlerde dolaştırır, para ile gösteri yaparız.” demiş. Oduncu babanın yanına gidip Parmak çocuğu kaça satacağını sormuşlar.

“Bizim yanımızda senin yanında olduğundan daha rahat eder.” demişler.

Adam: “Ben onu kesinlikle satmam, benim kendi etim ve kanımdan olan yavrum dünyanın bütün altın ve gümüşlerinden daha değerlidir.”

Adamlar ile babası arasında geçen bu konuşmaları duyan parmak çocuk, babasının paçasından tırmanıp omzuna kadar çıkmış ve kulağına eğilerek:

“Babacığım, sen parayı al, beni onlara ver, çok fazla zaman geçmeden geri dönerim ben.” demiş.

Sonunda oduncu büyük bir altın karşılığı parmak çocuğu iki yabancıya satmış. Yabancı adamlardan biri çocuğa: “Nerede oturmak istersin ufaklık?” diye sormuş.

Çocuk: “Şapkanın kenarında oturabilirim amca. Orası benim için çok iyi olur, hem gezer dolaşır, hem de etrafı seyredirim.” demiş.

Adamlar kabul etmişler, oduncunun yanından ayrılırken, parmak çocuğu da beraber götürmüşler. Bütün gün yürümüşler, akşam karanlığı çökerken parmak çocuk:

“Ben artık yoruldu, aşağı indirin beni.” demiş.

Adam onu yere indirmiş, o sırada yeni sürülmüş olan bir tarlanın yanından geçiyorlarmış. Çocuğu bir tümseğin üzerine oturmuş. Fakat Parmak Çocuk tarlada koşmaya başlamış, bir köstebek yuvasının ağzına gelmiş ve içeri dalmış:

“Hadi hoş çakalın beyler, ben kaçıyorum, gelecek sefere bana iyi göz kulak olun.” demiş.

Adamlar hemen koşup yuvanın içine bastonlarını sokup karıştırmışlar ama boşuna uğraşmışlar. Parmak Çocuk köstebek yuvasının en dip noktalarına kadar gitmiş, adamlar onu bulamayınca ortalık da karardığı için vazgeçip elleri boş bir şekilde yollarına devam etmişler.

Adamların oradan gittiğini anlayan parmak çocuk, eski köstebek yuvasından çıkıp tarlada yürümeye başlamış ve kendi kendine:

“Ne kadar zormuş bu tarlada yürümek, eğer şu tepelerden birinin üstünden bir düşecek olursam, bir yerimi kırarım.”

Ama öyle bir şey olmamış. Şansı açık gitmiş ve boş bir salyangoz kabuğu bulmuş.

“Çok şanslıyım, bunun içinde çok rahat bir uyku çekerim.”
diyerek kabuğun içine girmiş.

Tam o sırada oradan iki adam geçiyormuş, birisi diğerine :

“Su zengin papazın altınlarını, gümüşlerini nasıl çalsak acaba?” derken parmak çocuk onlara salyangoz kabuğunun içinden seslenmiş:

“Bana bakın. Bu işi benimle yapmanızı tavsiye ederim. Altınları nasıl çalacağınızı ben söylerim.”

Hırsızlar gelen sestən çok korkmuşlar.

Biri: “Şuradan bir ses geldi, kesinlikle biri var, vallahi kulaklarımla duydum.”

Sonra daha iyi dinlemişler. Durup kulak kabartmışlar, parmak çocuk tekrar konuşmuş:

“Beni de oraya götürün, size nasıl çalacağınızı söyleyeceğim.”

Hırsız: “Tamam, ama sen neredesin?”

Çocuk : “Yere bakarsanız sesin nerden geldiğini anlarsınız.”

İki hırsız sonunda onu bulup oradan çıkarmışlar, ellerine almışlar.

“Vay seni gidi küçük yumurcak...! Söyle bakalım bize nasıl yardım edebilirsin?”

Çocuk: “Nasıl olacak, papazın demir parmaklıklı penceresinden içeriye girer, istediğiniz altınları dışarıya atarım.”

Hırsız: “Aferin, çok güzel fikir bu. Gel bakalım buraya, nasıl yapacağız bu işi, bir deneyelim de görelim.”

Hırsızla ile parmak çocuk altınları nasıl çalacaklarını planlayıp gece yarısı papazın evine geldiklerinde, çocuğu demir parmaklıklılı pencereden içeri atmışlar. Çocuk eve girince yüksek sesle bağırmış:

“Heeey, buradakilerin hepsini istiyor musunuz?”

Adamlar korkmuşlar.

“Yavaş ol, bağıрма, papaz uyanacak şimdi.” demişler.

Ama çocuk onları duymazlıktan gelmiş ve yine bağırmış:

“Ne kadar altın istiyorsunuz? Hepsini aşağı atayım mı?”

Yan odada uyuyan aşçı kadın sesleri duyunca yerinden kalkıp yatağın içinde oturup, duyduğu seslere kulak kabartmış. Bu sırada hırsızlar korkup kaçmış, ama biraz gittikten sonra tekrar cesaretle geri dönmüşler.

“Bu ufaklık bizimle dalga geçiyor.” demişler.

“Şimdi şaka yapmanın zamanı değil oğlum, biraz para at bize.”

Parmak çocuk sesini daha da yükselterek:

“Tamam, açın torbalarınızı, atıyorum.”

Bu sesleri duyan aşçı kadın hemen yataktan fırlayıp kapıyı açmış ve dışarı çıkmış. Hırsızlar peşlerine kurtlar düşmüş koyun gibi kaçmaya başlamışlar. Aşçı kadın da etrafı dolaşıp hiç bir şey göremeyince lâmbayı yakmaya gitmiş. O sırada bizim parmak çocuk buğday ambarına girmiş. Kadın etrafı yoklayıp hiçbir şey bulamayınca uyanırken rüya gördüğünü zannetmiş ve yatağına tekrar girmiş. Samanların üzerine tırmanan parmak çocuk kendine çok rahat bir köşe seçip güzelce uyumayı, geceyi burada geçirdikten sonra da sabah kalkıp babasının yanına, annesinin kollarına dönmeyi düşünmüş. Ama ne çare... Talihsizlik onun peşini bırakmamış. Aşçı güneş doğar doğmaz kalkıp ineğe yem vermek için ambara gelmiş ve samanların içinde güzel bir uyku çeken parmak çocuğu görmüş. Ne yazık ki parmak çocuk daha uyanmadan kendini ineğin ağzında bulmuş. Neye uğradığını anlayamayan parmak çocuk:

“Çok ilginç bir şey bu, benim başıma bunlar nasıl oldu da geldi?” diye kendi kendine hayret ediyormuş. Fakat çok geçmeden nerede olduğunu anlamış ve kıvrak zekâsını kullanarak ineğin iki dişinin arasında kalıp ezilmemeyi başarmış, biraz daha zaman geçtikten sonra da sağ salim ineğin midesine inmiş. Ancak parmak çocuk nerede olduğunun hala farkında değilmiş.

“Burası çok karanlık, bu odaya bir pencere açıp güneş ışıklarından faydalanmayı hiç akıl edememişler. Bir mum yakılrsa hiç de fena olmazdı.” diye düşünmüş.

Gerçi o zamana kadar beterin beterin görmüş ve kurtulmuş ama, bulunduğu yer de hiç güvenilir bir yer değilmiş, çünkü durmadan ineğin ağzından yeni otlar geliyor, sıkıştığı yer de gittikçe daralıyormuş. Sonunda dayanamayıp bağırmaya başlamış:

“Yeter artık, bana daha fazla yem verme, bana daha fazla yem verme.”

İneğe yem verip onu besleyen hizmetçi kadın tam o sırada ineği sağlıyormuş. Ses geldiği halde ortalıkta kimseyi görmediği için, bu seslerin gece yarısı karanlıkta duyduğu seslerin aynısı olduğunu da anlamış. Korkudan sırt üstü yıkılıp bayılmış. Önündeki süt kovası da devrilmiş. Bir süre sonra kendine gelmiş ve hemen kendini toparlayıp doğruca papazın yanına koşmuş:

“Papaz efendi, papaz efendi, bizim inek konuşuyor.” demiş.

Papaz: “Be kadın sen aklını oynatmışsın, anlaşılın.”

Sonra papaz da konuyu yerinde öğrenmek için hizmetçinin peşinden ahıra gitmiş. Tam kapıdan içeri adımını atarken parmak çocuk içeriden hala bağırıyormuş:

“Yeter artık, bana yem vermeyin.”

Bu sözleri duyan papaz da korkmuş, ineğin büyülendiğine inanarak hemen kesilmesini emretmiş, adamlar ineği kesmişler, parmak çocuk da midesiyle birlikte bir gübre yığınının üstüne fırlatılmış.

Parmak çocuk, kendisi için çok zor olmasına rağmen bu yığından da kurtulmanın çaresini sonunda bulmuş. Tam başını çıkarıp bakarken yeni bir uğursuzlukla karşılaşmış. Aç bir kurt bir hamle de ineğin midesini kapıldığı gibi parmak çocukla beraber hemen yutup midesine indirmiş. Sonra da kaçmaya başlamış. Tüm bunlara rağmen parmak çocuk cesaretini kaybetmemiş. “Kurt yalnız başına giderken biraz gevezelik etsem kızmaz herhalde...” diye düşünüp dışarıya seslenmiş:

“Kurt kardeş sana güzel bir şey öğretmemi ister misin?” demiş.

Kurt: “Elbette.” demiş.

Parmak çocuk: “Bildğim bir yerde çok güzel bir kuzu var.”

Kurt: “Nerede o?”

Parmak çocuk da babasının evini tarif etmiş.

“Ormanda, fakir oduncunun evinde.” demiş.

“Arka kapıdan girip kuzuyu yersin, hem orada istediğin kadar pasta çörek ve et de yersin.”

Kurt bir şeyi iki kere söyletmekten hoşlanmamış. Hemen o gece eve gitmiş, kuzu ile pasta ve çörekleri güzelce yemiş. Tam karnını iyice doyurup çıkıp gideceği sırada çok yediği için girdiği yerden dışarı çıkmaya hali kalmamış ve bir türlü oradan çıkamamış. Parmak çocuğunda istediği zaten buymuş. Hemen yüksek sesle bağırarak anne babasını uyandırıp ayağa kaldırmış.

Kurt: “Neden susmuyorsun? Evdekileri ayağa kaldıracaksın.” Parmak çocuk: “Bana ne, sen keyfini yaptın, şimdi sıra bende.” diyerek yüksek sesle şarkı söyleyip bağırmaya devam etmiş.

Duydukları gürültüye uyanan oduncu ile karısı kalkıp kapının anahtar deliğinden bakmışlar. Fakat orada kurdu görünce ne kadar korkudan tir tir titremeye başlamışlar. İlk şaşkınlığı üzerinden atan oduncu koşup baltasını almış, karısına da tırpanı vermiş.

“Karıcığım, şimdi sen arkada dur, ben kellesine baltayla vurur vurmaz sen tırpanla karnına vurur ikiye ayırırın.” demiş.

Parmak çocuk bunları duyunca korkup bağırmış:

“Babacığım...! Babacığım...! Ben buradayım, kurt beni yuttu, şimdi onun karnındayım.” demiş.

Oduncu: “Allah’a bin şükürler olsun...! Sevgili oğlumuzaya yeniden kavuştuk.” demiş.

Karisına tırpanı elinden atmasını, parmak çocuğa bir zarar gelebileceğini söyledikten sonra baltayı kurdun tam kafasına indirmiş. Darbeyi yiyen kurdun yere yıkılması ile ölmesi bir olmuş. Hemen, karnını yarıp parmak çocuğu çıkarmışlar.

Babası: “Ah benim güzel çocuğum, senin için ne kadar korkulu geceler geçirdik.” demiş.

Parmak çocuk: “Biliyorum babacığım, ama sizden ayrıldıktan sonra, bir çok yerleri dolaştım. Şimdi tekrar burada olduğum için çok sevinçliyim.”

Babası: “Evladım, şimdiye kadar nerelerdedin?”

Parmak çocuk: “Öncelikle bir köstebek yuvasına girdim. Sonra salyan-goz kabuğundaydım. Daha sonra ineğin midesine, oradan kurdun karnına girdikten sonra şimdi de gördüğün gibi sağ salim karşındayım.”

Babası: “Allah’ıma bin şükür olsun. Evladımı bana tekrar bağışladı. Bundan sonra dünyanın bütün hazinelerini verseler seni satmam.

Annesi ve babası sevgili parmak çocuklarını kucaklayıp bağırlarına basmışlar, bol bol karnını doymuşlar, eski elbiseleri uzun yolculuğu sırasında iyice eskiyip yıprandığından ona yeni elbiseler alıp giydirmişler. Ve bir daha da birbirlerinden ayrılmamışlar.

ALTI KUĞU

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde avcılığa çok meraklı ünlü bir kral varmış. Gel zaman git zaman bu kral bir gün adamlarıyla beraber yaban hayvanları ile ünlü bir ormanda ava çıkmışlar. Heyecanla her şeyi unutup gördükleri bir geyiğin peşinde saatlerce koşmuşlar. Geyiği tutamadıkları gibi, kral arkasına baktığında ne görse iyi...! Etrafında kimsecikler yokmuş. Bütün adamları ve askerleri kendisini kocaman ormanda tek başına bırakıp gitmemişler mi? Yolunu da kaybetmiş. Uğraşmış didinmiş ama bir türlü yolunu bulamamış.

O sırada karşıdan gelmekte olan yaşlı bir kadından yolunu sormak istemiş. Meğer bu kadın da büyücü cadının biriymiş.

Kral: “Bana baksana hanımefendi... Bu ormandan nasıl çıkacağımı bana tarif edebilir misin?”

Kadın: “Söylerim elbet ama tek bir şartla. Sana öncelikle şunu söylemek isterim ki eğer ben sana çıkış yolunu göstermeyecek olursam hiç bir zaman bu ormandan çıkamazsın ve açlıktan, susuzluktan, soğuktan ölürsün gidersen.”

Kral düşünmüş, taşınmış ve demiş ki:

“Söyle bakalım, şartın nedir?”

Büyücü kadın şartını anlatmağa başlamış:

“Benim güzel bir kızım var, dünyalar güzeli bir kızdır. Senin gibi bir krala layık bir kızdır. Eğer onunla evlenir ve kraliçeliğe kabul edersen, sana bu ormandan çıkman için yardım ederim.” demiş.

Kadının bu teklifini Kral mecburen kabul etmek zorunda kalmış. Büyücü kadının kızını atına bindirmiş ve kadının gösterdiği yoldan sarayına ulaşmış.

Saraya vardktan sonra kırk gün kırk gece süren büyük bir düğün töreni yapıp kızla kral evlenmişler. Fakat Kralın önceki karısından yedi tane çocuğu varmış. Bunlardan altı tanesi erkek ve bir tanesi de kızmış. Çocuklarının üvey annelerinden zarar görmelerini istemeyen Kral onları kimsenin bulamayacağı uzaklıkta bir yerde küçük bir köşke yerleştirmiş. Kendisi bile oraya giden yolu bulamaz, akıllı bir kadının verdiği bir yumak yünü yerde yuvarlayarak, yumağın yuvarlandığı yönde yürür ve köşkü bulurmuş. Gel zaman git zaman, kralın saraydan çok sık aralıklarla ayrılıp bir yerlere gittiğini gören yeni kraliçe, onun bu halinden şüphelenerek nereye gittiğini öğrenmeye karar vermiş. Kendisine nereye gittiğini sormuş ama bir şey öğrenememiş. Sonra uşaklara bol miktarda altınlar vererek kralın nereye gittiğini öğrenmiş. Çocukların saklı bulunduğu köşke nasıl gidileceğini de öğrenmiş ama bütün mesele kralın yün yumağını nereye sakladığını bulmakmış. Yumağı buluncaya kadar gözlerine uyku girmemiş. Sonunda eskiden annesinden öğrendiği bir büyü aklına gelmiş. Beyaz ipekten küçük gömlekler dikmiş ve onlara büyü yapmış. Kralın ava gittiği bir gün kraliçe gömlekleri alıp ormana girmiş, gömlekler ona yün yumağının uzandığı yolu göstermişler. Böylece ormanın içindeki köşke ulaşmış. Köşte oturan kralın çocukları ‘Babamız geliyor’ diyerek hepsi birden onu karşılamaya çıkmışlar. O sırada büyü kraliçe her bir çocuğun başına diktiği gömleklerden bir tane geçirmiş, gömleklerdeki büyüden etkilenecek çocukların her biri birer kuğu haline dönüşüvermişler. Fakat kralın biricik kızı evden çıkmadığı için kraliçenin ondan haberi olmamış. Üvey çocuklardan kurtulduğuna çok sevinen kraliçe saraya dönmüş.

Avdan dönen kral çocuklarını görmek için köşke gittiğinde biricik kızından başka kimseyi ortalarda göremeyince şaşırıp kalmış:

“Kızım ağabeylerin nerede.” demiş.

Kız: “Babacığım, ağabeylerim beni bırakıp gittiler, yapayalnız kaldım.” diye ağlamağa başlamış. Sonra hepsinin

nasıl birer kuğu olduğunu pencereden bakarken gördüğünü anlatmış. Ağabeyleri uçup giderlerken kanatlarından kopup düşen tüyleri göstermiş. Kral çocukların başlarına büyük bir bela geldiğini anlamış ama, bunun Kraliçenin parmağı altından oyunu olduğunu hiç aklına getirmemiş. Ancak biricik kızını da ormanda tek başına bırakmamaya karar vermiş. Bu düşüncesini kızma anlatmış, kız da üvey annesinden korktuğu için saraya gitmek istemediğini söylemiş. Babasından bir gece daha köşkte kalmak için izin istemiş.

Kral köşkten gittikten sonra kız uzun uzun düşünmüş: “Burada artık daha fazla kalamam.” demiş. “Gidip kardeşlerimi aramalıyım.”

Öğlen vaktinde hemen yola çıkmış, akşama kadar ormanda yürümüş, akşam da dinlenmeden bütün gece yürümüş, ertesi gün yine aynı şekilde yoluna devam etmiş. Sonunda akşama doğru adım atacak kadar bile gücü kalmamış. Bir de bakmış ki hava kararmaya başlamış. Karşısına bir oduncu kulübesi çıkmış. Kulübenin kapısı açık, içeri girip bakmış ve altı tane yatak görmüş. “Allah Allah...! Acaba bunlar kimin yatakları...!” diye merak etmiş. Sonra havada birtakım kanat sesleri duymuş. Başını kaldırıp baktığında ne görse iyi...Altı tane kuğu görmez mi...! Merak edip onları seyrederken kuğular yere konmuş ve kulübenin önünde toplanmışlar. Hepsi birbirinin üzerine liflemiş, kanatları, tüyleri sanki beyaz ipekli birer gömlek gibi sırtlarından sıyrılıp düşmüş. O zaman küçük kız bunların kendi kardeşleri olduğunu hemen anlamış. Kız saklandığı yerden çıkıp onlarla kucaklaşmış ve ağabeyleri ile sarmaş dolaş olmuşlar. Ama çocukların bu sevinçleri kursaklarında kalmış.

Kardeşleri kıza: “Sen burada kalamazsın, burası orman haydutlarının kulübesi, buraya gelirlirse seni görüp öldürürler.” demiş.

Kız cevap vermiş: “Siz de mi beni kurtaramazsınız?”

Kardeşleri: “Biz de kurtaramayız. Çünkü biz sadece onbeş dakikalığına kuğuluktan çıkıp insan şekline girebiliriz. Ondan sonra istemeyerek de olsa kuğu kılığına gireriz.” demişler. Küçük kız: “Tamam ama bu büyü bozulamaz mı, bir çaresi yok mu?” diye sormuş.

Kardeşleri: “Elbet çaresi var ama, çok zor. Senin altı yıl hiç konuşmadan ve gülmeden yaşamaman gerek. Bu altı yıllık süre içinde de bize yıldız otundan altı tane gömlek örmelisin. Fakat eğer ağzından tek ses veya kelime çıkaracak olursan bütün emeğin boşa gider ve hiç bir şeye yaramaz.” demişler.

Kardeşleri küçük kıza bunları anlatırken zaten on beş dakika dolmuş, ve hemen yeniden birer kuğu haline gelmişler ve uçup gitmişler.

Kardeşlerini tamamen kaybetmekten çok korkan küçük kız onları bu durumdan kurtarmayı bir kere kafasına koymuş. Hayatı pahasına da olsa onları kurtarmaya kendi kendine söz vermiş. O geceyi ormanda bir ağacın tepesinde geçirmiş. Sabah olunca erkenden kalkıp yıldız otu lifleri toplamış, tekrar ağacın üstüne çıkıp gömlekleri örmeye başlamış. Hiç konuşmuyormuş, gülecek bir şey de yokmuş zaten. Böylece konuşmayarak ve gülmeyerek oldukça uzun bir zaman geçirmiş. Ancak bir gün o ülkenin kralı askerleriyle beraber ava çıktığında ağacın tepesinde oturan kızı görmüşler. Kızı aşağı çağırmışlar:

“İn aşağıya ağaçtan, sana bir şey yapmayacağız.” demişler. Ama kız bir türlü aşağıya inmemiş. Ve onlara hiçbir cevap da vermemiş. Askerler bir türlü ağacın altından ayrılmayı gitmiyorlarmış. Çaresiz kalan kız onları uzaklaştırmak için boynundaki kolyeyi aşağı atmış, yine gitmemişler bu sefer kemerini atmış, yine gitmeyince diz bağını ve arkasından da gömleğini çıkarıp atmış askerlerle. Fakat bunlara rağmen askerler bir türlü ağacın dibinden ayrılmıyorlarmış. En sonunda da ağaca tırmanıp kızı yaka paça alıp krala götürmüşler. Kral bu güzel kızı görünce sormuş:

“Sen de kimsin? İn misin, cin misin, nesin? Ağacın üstünde ne arıyorsun?”

Kız bu soruların hiç birine cevap vermemiş. Kral bildiği bütün dillerde aynı soruları sormuş fakat hiç birine cevap alamamış. Fakat kızın güzelliği karşısında çok etkilenmiş. Sırtına kendi paltosunu giydirmiş ve atının önüne oturtmuş, kızı alıp sarayına götürmüş.

Saraya gidince en değerli ve süslü elbiseleri giydirmişler. Kral onu yeni ve temiz elbiseler içinde görünce daha çok sevmiş. Sofrada yanına

oturtmuş. Kız ağzını açıp tek kelime konuşmuyormuş. Fakat kızın yürüyüşü, davranışı ve tavırları o kadar ince, o kadar kibar ve terbiyeliymiş ki Kral ona hayran kalmış!

“Tam benim aradığım bir kraliçesin sen.” demiş. Başka bir kadınla evlenemem. Ben seninle evlenmek istiyorum.”

Bir kaç gün sonra da günlerce süren büyük bir düğün yaparak kızla evlenmiş. Fakat kralın kötü kalpli bir annesi varmış, gelinini hiç sevmemiş. Gel zaman git zaman evlenmelerinin üzerinden bir yıl geçtikten sonra kraliçenin bir kızı olmuş. Kralın annesi bu yeni doğan çocuğu kaçırmış, kraliçenin ağzına da uyurken kan sürmüş, ertesi sabah oğluna gidip şikâyet etmiş:

“Bak sevgili oğlum, senin aldığın kız yamyam, kendi çocuğunu yedi, bak dudakları da kanlı. Ortada çocuk ta yok zaten!” demiş.

Kral kadının bu söylediklerine hiç inanmamış. Kraliçe ise tüm bunlara rağmen umursamaz bir tavırla sürekli gömleklere örmeye devam ediyormuş.

Evliliğin ikinci yılında kraliçenin bir de oğlu olmuş. Kralın annesi onu da kaçırmış. Kral bu işe bir türlü akıl sır erdiremiyormuş.

Annesine: “Çok temiz ve ahlaklı bir kadın, kendi halinde, çocuğunu neden yesin ki... Konuşabilseydi kendisini savunur, kimin haklı kimin haksız olduğunu anlardık. Fakat kadın hem dilsiz hem sağır bir zavallı!” demiş. Fakat üçüncü yıl yine çocuğu doğar doğmaz kaybolunca kral çaresiz kalmış, karısının mahkeme önüne çıkarılmasına razı olmuş.

Sonunda da kraliçe suçlu bulunarak yakılarak öldürülmesine karar verilmiş. Ölüm gününe kadar bir zindana kapatılmış, tam yakılacağı gün de artık altı yılın son günüymüş. Kraliçenin ördüğü gömleklere hepsi bitmiş, ama sadece bir tanesinin sol koluna ip yetişmemiş. Kızı son gün sarayın avlusuna yığılan büyük bir odun yığınının üstüne koymuşlar. Biraz sonra yakılacakmış. Gözleriyle gökleri süzmüş. Sonunda büyük bir sevinç içinde karşıdan altı kuğunun gelmekte olduğunu görmüş. Kuğular beyaz kanatlarını gererek birbiri arkasından küçük kız kardeşlerinin oturtulduğu odun yığınlarının üzerine doğru süzülerek inmişler.

Her biri tam başının üzerinden geçerken kız gömlekleri üstlerine atmış. Her gömlek ağabeylerine değer değmez kuğu kılığında çıkarak hemen değişmişler ve tüyleri ile kanatları dökülerek, her biri yakışıklı birer delikanlı olmuş. Fakat en küçük kardeşin sol kolu kuğu kanadı olarak kalmış, odun yığınlarının üstünde toplanmışlar, sevinç gözyaşları içinde sarmaş dolaş olmuşlar. Biraz sonra kız elini kaldırarak birikmiş kalabalığın en önünde duran krala olan biteni anlatmış:

“Dilsiz ve sağır değilim, fakat kardeşlerimi kurtarmak için

konuşmamak zorundaydım. Ben suçsuzum sevgili kocacığım, üç çocuğumu da senin üvey annen kaçırdı, bana iftira attı. Haksız yere beni suçladı.” demiş. Anlatılanları duyan kral hemen onları aşağı indirmiş, yeniden bir düğün, bayram yapılmış. Halka ziyafetler verilmiş. Kötü kalpli üvey anneyi de aynı odunların üstünde cayır cayır yakıp küllerini savurmuşlar. Küller rüzgarda uçup giderken hem ağabeyler, hem kardeşleri hem de kral mutluluktan havalarda uçuyorlarmış. Kötü kalpli kadın da kıskançlığının cezasını fazlasıyla ödemiş.

ALTIN KAZ

Bir varmış bir yokmuş, zamanın birinde bir adamın üç tane oğlu varmış. Oğullarından biri çok kısa boylu olduğu için ailedeki herkes onunla alay eder ve sürekli itip kakarmış. Günlerden bir gün en büyük kardeş ormana odun kesmeye gitmiş. Oğlunun ormana gittiğini gören annesi ona, acıktığında yemesi için biraz yiyecek ve susadığında serinlemesi için de bir şişe şarap vermiş. Oğlan, yolda bir adama rastlamış. Adam selam vermiş ve: “Bana biraz yemek, biraz da şarap verir misin, açlıktan neredeyse yere düşüp bayılacağım.” demiş. Akıllı genç: “Ne diyorsun sen... Sana ekme ve şarap mı vereceğim ben şimdi? Olmaz öyle şey, sonra ben ne yiyip içeceğim.” demiş ve yoluna devam etmiş. Ama odun kesmek için ağaca baltayı daha ilk vurduğunda balta ağaçtan sapıp bacağına çarpmış. O da hemen eve koşup yarasını sardırmış. Meğer yoldaki fakir adama ekme ve şarap vermediği için adamın bedduası tutmuş. Delikanlı hatasını anlamış ama iş işten geçmiş.

İkinci oğlan da ağabeyi gibi yola çıkmış. O da aynı fakir adama rastlamış, adam çok acıktığını ve kendisine biraz ekme ve şarap vermesini rica etmiş. Ağabeyine huy bakımından çok benzeyen genç adam geçindiğinden “sana vereceklerimi ben yiyip içeceğim, şansını başka yerde dene!” demiş adama. Fakat adam ona da kötü beddua etmiş. Sonra aynı ağacın yanına gelip baltayla vurunca ağabeyi gibi ayağını kesmiş. Sonra da yara bere içinde eve dönmek zorunda kalmış.

İki büyük kardeşinin evde yattığını gören en kısa boylu kardeş babasının yanına gelip: “Babacığım, ben gidip odun kesmek istiyorum.”

demiş. Babası şu cevabı vermiş : “Bak oğlum. Ağabeylerin gitti, şimdi ikisi de sakat yatıyorlar, sen bu işten ne anlarsın, iyisi mi git de yatağına yat, güzelce dinlen.” demiş. Fakat küçük kardeş ısrar edip babasından izin almış. Babası: “Tamam, tamam. Git de senin de aklın başına gelsin!” demiş. Annesi ona da biraz ekme ve biraz şarap vermiş. Yolda aynı adama o da rastlamış.

Fakir adam: “Selamlar olsun arkadaş, açlıktan midem zil çalıyor. Bana biraz ekme ve biraz da şarap verir misin?” demiş. Delikanlı: “Elbette, vereyim ama benim ekmeğim kuru, şarabım da tatsızdır. İstersen oturup şurada beraber yiyelim, zaten ben de acıkmıştım.” demiş. Sonra oradan akmakta olan bir derenin kenarına oturmuşlar. Delikanlı ekmele şarabı çantadan çıkarmış, fakat çok ilginç bir şeyle karşılaşmış. Ne görse iyi... Kuru ekme nefis bir börek, tatsız şarap da kralların ağzına layık bir şarap haline gelmiş. Şaşkınlıktan ağzı açık kalmış ama adama şaşkınlığını hissettirmemeye çalışmış. Karınlarını doyurduktan sonra, adam delikanlıya dönerek: “Dostum, sen çok temiz kalpli bir insansın, ekmeğinle şarabını benimle paylaştın, onun için ben sana bir iyilikte bulunacağım. Şurada kuru bir ağaç var, sen onu kes, kökünü çıkar, orada bir şey bulacaksın.” demiş ve ortalıktan kaybolmuş.

Delikanlı hemen işe başlamış, kuru ağacı kesmiş ve kökünü çıkarmış. Bir de bakmış ki, ağacın kökünde açılan çukurdan kanatları saf altından bir kaz çıkmış. Kazı alıp evin yolunu tutmuş. Giderken önüne bir han çıkmış, geceyi handa geçirmeyi düşünmüş. Hancının üç tane güzel kızı varmış. Delikanlının elindeki bu garip kazı görünce meraklanmışlar. “Acaba nasıl bir şey, şu kazdan bir tüy koparalım.” diye düşünmüşler. En büyük kız: “Ben bir kanat koparacağım!” demiş. Bodurun arkasını döndüğü bir sırada yavaşça sokulup delikanlının koltuğunun altında taşıdığı kazın kanatlarının altına elini uzatıp bir tüy yakalamış. Fakat tüye elini değdirir değdirmez eli kazın kanadına yapışmış. Kız ne elini çekebiliyormuş ne de tüyü koparabiliyormuş. İşin farkına varamayan ortanca kız da bir tüy koparmaya kalkışmış. O da elini kazın kanadına uzatmış, fakat onun da eli tuttuğu kanada yapışınca ikisinin elleri birden kazın kanatlarına yapışmış olduğu halde delikanlının peşinden sürüklenmeye başlamışlar.

Onların halini gören en küçük kız da aynı şeye niyetlenmiş. Fakat ablaları onun da başına aynı şeyin gelmesini istemedikleri için ısrarla: “Çekil git buradan, çekil git hadi, yaklaşma sakın, Allah aşkına yaklaşma!” diye bağırılmışlar. Fakat küçük kız: “Madem ki sizler dokundunuz, ben de dokunacağım.” diyerek kazın kanadına elini uzatmış. Daha dokunur dokunmaz eli yapışıp kalmış. Böylece bütün gece üç kızın üçü de kazın kanadına yapışık kalmışlar.

Ertesi sabah delikanlı kazını koltuğuna alıp yoluna devam etmiş, kızların kaza yapışık olduklarının farkında bile değilmiş. Böylece dere tepe yol gitmişler. Üç kız da ayaklarının gücü yettiği kadar bir koşarak, bir yürüyerek, bir sürüklenerek kazın peşinden gelmişler.

Hep beraber bir tarladan geçerlerken karşılırlarına bir papaz çıkmış, bunların halini görünce öfkelenmiş. “Utanmıyor musunuz kızlar, bu ne sizin haliniz, üçünüzün birden bir delikanlının peşinden böyle tutunup gitmeniz ayıp değil mi?” demiş. Sonra onları ellerinden tutup çekmeye başlamış, fakat daha ilk kızın elini tutar tutmaz kendisi de elini kızıdan kurtaramamış. İster istemez papaz da onlarla birlikte sürüklenmeye başlamış. Biraz ileride papazın yardımcısı duruyormuş. Papazı kızların arasında görünce çok şaşırılmış, “Saygıdeğer Pederim, nedir bu haliniz? Böyle nereye gidiyorsunuz, bugün kilisede tören var!” demiş ve papazı elbisesinden tutup çekmek istemiş. Ancak yardımcısı da papaz gibi yapışıp kalmış. Bu şekilde beş kişi olarak kazın kanadına yapışmış olarak ilerlerken yoldan omuzlarında kazmaları olan iki işçi geçiyormuş. Papaz adamları görünce onlardan yardım istemiş. Kendilerini bu durumdan kurtarmalarını istemiş. Fakat işçiler yardım etmeye çalışırken onlar da diğerleri gibi yapışıp kalmışlar.

Tam yedi kişi olarak delikanlının arkasından koşmaya başlamışlar. Hep beraber şehre girmişler, şehirde bir kral varmış, kralın bir tek kızı varmış. Fakat bu kız hayatta bir kez olsun gülmezmiş. Sürekli suratı asık, sürekli üzgün yaşamış. Kızını çok seven kral onun bu haline çok üzülürmüş. Tellalara haber verip bağırtmış. Kızını kim güldürebilirse ona kızını ve istediği her şeyi vereceğini duyurmuş. Bunu duyan delikanlı hemen sarayın yolunu tutmuş. Prensese, penceresinden bakarken delikanlının

elinde bir kaz, kazın da peşinde tam yedi kişinin birbirine yapışmış, birbirinin ayaklarına ve topuklarına basarak hızlı adımlarla geçmekte olduklarını görünce hayatında ilk kez kahkaha atmaya başlamış. Onu güldürdüğünü gören delikanlı hemen kralın huzuruna çıkıp kızı istemiş, bu işe çok sevinen kral kırk gün kırk gece düğün yapıp ikisini evlendirmiş, ölümünden sonra da ülkeye kral olmak üzere delikanlıyı seçmiş. Böylece kardeşlerinin alay ettikleri kısa delikanlı iyi kalpli olmasının ödülünü almış.

CÜCE İLE ÜÇ ASKER

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde büyük bir kral ve onun da büyük bir ülkesi varmış. Kralın ordusunda fakirlik içinde yüzen üç tane asker varmış. Bunlar savaşlarda büyük kahramanlıklar yaptıktan sonra yaşlanmışlar ve evlerine dönmek üzere yola çıkmışlar. Yolda hem gidiyor hem de dinleniyorlarmış. Uzun zaman yürümüşler, yaşlılık günlerinde böyle kendilerinin emekli edilmesine oldukça üzölmüşler ve kalpleri üzüntüyle dolmuş. Sonra bir akşam üstü karşılarına karanlık bir orman çıkmış. Yolları bu ormandan geçiyormuş. Az sonra etrafa koyu bir karanlık basmış. Askerler canları istemeyerek geceyi ormanda geçirmeye mecbur kalmışlar. Kendilerini güvende tutmak için, oturup nöbet tutacak ve vahşî hayvanların gelip kendilerini param parça etmemesi için uyanık duracaklarmış. Beklemekten yorulan asker uyuyanlardan birini uyandıracak ve sonra da o yatacak diğeri kalkacak, böylece aralarında iş bölümü yaparak sabahı edeceklermiş.

Öncelikle dinlenecek olan iki asker yatıp uyumuşlar. Üçüncü asker de kendine ağaçların arasında kocaman bir ateş yakmış, sonra yanı başına oturup nöbet beklemeye başlamış. Henüz kısa bir zaman geçmiş ki, aniden karşısına kırmızı ceketli bir cüce çıkmış.

Cüce: “Kim var orada?” demiş.

Asker: “Bir arkadaş!”

Cüce: “Kimsin sen?”

Asker: “Yaşlı ve fakir bir asker.” diye cevap vermiş.

“Yanımda hiç yiyecekleri olmayan iki arkadaşım var. Gel, sen de ısın biraz!”

Bunun üzerine cüce: “Tamam aslanım! Size elimden, gelen her iyiliği yapacağım. Al şunu bakalım, yarın arkadaşlarına gösterirsin.”

Cüce çantasından eski bir palto çıkarmış ve yaşlı askere vermiş.

“Bu paltoyu her ne zaman omuzlarına atarsan, istediğin dilekler kesinlikle gerçekleşir.” dedikten sonra vedalaşıp oradan uzaklaşmış.

Bir süre sonra nöbet tutma sırası ikinci askere gelmiş, birinci asker hemen yatıp uyumuş. İkinci asker daha nöbete başlar başlamaz tekrar o kırmızı ceketli cüce görünmez mi? Asker ona arkadaşı gibi çok iyi davranmış, o zaman cüce ona da bir para kesesi vermiş ve demiş ki:

“Bu kesenin içi hiç boşalmaz sürekli altınla doludur! Gerektiğinde içinden istediğin kadar alırsın.”

Sonunda nöbet bekleme sırası üçüncü askere gelmiş. Cüce ona da görünmüş ve bir boru vermiş. Bu büyülü bir boruymuş ve her ne zaman çalınsa halkı etrafına, çekermiş. Sesini kim duyarsa işini gücünü, unuttur hemen gelip oynamaya başlarmış.

Sabah olduğunda askerler birbirine başından geçenleri anlatmışlar ve cücenin verdiği eşyaları birbirlerine göstermişler. Birbirlerini çok sevdikleri ve çok eskiden beri arkadaş oldukları için hep bir arada dünyayı dolaşmaya ve bir süre için sihirli keseyi kullanmaya karar vermişler. Bir ülkeden diğerine giderek uzun zaman günlerini gün etmişler. Sonunda bu göçebe hayatından bıkarak kendilerinin de evi olsa ne kadar güzel olacağını düşünmüşler. Bunun üzerine birinci asker paltosunu giymiş ve güzel bir saray istemiş. Anında karşısına bir saray yükselmiş, etrafında nefis bahçeler ve yeşil çayırılar uzanıyormuş. Etrafta koyun, keçi ve sığır sürüleri otluyor, sarayın kapısından üç beyaz atın çektiği muhteşem bir araba çıkıp kendilerini saraya götürmeye geliyormuş.

Bir süre burada oturup güzel vakit geçirmişler fakat oraya kapanıp kalamamışlar. Saray da olsa orada sonsuza kadar durmalarının imkanı mı var? Günlerden bir gün askerler en güzel elbiselerini giymişler, hizmetçilerini toplamışlar ve sonra üç atlı arabalarına binip komşu kralı

ziyarete gitmişler. Bu kralın bir tane ama güzeller güzeli bir kızı varmış. Kral bu üç askeri prens zannederek onları çok iyi karşılamış, sarayına misafir etmiş.

Sarayda geçen günlerin birinde ikinci asker prensesle gezerken, kız onun elindeki sihirli keseyi görmüş. Onun ne olduğunu sorunca,, asker akılsızlık edip, kıza her şeyi anlatmış. Gerçi, anlatmasa da sonuç değişmezmiş, çünkü bir sihirbaz olan kız, üç askerin gizemli eşyalara sahip olduğunu önceden zaten anlamış. Bu prenses çok maharetliymiş, elinden her türlü iş gelirmiş. Hemen işe başlamış, askerinkine aynen benzeyen bir para kesesi yapmış. O kadar benziyormuş ki, ikisi yan yana konsa biri diğerinden ayırt edilemezmiş. Sonra askeri odasına davet etmiş, ona kendisinin önceden hazırladığı çok etkili ve hemen sarhoş eden şaraptan içirmiş. Az sonra asker derin bir uykuya dalmış. Bunun üzerine prenses askerin ceplerini kurcalamış, sihirli keseyi alıp yerine kendisinin yaptığı keseyi bırakmış.

Ertesi gün askerler saraydan evlerine dönmek için yola çıkmışlar. Saraylarına geldikten az sonra biraz para gerekli olmuş. Hemen sihirli keseye el atmışlar, bir miktar para bulmuşlar fakat keseyi tamamen boşaltıp da aldıkları paraların yerine başka para gelmediğini görünce büyük bir üzüntüye kapılmışlar. Ama ikinci asker prensesle konuşurken kesenin özelliğini nasıl da ağzından kaçırdığını hatırlamış. Geceyi onun yanında geçirdiği için, keseyi de onun aldığını tahmin etmiş. Bu duruma çok üzülmüş.

“Eyvah! Yandık.... Bu kadar fakirlik içinde şimdi biz ne yapacağız?”

Birinci asker: “Boşver canım! Olmuş bir kere, o kadar üzülmeye değmez! Şimdi gider keseni alır, gelirim.”

Birinci asker konuşmasını bitirir bitirmez sihirli paltosunu sırtına vurduğu gibi hemen prensesin odasında olmak istemiş. Kız odasında yalnız başına oturmuş, keseden yağmur gibi yağın altınları saymakla uğraşıyormuş. Asker bir kenarda durup onu uzunca seyretmiş.

Kız, askeri görür görmez hemen yerinden fırlayıp, avazı çıktığı kadar: “İmdaaaat...! Hırsız var! Yakalayın...!” diye bağırmağa başlamış.

Bu bağırma üzerine sarayın adamlar prensesin odasına koşmuşlar ve askeri yakalamak istemişler. Zavallı fakir asker korkusundan ne yapacağını şaşırılmış ve kurtuluşu kaçmakta bulmuş. Sihirli paltosunun kendisine sağladığı rahatlığı bir anda unutarak hemen pencereye koşmuş, camı açıp dışarıya atlamış. Ama, kaçacağı diye acele ederken, paltosu pencereye takılmış ve orada asılı kalmış. Bu paltonun değerini bilen prenses buna çok sevinmiş. Zavallı asker büyük bir üzüntü içinde yaya olarak arkadaşlarının yanına dönmüş. Üçüncü asker ona cesaretini kaybetmemesini söylemiş. Sonra borusunu almış, neşeli bir hava çalmaya başlamış. Daha borudan ilk sesler çıkar çıkmaz bir sürü insan ve at onların yardımına koşmuş ve düşmanlarına karşı savaşmak üzere hemen yola çıkmışlar. Kralın sarayını basmışlar ve para kesesiyle sihirli paltoyu geri vermesini, aksi takdirde taş üstünde taş bırakmayacaklarını krala söylemişler. Bunun üzerine kral kızının odasına gitmiş onunla konuşmuş.

Kız: “izin verin de bir bakayım, onları bir şekilde yenemez miyiz acaba?” demiş.

Sonra halkı aldatmak için bir hile düşünmüş. Kendini fakir bir kız kılığına sokup koluna da bir sepet almış. Hizmetçisiyle birlikte gece sokağa çıkarak, bir takım eşyalar satmak bahanesiyle düşmanlarının çadırlarına gelmişler.

Sabah olunca şarkılar söyleyerek etrafta dolaşmaya başlamış, o kadar güzel şarkılar söylüyormuş ki, tüm çadırlar boşalıyor ve askerler kızın etrafında toplanıp şarkılarını dinlemekten başka bir şey yapmak istemiyorlarmış. Etrafta toplanan kalabalığın arasına en son gelenler arasında cücenin verdiği boruya sahip olan asker de varmış. Prensес onu görür görmez hemen hizmetçisine bir göz işareti yapmış. Hizmetçi kız bir hileyle kalabalık arasından geçtikten sonra doğruca askerin çadırına gitmiş ve orada asılı olan boruyu alıp hemen kaçmış. Prensесle hizmetçisi işlerini bitirip sağ salim bir şekilde saraya dönmüşler. Sarayı kuşatan ordu dağılmış ve cücenin üç sihirli hediyesi de kızın eline geçmiş. Üç

asker de, kırmızı ceketli cücenin kendilerini ormanda gördüğü zaman ne kadar fakir iseler ve işte o kadar fakir ve kimsesiz hale gelmişler.

Zavallı askerler, kafa kafaya verip ne yapacaklarını düşünmeye başlamışlar. Sonunda, bir zamanlar para kesesine sahip olan ikinci asker konuşmaya başlamış.

“Arkadaşlar.” demiş. Biz birbirimizden ayrılırsak daha iyi olacak galiba! Artık bir arada yaşamamızın imkanı kalmadı. Herkes kendi başının çaresine bakıp kendi ekmeğini arasın!”

Sonra da sağa doğru sapıp önüne çıkan yoldan gitmeye başlamış. Diğer iki asker de beraber yolculuk yapmak istediklerinden, sola sapmışlar. Sağa sapan, gitmiş, gitmiş ve ormana gelmiş. Meğer burası kendilerine şansın yardım ettiği ormanmış. Asker uzun bir zaman daha yürümüş, sonunda havaya akşam karanlığı basınca, yorgun bir biçimde bir ağacın altına yatıp hemen uyuya kalmış.

Sabah olup asker gözlerini açınca, başının üstündeki ağaçta nefis elmalar bulunduğunu görmüş. Bu duruma çok sevinmiş, hatta sevincinden ağzı kulaklarına varmış. Karnı da açlıktan zil çalıyormuş, hemen kalkmış. Bir elma koparıp güzelce ısırıp yemeye başlamış. Arkasından bir tane daha yemiş. Derken bir üçüncü daha yemiş. Ama o sırada burnunda bir ilginç durum hissetmiş. Dördüncü elmayı ağzına götürürken eline bir şey çarpıp elmayı ağzına götürmesine engel olmuş. Bakmış eliyle. Aman tanrım...! Bir de ne görsün...! Bakmış burnu uzadıkça uzuyor. Burnu neredeyse göbeğine kadar sarkmış. Fakat orada kalsa yine iyi! Adamın burnu uzamaya devam ediyormuş. Asker içinden:

“Aman Tanrım! demiş. Burnumun uzaması ne zaman duracak?”

O kendi başına istediği kadar bu soruyu sorsun dursun, asker yerde otururken, burnu yere kadar uzamış, sonra yerde sürünerek, o kadar uzaklara gitmiş ki, adam burnunu kaldırmadığı gibi kendisi de ayağa kalkamıyormuş. Fakat burnu hala uzuyor, durmak nedir bilmiyormuş! Uzamış babam uzamış. Taa, ormanın bir ucundan girmiş öbür ucundan çıkmış.

Asker uzayan burnuyla uğraşa dursun. Diğer iki arkadaşı yollarına devam ediyorlarmış. Birinin ayağı bir şeye çarpmış. Diğer asker: “Oda ne?” demiş.

Bakmışlar ki bir şeye benzemiyor. Dokundukları şeyin arkadaşlarının burnu olacağı akıllarına bile gelmemiş.

“Haydi bunun uzadığı yere kadar gidelim de neymiş görelim bakalım, neymiş öğreneyim barı!” demişler.

Burnu takip ederek gitmişler, gitmişler bir de bakmışlar ki, arkadaşları bir elma ağacının altına uzanmış yatıyor. Ne yapacaklarını şaşır-mışlar. Onu kaldırıp götürmek istemişler fakat boşuna. O sırada oradan geçmekte olan bir eşeği yakalamışlar, arkadaşlarını hayvanın sırtına bindirmişler. Ancak eşek hayatında bu kadar ağır bir yük taşımadığı için bir iki adım attıktan sonra hemen yere yıkılmış. Üç arkadaş ümitsizlik içinde yere oturacakları sırada karşlarına yine o kırmızı ceketli cüce çıkmış ve gülümseyerek:

“Selam dostlar, nedir bu vaziyet?” demiş.

Sonra da, “Şimdi senin şu burnunu, iyileştirmenin bir yolunu bul-malıyız.” demiş.

Onlara oralardaki armut ağacından bir armut koparıp arkadaşlarına yedirirlerse burnunun küçülüp eski halini alacağını söylemiş. Askerler zaman kaybetmeden armudu koparıp arkadaşlarına, yedirmişler. As-kerin burnu küçülüp eski halini alınca, dünyalar onun olmuş. Kırmızı ceketli cüce:

“Bakın size bir iyilikte daha bulunacağım ama kıymetini bilin, tamam mı?” demiş.

“Bu şu elma ve armutlardan biraz yanınıza alın, kim bu elmalardan yerse, burnu aynen arkadaşınızdaki gibi uzar. Ama ona bu elimdeki armutlardan birini verince burun hemen eski haline gelir. Şimdi pren-sese gidip, ona bu elmadan yedirmenin çaresini bulun. Onun burnu seninkinden yirmi kat daha fazla uzatacak! Gözünü dört aç, ondan, ne istersen, alabilirsin.”

Askerler cüceye teşekkür etmişler. Sonra elmanın gücünü kendinde deneyen zavallı askerin, bu işi üzerine almasına karar vermişler. Asker kendini bir bahçıvan kılığına soktuktan sonra doğruca kralın sarayına gitmiş ve o zamana kadar hiç görülmemiş derecede güzel elmaları olduğunu söylemiş. Elmaları, kim görse ağzının suyu akıyor ve onlardan yemek istiyormuş. Ancak bahçıvan onları sadece prenses için getirdiğini söyleyerek onlara satmıyormuş. Prensес hizmetçisini göndererek elmaları satın almış. Elmalar o kadar olgun ve kırmızıymış ki, kız dayanamayip hemen yemeye başlamış. Üç tanesini yiyince burnunda bir ağrı hissedip merak etmiş. Onun da burnu uzamaya başlamış. Burun uzayarak kimşenin bilmediğı bir yere doğru gitmeye başlamış. Sonra da burnunun ucu görünmez olmuş.

O zaman kral, kızını bu hastalıktan kim kurtarırsa ona çok pahalı hediyeler vereceğini, ülkesinin her tarafına duyurmuş. Birçok insan denemiş ama, prenses hiç bir faydasını görmemiş. Bizim yaşlı asker bir doktor gibi çok şık giyinmiş ve doğruca saraya giderek, prensesi iyileştireceğini söylemiş. Sonra elmadan bir parça kesmiş, onu biraz daha fazla cezalandırmak için elmayı vermiş ve yarın tekrar uğrayıp kendisini görmeye geleceğini söylemiş. Ertesi gün gelmiş fakat kızın burnu iyileşmek yerine durmadan uzamış da uzamış! Zavallı prenses korkusundan, neredeyse ölecekmış. Doktor kılıklı asker armuttan bir dilim kesip kıza vermiş ve bunun kendisine iyi geleceğinden emin olduğunu söyleyerek sonra tekrar uğrayacağını söylemiş ve çıkmış gitmiş. Ertesi gün kızın burnu biraz küçülmüş ancak yine de doktor onu tedaviye başladığı zamankinden daha büyükmüş. Ertesi gün doktor yine gelmiş. “İstediyimi almadan önce bu akıllı prensesi biraz daha korkutayım.” diye düşünmüş. Yine elmadan bir dilim kesip vermiş ve ertesi gün tekrar geleceğini söyleyerek ayrılmış. Sabah, olmuş. Burun, öncekinden on kat daha uzun bir hale gelmiş.

Doktor: “Sevgili Prensес hazretleri.” demiş, “İlâcımın etkisini azaltmaya çalışan bir şey var. Hem de çok kuvvetli bir şey! Fakat mesleğimdeki yeteneğim sayesinde bunun ne olduğunu biliyorum. Siz, kendinize ait

olmayan bir takım şeyler çalmışsınız. Onları sahiplerine iade etmezseniz sizin hastalığınıza bir şey yapamam.”

Fakat prenses böyle bir şey çaldığını kesin bir dille reddetmiş.

Doktor: “Tamam, siz birlisiniz. Canınız nasıl isterse öyle hareket edin. Ama ben bundan kesinlikle eminim, eğer aldığınızı kabul etmezseniz kesinlikle öleceksiniz.”

Doktor sonra krala gitmiş, durumu ona anlatmış. Kral kızına gidip yalvarmış.

“Güzel kızım, prensesim...! Sahiplerinden çaldığın para kesesini, paltoyu ve boruyu unuttun mu? Onları sahiplerine geri ver!” demiş.

Kız hemen hizmetçisini çağırıp bütün o eşyaları getirmesini söylemiş. Sonra da eşyaları doktora vererek onları gerçek sahiplerine vermesini rica etmiş. Doktor eşyaları güvenlik altına almış ve hemen çıkarmış armudu, kıza yemesi için bütün bir armut vermiş. Kızın burnu hemen küçülüp eski halini almış.

Doktor kılıklı askeri hiç sormayın...! Değmeyin keyfine...! Sırtına sihirli paltoyu atmış, krala ve adamlarına “hoşçakalın” dedikten hemen sonra diğer iki asker arkadaşı yanında belirmiş. Üç arkadaş o günden sonra saraylarında mutluluk içinde yaşamışlar. Bu muhteşem yaşam tarzları hayatlarının sonuna kadar sürmüştü. Bir daha da cüceden yardım almak zorunda kalmamışlar. Zaman zaman üç beyaz atın çektiği muhteşem arabalarına binip gezintiler yapıyorlarmış, altınlar, eğlenceler ve dostluk içinde yaşayıp gitmişler.

İHTİYAR KRAL VE SADIK HİZMETÇİ

Çok eski devirlerde yaşlı bir kral yaşıyormuş. Bu yaşlı kral bir gün ağır bir hastalığa yakalanmış ve “yattığım bu yatak sanırım benim ölüm döşeğim olacak!” diye ümitsizce hayıflanmış ve talimat vermiş:

“Sadık hizmetçi Yohannes’i buraya çağırın...!”

Sadık hizmetçi Yohannes onun en çok sevdiği kişilerdenmiş. Krala hayatı boyunca o kadar bağlı kalıp güzel hizmet etmiş ki, kral onu “sadık hizmetçi” diye çağırırmiş. Yohannes kralın yatağının başına gelmiş.

Kral: “Ey hizmetçilerimin en sadık olanı Yohannes, ölümün gelip çattığını hissediyorum. Oğlumdan başka gözümü arkada bırakacak üzüntüm yok. Daha ne yapacağını bilmeyecek kadar küçük yaştadır. Onun öğrenmesi gereken her türlü bilgiyi öğreteceğine ve ona babalık edeceğine dair bana söz vermezsen gözüm arkada kalacak!”

Sadık Hizmetçi: “Kralım, ben onu hiç bir zaman terk etmeyecek ve hayatım pahasına bile olsa ona hizmet edeceğim.” demiş.

Bunları duyan kral çok mutlu olmuş ve demiş ki; “Gözüm arkada kalmayacak. Sana güveniyorum ve artık rahat bir şekilde ölebilirim! Ben öldükten sonra sarayın her bir tarafını ona öğretirsin, tüm odaları ve salonları, depoları ve onların içinde ne kadar hazine malı varsa hepsini gösterirsin. Fakat sen de biliyorsun, uzun koridorun sonuncu odasını, hani altın dam kralının kızının resmi saklı duruyor ya, işte o odayı oğluma sakın ola ki gösterme. Eğer bu güzel kızın resmini göreceksin olursa, kıza karşı aşık olup düşer bayılır. Bu güzel kız yüzünden kendini bin bir tehlikeye atar. Sen oğlumu bu tehlikelerden korumalısın.”

Yohannes yaşlı krala bir kez daha oğluna yardım edeceğini söylemiş. Tam bu konuşmalar sürerken de kral konuşmayı bırakıp, başını yastığa koyarak ruhunu meleklere teslim etmiş.

Yaşlı kral mezara gömüldükten sonra, Yohannes, kralın oğluna ölüm döşeğinde yatan babasına verdiği sözleri anlatmış.

“Hayatıma mal olsa da, bu sözümü mutlaka tutacağım ve ona nasıl ki sadık bir şekilde hizmet ettiysem, aynı şekilde sana da sadık olacağım.” demiş.

Kırk gün kırk gece yas tutulduktan sonra, sadık hizmetçi çocuğa şöyle demiş:

“Artık yas günleri bitti. Babanın sana bıraktığı mirası görmene gereken zaman geldi. Şimdi ben sana babanın sarayının her tarafını göstereceğim.”

Çocuğu yanına alıp sarayın her tarafını ayrıntılı bir şekilde gezdirmiş, hazinelerin ve altınların bulunduğu muhteşem odaların hepsini göstermiş. Sadece içinde tehlikeli resmin asılı durduğu odanın kapısını açmamış. Tehlikeli odadaki resim öyle bir asılıymış ki, kapı açıldığı zaman kapıdan bakanın hemen gözüne çarparmış. Resim o kadar mükemmel ve büyüleyici bir şekilde yapılmış ki, onu görenler gerçek ve canlı zannederlermiş. Şu yalancı dünyada ondan daha tatlı ve daha güzel bir kız olacağı kimsenin aklından bile geçmezmiş. Ama genç kral, sadık hizmetçinin sürekli bu kapının önünden geçtiğini ama odayı kendisine göstermediğini fark etmiş.

“Neden bana bu kapının içini hiç göstermiyorsun?” demiş.

Sadık hizmetçi; “İçeride öyle bir korkunç bir şey var ki, görmene istemiyorum. Baban da zaten görmene istemiyordu!” diye cevap vermiş.

Kral: “Saraydaki tüm odaları gördüm, gezdim. Bu odada da ne olduğunu bilmek istiyorum.” diyerek kapıyı zorlayıp kapıyı açmaya çalışmış. Sadık hizmetçi genç ve heyecanlı kralın önüne geçerek:

“Bu odada ne olduğunu hiç bir zaman sana göstermeyeceğim. Çünkü, ölmeden hemen önce babana söz verdim. Bu hem senin hem de benim başıma büyük belalar getirebilir.” demiş.

Genç kral: “Mutlaka girmeliyim. Bu odaya girmezsem, kesinlikle kahrımdan ölür giderim. O odayı şu dünya gözlerimle görmeden ne geceleri gözüme uyku girer ne de gündüz rahat ederim. Bu kapıyı bana açmazsan şuradan şuraya adım atmam!”

Sadık hizmetçi bakmış ki, genç kral çok ısrarcı oluyor, söz dinlemiyor, kederli bir şekilde ve büyük bir heyecan duyarak, anahtar kutusundan odanın anahtarını bulup çıkarmış. Resimli odanın kapısını açtıktan sonra önce kendisi içeriye girmiş ve resmin önüne geçmiş. Bu şekilde durarak kralın kızı görmeyeceğini sanmış resmi görmemek mümkün mü? Kral ayaklarının ucuna basarak hizmetçinin omuzlarının üstünden resme bakmış. Genç kızın altınlar ve yakutlar içinde ıslıl ıslıl parlayan harika resmini görünce hemen düşüp bayılmış.

Sadık Yohannes kralı düştüğü yerden kaldırmış, sonra da götürüp yatağına yatırmış ve içinden çıkamayacağı zor bir derde düşüklerini anlamış.

“Allah’ım, felâket geldi çattı, şimdi ne yapacağız?” demiş.

Sonra baygınlıktan kurtarmak için, kendine gelinceye kadar genç kralı şarapla ovmuş. Kral gözlerini açınca hemen:

“O güzel resim kimindir?” demiş.

Sadık Yohannes: “Altın dam ülkesinin kralının kızıdır!” diye cevap vermiş.

Genç Kral artık dayanamadan içindekileri dökmüş:

“O resimdeki kıza öyle bir aşık oldum ki, ağaçların tüm yaprakları konuşsalar, yine bu aşkı anlatmazlar. O kıza kavuşmak için hayatımı tehlikeye bile atarım. Sen benim sadık hizmetçimsin, bana mutlaka yardım etmelisin!” demiş.

Sadık hizmetçi bu sorunu nasıl çözeceğini uzunca bir süre düşünmüş. Çünkü kralın kızıyla görüşmek bile zormuş. Sonunda bir çare bulmuş ve krala:

“Masalar, sandalyeler, bardaklar, tabaklar ve kızın etrafındaki bütün ev eşyası altındandır.” demiş. Senin babandan kalan hazineye beş ton altın var, bu ülkenin kuyumcularından biri çeşitli kaplar, sofrta takımları, kuşlar, av hayvanları ve güzel hayvan maketleri yapsın. Bunlar kralın

kızının çok hoşuna gidecektir. Biz de kızın memleketine gider, onlarla şansımızı deneriz.”

Hizmetçinin bu sözleri üzerine genç kral memleketinde ne kadar kuyumcu varsa hepsini makamına çağırtmış. Bunlar o güzel eserleri hazırlayıp bitirinceye kadar gece gündüz çalışmışlar. Sonra da sadık hizmetçi Yohannes bunların hepsini büyük bir gemiyle yükletmiş, kendisi de ticaret yapan bir adam kılığında girmiş. Genç kral da tanınmamak için onun gibi yapmak zorunda kalmış. Sonra denize açılarak gitmişler, gitmişler, sonunda altın dam ülkesi kralının kızının oturduğu şehre ulaşmışlar. Sadık Yohannes krala, gemide kalarak kendisini beklemesini söylemiş, ve:

“Sen burada bekle, belli olmaz, bakarsın kralın kızını yanımda beraber alıp gelirim, onun için dikkat et, her şey düzenli olsun. Altın kapları bir güzel dizdir, gemiyi de baştan başa süslet!” demiş.

Sonra da kemerine bir çok altın eşya doldurarak, karaya çıkmış ve hemen kralın sarayına gitmiş. Sarayın avlusuna girdiğinde, kuyunun başında çok güzel bir kız elindeki altından iki kova ile kuyudan su çekiyormuş. Altın kapların içinde pırl pırl parlayan suyu götürmek için arkasına dönünce, sadık hizmetçiyi görmüş ve ona kim olduğunu sormuş.

İşte o zaman Yohannes kemerini açıp kıza göstermiş.

Bunun üzerine kız; “Aman Allah’ım, ne güzel şeyler bunlar!” demiş ve kovaları elinden bırakmış ve hizmetçinin üstündeki tüm eşyaları gözden geçirmeye başlamış. Sonra da şöyle demiş:

“Bunları kralın kızı mutlaka görmeli, altın eşyaya o kadar meraklıdır ki, bunları sizden kesinlikle satın alır.”

Çeşmedeki kız, kralın kızının hizmetçilerinden biri olduğu için, adamı elinden tutmuş, sarayın yukarı katına götürmüş. Kralın kızı altın eşyaları görünce mutluluktan havalara uçmuş.

“Bu eşyalar o kadar ince ve güzel işlenmişler ki, senden bunların hepsini satın almak istiyorum.” demiş.

Ancak sadık Yohannes demiş ki:

“Ben sadece zengin bir iş adamının hizmetçisiyim. Bu benim yanımdakiler, patronumun gemisindeki altın eşyaların yanında çok kıymetsiz

kalır, asıl onları görmelisin. Onlar şimdiye kadar altından yapılan eşyaların en harikalarıdır. İnce bir sanatla işlenmişlerdir.”

Kralın güzel kızı bunların hepsinin saraya getirilmesini istemiş.

Yohannes: “O kadar çok eşya var ki, onları buraya taşımak günlerce sürer. Hem bunları yerleştirmek için o kadar çok salona ihtiyaç var ki, sizin evinizde yeterli oda yoktur.”

Bu sözler üzerine kızın merak duygusu ve arzusu tamamen artmış, sonunda dayanamayarak:

“Haydi bakalım, beni hemen gemiye götür, kendim gidip, bu güzel eşyaları görmek istiyorum!” demiş.

Bunun üzerine sadık Yohannes mutlu bir şekilde içinde kızı gemiye götürmüştü. Genç Kral kızı görünce onun resimdekinden daha güzel olduğunu görmüştü. Kalbinin yerinden kopacağını sanmış. Kız gemiye binmiş, kral onu içeriye almış, fakat sadık Yohannes kaptanın yanında kalarak, geminin denize açılmasını emretmiş.

Bu sırada kral, geminin içinde kıza altından kapları, bardakları, çanakları, kuşları, av hayvanlarını anlatmakla uğraşıyordu. Kız, her şeyi tek tek incelerken saatler de geçip gitmiş, bu mutluluk içinde geminin kalktığına bile farkında olmamış. Son altın eşyayı da inceledikten sonra, genç krala teşekkür etmiş ve evine dönmek istemiş. Ancak ne görse iyi; saraydan çok uzaklarda, denizin ortasında, geminin bütün yelkenlerini açılmış bir halde son derece hızla yol aldığını görmüştü.

Korku içinde dehşete düşerek:

“Eyvah! aldatıldım, kaçırıldım, üstelik bir tüccar beni kaçırıyor. Keşke ölseydim de bu duruma düşmeseydim.” diye haykırmaya başlamış. Ama genç kral onun elini tutarak şöyle demiş:

“Yanıyorsun, ben tüccar değilim, bir kralım. Soy bakımından da senden aşağı değilim, seni hileyle kaçırma sebepim, sana olan aşkımdan derinliğindedir. Senin resmini ilk gördüğüm gün kendimden geçip bayılmıştım.”

Bu sözleri duyan altın dam ülkesi prensesi rahatlamış, gönlü de krala yakınlaşmış ve onun karısı olmayı kabul etmiş.

Denizde yol alırken, sadık hizmetçi Yohannes de geminin ön tarafında oturup, gitar çalıyormuş. Sonra bir ara, havada uçan üç karganın yaklaştığını görmüş. Müziğe ara verip, kargaların birbirleriyle ne konuştuklarını dinlemeye başlamış. Çünkü hizmetçi kargaların dilinden de anlamış.

Kargalardan biri: “Bakın bakın, işte o. Altın dam kralının kızını almış, sarayına götürüyor.” diye bağırmış,

İkinci karga: “Evet, ama henüz kıza sahip olamadı.”

Üçüncü karga: “Sahip olamadı da ne demek? Kız geminin içinde onun yanında oturuyor.” demiş.

Birinci olarak konuşan karga tekrar konuşmaya söze başlamış:

“Oturuyorsa ne olmuş sanki? Onlar karaya ulaştıklarında, kralın karşısına kırmızı bir at çıkacak. Kral ona binmek isteyecek. Binince de, at kralla birlikte uçup gidecek, göklerde kaybolacak, kral da bir daha genç kıızı hiç göremeyecek.”

İkinci karga: “Kurtuluş çaresi yok mu?”

Birinci karga: “Hiç olmaz olur mu? Kraldan başka bir kişi hemen ata biner de, atın yularına sokulmuş olan tüfeği oradan çıkararak, bununla atı öldürürse, o zaman genç kral kurtulur. Fakat bunu kim bilsin, mümkün mü kimsenin bilmesi? Hem bunu bir kişi bilip de krala söylerse, ayak parmaklarından dizlerine kadar olan kısmı donar da taş olur.”

Bu sözler üzerine ikinci karga:

“Ben daha kötüsünü biliyorum. At öldürülse bile, yine de genç kral sevgilisini koruyamaz. Saraya girdikleri sırada, orada bir tasın içinde, bir düğün elbisesi olacak. Bu gömleğin altından ve gümüşten örülmüş gibi bir şekli vardır ama, aslında katrandan yapılmıştır! Genç kral bu katrandan gömleği giyince onu kemiklerindeki iliklere kadar derinden yakacaktır.”

Üçüncü karga : “Bundan da kurtuluş yok mudur? ”

İkinci karga: “Elbette var. Şayet bir kişi o gömleği eldivenle tutup ateşe atar ve yakarsa genç kral ölümden kurtulur. Ama bunu bir kişi bilip de krala söylerse, dizlerinden göğsüne kadar bedeninin yarısı taş olur.”

Üçüncü karga: “Ben daha kötüsünü biliyorum. Düğün elbisesi yakılsa bile, yine de genç kral kıza sahip olamaz. Düğün töreninden sonra dans töreni başlayıp, kraliçe dans etmeye başlayınca, aniden yüzü sapsarı olacak ve ölü gibi yere düşecek! Bunu bilip de bir kişi kraliçeyi kaldırmaz ve sağ göğsünden üç damla kan emip yere tükürmezse, kız ölecek. Fakat bunu bilen birisi bu sırrı açıklarsa, tüm vücudu baştan aşağı taş gibi kaskatı olacak.”

Havada uçuşan kargalar kendi aralarında bu şekilde konuşup gitmişlerdi. Sadık hizmetçi Yohannes bütün bu konuşmaları çok iyi bir şekilde anlamış, fakat o andan sonra da durgun ve üzgün ruh haline bürünmüştü. Çünkü duyduklarını saklayıp genç krala söylemezse kralın başı felaketlere gömülecekti. Duyduklarını söylese bu defa tatlı canından olacaktı!

Sonunda kararını verdi: “Kralıma hizmet yolunda canımı versem bile onu kurtaracağım.”

Gemiden inip karaya ayak bastıklarında, kargaların önceden haber verdikleri olay olmuştu. Kırmızı renkli, çok gösterişli bir at dört nala gelip kralın karşısında durmuştu.

Atı gören genç kral: “Hadi bakalım beni saraya götür!” diyerek binmek istemişti. Ancak sadık hizmetçi Yohannes kralın önüne geçmiş, hemen atın üstüne atladığı gibi, yularından tüfeği çekip hayvanı öldürmüştü. Bunun kralın sadık hizmetçi Yohannes’i çekemeyen diğer hizmetçileri:

“Kralımızı saraya götürecek olan o güzel atı öldürmek ne rezalet!” diye haykırmışlar.

Ancak genç kral akıllıca davranarak; “Siz durun bakalım. Bildiği gibi davranın. O benim en sadık hizmetçim Yohannes’tir. Belki de bir bildiği vardır.” demiş.

Kral ve yanındakiler daha sonra saraya ulaşmışlar. Orada salonda bir kap duruyormuş, düğün gömleği de içindeymiş, öyle bir duruşu varmış ki, altından ve gümüşten olmadığına kimse inanmazmış. Genç kral uzanıp gömleği almak istemiş, ancak sadık hizmetçi Yohannes onu bir kenara iterek gömleği bir eldivenle tutmuş ve hemen ateşe atarak gömleği yakmış. Diğer hizmetçiler yine bağırarak sadık hizmetçiye laf atmışlar.

“Şuna bakın, şimdi de kralın düğün gömleğini yakıyor!” demişler.

Ama genç kral: “Kapayın çenenizi, elbette onun bir bildiği vardır! Bırakın bildiği gibi yapsın, o benim sadık hizmetçim Yohannes’tir.” demiş.

Sonra düğün törenine geçilmiş, dans töreni başlamış, gelin de dansa kalkmış. O zaman sadık hizmetçi Yohannes dikkat etmiş, gözlerini kızın üstünden ayırmıyormuş. Bir süre sonra kızın yüzü birden sapsarı olmuş ve kız ölü gibi yere düşmüş. Yohannes hemen kızın yanına koşmuş ve kızı yerden kaldırıp bir odaya götürmüş. Kızı yere yatırmış, sonra kendi de yanına diz çökmüş, sağ memesinden üç damla kan emerek yere tükürmüş. Kız da nefes almaya başlayıp kendine gelmiş. Ancak bu son yaptığı şeyi genç kral da görmüş. Sadık Yohannes’in neden böyle yaptığı bilmediği için ona çok kızmış.

“Atın şunu hapse de aklı başına gelsin!” diye bağırılmış.

Düğünden sonraki gün sadık Yohannes yargılanmış, kendisini idam sehпасına götürmüşler. Hizmetçi, yukarı çıkıp da tam asılacağı son bir söz istemiş.

“İdam edilen herkese, ölümden önce son bir kere daha konuşma izni verilir. Bana da bu fırsat verilecek mi?” demiş.

Genç kral: “Tabii ki, sana da bu fırsat verilecek!” diye cevap vermiş.

İşte o zaman sadık hizmetçi demiş ki:

“Ben haksız yere idam ediliyorum. Çünkü ben sana her zaman sadık bir şekilde hizmet ettim.”

Kendisini hayretler içinde dinleyen krala her şeyi ayrıntıları ile anlatmış. Denizde kargaların konuşmalarını nasıl dinlediğini, kendisinin hayatını kurtarmak için bu işleri yapmak zorunda olduğunu anlatmış.

Bunun üzerine kral: “ben ne kadar büyük bir aptallık ettim. Sen benim en sadık hizmetçim Yohannes’sin. Affettim seni! Affettim!” demiş. Sonra da cellatlara; “Çabuk aşağı indirin onu! diye bağırılmış.

Fakat darağacında söylediği sözler sadık Yohannes’in son sözleriymiş, hemen cansız bedeni yere düşmüş ve taş olmuş!

Kral ve kraliçe aylarca onun yasını tutmuşlar.

Bir gün kral: “Ben ne kadar büyük bir yanlış yaptım. Bu büyük adamı ne kadar kötü bir şekilde ödüllendirdim!” demiş.

Hizmetçinin taş olmuş bedenini yerden kaldırtıp, yatak odasına, kendi yatağının kenarına koydurtmuş. Ona ne zaman baksa, gözlerinden yaşlar akarmış.

“Ah, benim pek sadık hizmetçim Yohannes, sana yeniden can vermek elimde olsaydı keşke...!” demiş.

Gel zaman, git zaman, bu olayın üzerinden uzunca bir süre geçmiş. Kraliçe nur topu gibi ikiz iki oğlan dünyaya getirmiş. Bu ikizler büyüyüp gelişmişler, babalarıyla annelerinin mutluluklarına mutluluk katmışlar. Günlerden bir gün, kraliçenin ibadet ettiği ve iki çocuğun da babalarının yanında kalıp oynadıkları sırada, kral dertli bir şekilde yine taştan heykele bakmış ve içini çekerek:

“Ah, benim sadık hizmetçim Yohannes! Seni yeniden canlandırmak keşke elimde olsaydı!” diye bağırmış. İşte o zaman taş haline gelen beden konuşmaya başlamış:

“Bana can vermek senin elindedir! Canın kadar sevdiğin şeyleri benim için feda edersen, bana yeniden can verebilirsin!” demiş.

Bu sözler üzerine kral bağırmış:

“Bu dünyada neyim varsa senin için feda olsun!”

Taş beden tekrar konuşmaya başlamış:

“Kendi ellerinle iki oğlunun başlarını kesip, akan kanlarını bedenime sürersen, tekrar hayatıma kavuşabilirim!”

Kral, canı gibi sevdiği oğullarını kendi elleriyle öldürmesi gerektiğini duyunca içini bir korku sarmıştı. Ancak hizmetçinin büyük sadakatini ve sadık Yohannes’in kendisi için can verdiğini hatırlamıştı. Hiç düşünmeden kılıcını eline alıp çocuklarının kafasını uçurmuştu. Çocukların kanını taş halinde duran bedene sürünce hizmetçi hemen yeniden canlanmış ve sadık Yohannes sapasağlam ve dipdiri bir şekilde kralın karşısına dikilmişti.

Hemen konuşmaya başlamış ve; “Kralım, senin de sadakatin ödüksüz kalmayacaktır!” demiş.

Sonra çocukların kesik başlarını alıp eski yerlerine koymuş ve kesik yerlere kendi kanını sürmüştü. Çocuklar hemen iyileşmişler ve öyle bir olay olmamış gibi oradan oraya atlayarak oynamaya eskisi gibi devam etmişler. Çocuklarının dirildiğini gören kral mutluluktan uçuyor, ağzı kulaklarına varıyormuş. Kraliçenin ibadet ettikten sonra döndüğünü görünce, hemen sadık Yohannes ve iki çocuğunu büyük bir dolabın içine saklamış. Kadın içeri girdiğinde kral kadına:

“Güzel dualar ettin mi?” diye sormuş.

Kraliçe: “Evet çok dua ettim, ettim ama, sadık hizmetçi Yohannes’in bizim yüzümüzden bu kadar büyük bir acı sonla karşılaşması hiç aklımdan çıkmadı!” diye cevap vermiş.

Kadının bu sözleri üzerine kral demiş ki:

“Benim sevgili karıcığım, ona yeniden can verebiliriz ama, bu bizim iki oğlumuzun hayatına mal olur. Bu işi için oğullarımızı kurban etmemiz gerekiyor!”

Kraliçe’nin yüzü sapsarı ve kaskatı kesilmiş, ancak korktuğunu belli etmemiş:

“Onun büyük iyiliklerine karşılık bunu yapmamız şarttır. Biz ona borçluyuz!” demiş.

İşte o zaman kral karısının da kendisi gibi düşündüğü için çok mutlu olmuş. Hemen gidip dolabın kapısını açmış, çocuklarla sadık Yohannes’i dışarı çıkardıktan sonra:

“Allah’ımıza bin bir şükür olsun ki, Yohannes kurtuldu. Çocuklarımıza da onun sayesinde yeniden kavuştuk.” demiş.

Sonra kadın yokken orada olup bitenleri karısına güzelce anlatmış. O günden sonra, hayatlarının sonuna kadar hep beraber, bir arada mutluluk ve neşe içinde yaşayıp gitmişler. Kıssadan hisse; iyilik yapan iyilik bulur.